พระนครศรีอยุธยา

พระนครศรีอยุธยา

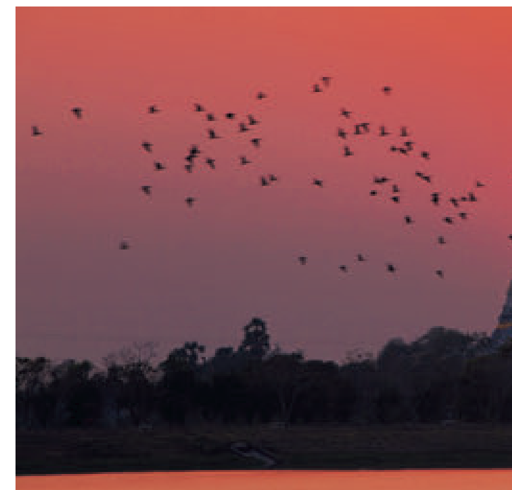
พระนครศรีอยุธยา

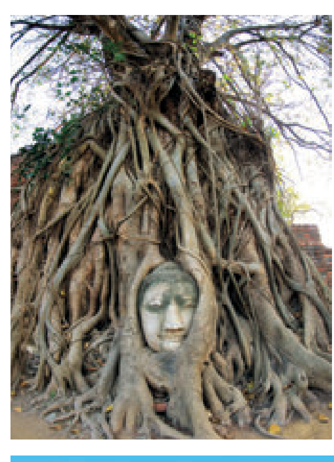

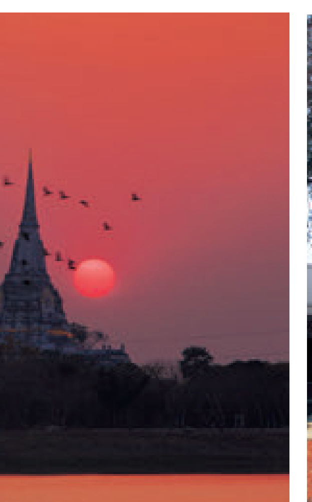

amazing ไทยเท่

วัดพระศรีสรรเพชญ์

สารบัญ

วัดพระศรีสรรเพชญ์

พระนครศรีอยุธยา

ราชธานีเก่า อู่ข้าวอู่น้ำ เลิศล้ำกานต์กวี คนดีศรีอยุธยา

๔๑๗ ปีแห่งการเป็นราชธานีเก่าแก่ของสยามประเทศ ประกอบด้วย ๕ ราชวงศ์ คือ ราชวงศ์อู่ทอง ราชวงศ์สุพรรณภูมิ ราชวงศ์สุโขทัย ราชวงศ์ปราสาททอง และราชวงศ์บ้านพลูหลวง มีกษัตริย์ปกครองทั้งสิ้น ๓๓ พระองค์ โดยมีปฐมกษัตริย์ คือ สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ (พระเจ้าอู่ทอง) พระนครศรีอยุธยาจึงนับเป็นราชธานีที่มีอายุยาวนานที่สุดในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ตลอดระยะเวลา ๔๑๗ ปีที่กรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีแห่งราชอาณาจักรไทย มิได้เป็นเพียงช่วงแห่งความเจริญสูงสุดของชนชาติไทยเท่านั้น แต่ยังเป็นการสร้างสรรค์อารยธรรมของหมู่มวลมนุษยชาติซึ่งเป็นที่ประจักษ์แก่นานาอารยประเทศอีกด้วย แม้ว่ากรุงศรีอยุธยาจะถูกทำลายเสียหายจากสงครามกับประเทศเพื่อนบ้านหรือจากการบุกรุกขุดค้นของพวกเรากันเอง แต่สิ่งที่ปรากฏให้เห็นในปัจจุบันนี้ยังมีร่องรอยหลักฐานซึ่งแสดงอัจฉริยภาพและความสามารถอันยิ่งใหญ่ของบรรพบุรุษแห่งราชอาณาจักรผู้อุทิศตนสร้างสรรค์ความเจริญรุ่งเรืองทางศิลปวัฒนธรรมและความมั่งคั่งไว้ให้แก่ผืนแผ่นดินไทย หรือแม้แต่ชาวโลกทั้งมวล จึงเป็นที่น่ายินดีว่าองค์การยูเนสโก โดยคณะกรรมการมรดกโลกได้มีมติรับนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีอาณาเขตครอบคลุมอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา และเป็นพื้นที่ที่ได้รับการจัดตั้งเป็นอุทยานประวัติศาสตร์มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๙ ไว้ในบัญชีมรดกโลก เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๓๔ ณ กรุงคาร์เธจ ประเทศตูนีเซีย พร้อมกับอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย/อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย/อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร โดยจะมีผลให้ได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญาที่ประเทศต่างๆ ได้ทำร่วมกัน จึงสมควรที่อนุชนรุ่นหลังจะได้ไปศึกษาเยี่ยมชมเมืองหลวงเก่าของเราแห่งนี้

สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาส่วนใหญ่เป็นโบราณสถาน ได้แก่ วัดและพระราชวังต่างๆ พระราชวังในจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีอยู่ ๓ แห่ง คือ พระราชวังหลวง วังจันทรเกษม หรือวังหน้า และวังหลัง นอกจากนี้ยังมีวังและตำหนักนอกอำเภอพระนครศรีอยุธยาซึ่งเป็นที่สำหรับเสด็จประพาส ได้แก่ พระราชวังบางปะอิน ในเขตอำเภอบางปะอิน และตำหนักนครหลวง ในเขตอำเภอนครหลวง

ภูมิประเทศของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำสายใหญ่ไหลผ่าน ๓ สาย คือ แม่น้ำเจ้าพระยา ไหลผ่านทางด้านทิศตะวันตกและทิศใต้ แม่น้ำป่าสัก ไหลผ่านทางทิศตะวันออก และแม่น้ำลพบุรี (ปัจจุบันเป็นคลองเมือง) ไหลผ่านทางด้านทิศเหนือ แม่น้ำสามสายนี้ไหลมาบรรจบกันโอบล้อมรอบพื้นที่ของตัวเมืองพระนครศรีอยุธยา ตัวเมืองจึงมีลักษณะเป็นเกาะ เราจะเห็นบ้านเรือนปลูกเรียงรายหนาแน่นตามสองข้างฝั่งแม่น้ำ แสดงถึงวิถีชีวิตของผู้คนที่ผูกพันอยู่กับสายน้ำมายาวนาน

จังหวัดพระนครศรีอยุธยาอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ ๗๖ กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งสิ้นประมาณ ๒,๕๕๖ ตารางกิโลเมตร แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๑๖ อำเภอ ได้แก่ อำเภอพระนครศรีอยุธยา อำเภอนครหลวง อำเภอภาชี อำเภอบ้านแพรก อำเภอบางซ้าย อำเภอบางไทร อำเภอลาดบัวหลวง อำเภอบางบาล อำเภอมหาราช อำเภอบางปะหัน อำเภอเสนา อำเภออุทัย อำเภอบางปะอิน อำเภอผักไห่ อำเภอท่าเรือ และอำเภอวังน้อย

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดลพบุรี อ่างทอง และสระบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับจังหวัดปทุมธานีและนนทบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับจังหวัดสระบุรี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดสุพรรณบุรี

การเดินทาง

รถยนต์ จากกรุงเทพฯ สามารถเดินทางไปจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้หลายเส้นทาง ดังนี้

๑. ใช้ทางหลวงหมายเลข ๑ (ถนนพหลโยธิน) ผ่านประตูน้ำพระอินทร์ แล้วแยกเข้าทางหลวงหมายเลข ๓๒ เลี้ยวซ้ายไปตามทางหลวงหมายเลข ๓๐๙ เข้าสู่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๒. ใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๐๔ (ถนนแจ้งวัฒนะ) หรือทางหลวงหมายเลข ๓๐๒ (ถนนงามวงศ์วาน) เลี้ยวขวาเข้าทางหลวงหมายเลข ๓๐๖ (ถนนติวานนท์) แล้วข้ามสะพานนนทบุรี หรือสะพานนวลฉวี ไปยังจังหวัดปทุมธานี ต่อด้วยเส้นทาง ปทุมธานี-สามโคก-เสนา (ทางหลวงหมายเลข ๓๑๑๑) เลี้ยวแยกขวาที่อำเภอเสนา เข้าสู่ทางหลวงหมายเลข ๓๒๖๓ เข้าสู่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๓. ใช้เส้นทางกรุงเทพฯ-นนทบุรี-ปทุมธานี (ทางหลวงหมายเลข ๓๐๖) ถึงทางแยกสะพานปทุมธานี เลี้ยวเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข ๓๔๗ แล้วไปแยกเข้าทางหลวงหมายเลข ๓๓๐๙ ผ่านศูนย์ศิลปาชีพบางไทร อำเภอบางปะอิน เข้าสู่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๔. ใช้เส้นทางด่วนหมายเลข ๙ (ทางด่วนศรีรัช) ผ่านนนทบุรี-ปทุมธานี ลงทางด่วนเข้าทางหลวงหมายเลข ๑ ผ่านศูนย์ศิลปาชีพบางไทร เลี้ยวซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข ๓๔๖๙ ตามป้ายไปบางปะหัน ถึงสี่แยกไฟแดง (แยกวรเชษฐ์) เลี้ยวขวาเข้าจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

รถตู้ประจำทาง บริการจากท่ารถอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ โดยรถตู้ VIP ปรับอากาศ ออกจากพระนครศรีอยุธยา เวลา ๐๔.๓๐–๑๙.๐๐ น. และออกจากอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิเวลา ๐๖.๐๐–๒๐.๐๐ น. มีบริการทุกวัน

รถไฟ การเดินทางไปจังหวัดพระนครศรีอยุธยาสามารถใช้บริการรถไฟโดยสารที่มีปลายทางสู่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งมีบริการทุกวัน ขบวนรถไฟจะผ่านจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในเขตอำเภอบางปะอิน อำเภอพระนครศรีอยุธยา และอำเภอภาชี แล้วรถไฟจะแยกไปภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่สถานีชุมทางบ้านภาชี นอกจากนี้การรถไฟฯ ยังจัดขบวนรถจักรไอน้ำเดินทางระหว่างกรุงเทพฯ-พระนครศรีอยุธยาในโอกาสพิเศษปีละ ๓ ขบวน คือ วันที่ ๒๖ มีนาคม (วันสถาปนาการรถไฟฯ และเป็นวันที่ระลึกถึงการเปิดทางรถไฟสายแรกวิ่งระหว่างกรุงเทพฯ-นครราชสีมา ในปี พ.ศ. ๒๔๓๓) วันที่ ๒๓ ตุลาคม (วันปิยมหาราช เพื่อรำลึกถึงพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงให้กำเนิดกิจการรถไฟไทย) ติดต่อสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่การรถไฟแห่งประเทศไทย โทร. ๐ ๒๒๒๐ ๔๓๓๔,๑๖๙๐ สถานีรถไฟพระนครศรีอยุธยา โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๑๕๒๑ หรือ www.railway.co.th

เรือ การเดินทางไปจังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยทางน้ำเป็นที่นิยมของชาวต่างประเทศ เพราะนอกจากจะได้ชมทัศนียภาพและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนริมสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาแล้ว ยังเป็นการย้อนให้เห็นถึงประวัติศาสตร์สมัยที่กรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีและมีการติดต่อค้าขายกับชาวต่างชาติทางเรือบนสายน้ำเจ้าพระยาแห่งนี้

เรือเมฆขลา มีบริการนำเที่ยวสู่พระราชวังบางปะอินและจังหวัดพระนครศรีอยุธยา แบบ ๒ วัน ๑ คืน พร้อมอาหารและเครื่องดื่ม โดยเรือจะออกจากท่าวัดยานวานา เวลา ๑๔.๓๐ น. และเดินทางกลับโดยรถยนต์ (หรือจะเลือกเดินทางไปโดยรถยนต์ ออกเวลา ๐๗.๐๐ น. และเดินทางกลับโดยทางเรือจากท่าวัดนิเวศธรรมประวัติ) อัตราค่าโดยสาร ๑๐,๔๕๐ บาท (เฉพาะค่าเรือ ไม่รวมค่ารถไปหรือกลับจากพระนครศรีอยุธยา) สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ โทร. ๐๘ ๓๕๔๐ ๙๕๒๙ คุณอ้วน หรือ info@asian-oasis.com หรือ www.mekhala.com

เรือริเวอร์ซันครุ้ยส์ บริการเรือนำเที่ยวไปเช้า-เย็นกลับ พร้อมอาหาร สู่พระราชวังบางปะอินและนำเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เช่น ภายในอุทยานประวัติศาสตร์อันได้แก่ วัดใหญ่ชัยมงคล วัดพระศรีสรรเพชญ์ วัดหน้าพระเมรุ วัดไชยวัฒนาราม และนำนักท่องเที่ยวเดินทางกลับโดยไปขึ้นเรือที่ท่าเรือวัดช่องลม จังหวัดนนทบุรี ซึ่งอยู่ห่างจากตัวเมืองพระนครศรีอยุธยาประมาณ ๖๐ กิโลเมตร รถออกจากศูนย์การค้าริเวอร์ซิตี้ สี่พระยา เวลา ๐๘.๐๐ น. และเดินทางกลับโดยทางเรือ จากท่าเรือวัดช่องลม จังหวัดนนทบุรี เรือออกเวลา ๑๓.๐๐ น. ถึงกรุงเทพฯ เวลา ๑๖.๓๐ น. อัตราค่าโดยสารปกติราคาคนละ ๒,๑๐๐ บาท สำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการจะร่วมเดินทางโดยสารเรือเฉพาะกลับกรุงเทพฯ ราคาคนละ ๑,๕๐๐ บาท สอบถามรายละเอียดของเรือริเวอร์ซันครุ้ยส์เพิ่มเติมได้ที่ โทร. ๐ ๒๒๖๖ ๙๑๒๕-๖, ๐ ๒๒๖๖ ๙๓๑๖

เรือแกรนด์เพิร์ลครุ้ยส์ (เพิร์ลออฟสยาม) บริการเรือนำเที่ยวไปเช้า-เย็นกลับ พร้อมอาหาร สู่พระราชวังบางปะอินและนำเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เช่น ภายในอุทยานประวัติศาสตร์ อันได้แก่ วัดพระศรีสรรเพชญ์ วัดมงคลบพิตร วัดมหาธาตุ และนำนักท่องเที่ยวเดินทางกลับโดยไปขึ้นเรือที่ท่าเรือวัดช่องลม จังหวัดนนทบุรี ซึ่งอยู่ห่างจากตัวเมืองพระนครศรีอยุธยาประมาณ ๖๐ กิโลเมตร รถออกจากศูนย์การค้าริเวอร์ซิตี้ สี่พระยา เวลา ๐๗.๓๐ น. และเดินทางกลับโดยทางเรือจากท่าเรือวัดช่องลม จังหวัดนนทบุรี เรือออกเวลา ๑๓.๐๐ น. ถึงกรุงเทพฯ เวลา ๑๖.๐๐ น. อัตราค่าโดยสารปกติราคาคนละ ๑,๘๐๐ บาท สำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการจะร่วมเดินทางโดยสารเรือเฉพาะกลับกรุงเทพฯ ราคาคนละ ๑,๓๐๐ บาททั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ สอบถามรายละเอียดของเพิ่มเติมได้ที่ โทร. ๐ ๒๘๖๑ ๐๒๕๕ กด ๕ หรือ ๐ www.grandpearlcruise.com

หมายเหตุ หากนักท่องเที่ยวต้องการเดินทางจากพระนครศรีอยุธยาไปกรุงเทพฯ ทางเรือร่วมกับเรือริเวอร์ซันครุ้ยส์และเรือแกรนด์เพิร์ลครุ้ยส์ (เพิร์ลออฟสยาม) กรุณาสำรองที่นั่งล่วงหน้า และเดินทางถึงท่าเรือวัดช่องลม จังหวัดนนทบุรี ก่อนเวลา ๑๒.๓๐ น. เรือออกเดินทางเวลา ๑๓.๐๐ น.

เวิลด์ทราเวิล เซอร์วิส จัดรายการนำเที่ยวสู่พระราชวังบางปะอินและจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นประจำทุกวัน พร้อมอาหารบุฟเฟต์ รถออกจากท่าริเวอร์ซิตี้เวลาประมาณ ๐๗.๓๐ น. และเดินทางไปขึ้นเรือที่วัดช่องลม จังหวัดนนทบุรี เวลา ๑๓.๓๐ น. กลับถึงเวลา ๑๖.๓๐ น. เดินทางกลับทางเรือแกรนด์เพิร์ลครุ้ยส์ (เพิร์ลออฟสยาม) อัตราค่าบริการคนละ ๑,๘๐๐ บาท สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ โทร. ๐ ๒๒๓๔ ๔๘๗๕

ระยะทางจากอำเภอเมืองพระนครศรีอยุธยาไปยังอำเภอต่างๆ

บางบาล	๑๑	กิโลเมตร
บางปะอิน	๑๕	กิโลเมตร
บางปะหัน	๒๐	กิโลเมตร
เสนา	๒๒	กิโลเมตร
อุทัย	๒๙	กิโลเมตร
บางซ้าย	๓๒	กิโลเมตร
ผักไห่	๓๒	กิโลเมตร
นครหลวง	๓๓	กิโลเมตร
วังน้อย	๓๗	กิโลเมตร
มหาราช	๓๗	กิโลเมตร
ภาชี	๔๐	กิโลเมตร
บางไทร	๔๕	กิโลเมตร
บ้านแพรก	๔๕	กิโลเมตร
ท่าเรือ	๔๖	กิโลเมตร
ลาดบัวหลวง	๖๓	กิโลเมตร

ระยะทางจากจังหวัดพระนครศรีอยุธยาไปยังจังหวัดใกล้เคียง

อ่างทอง	๓๗	กิโลเมตร
ปทุมธานี	๔๒	กิโลเมตร
สุพรรณบุรี	๖๐	กิโลเมตร
นนทบุรี	๖๒	กิโลเมตร
สระบุรี	๖๗	กิโลเมตร
สิงห์บุรี	๗๓	กิโลเมตร
กรุงเทพมหานคร	๗๙	กิโลเมตร

สถานที่ที่น่าสนใจ

อำเภอพระนครศรีอยุธยา

ศูนย์ท่องเที่ยวอยุธยา (ATC) อยู่บริเวณอาคารศาลากลางจังหวัดพระนครศรีอยุธยาหลังเก่า จัดตั้งขึ้นตามแผนแม่บทการอนุรักษ์พัฒนาและฟื้นฟูนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา (กรมศิลปากร) และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้ปรับปรุงศาลากลางเก่าของจังหวัดนครศรีอยุธยา เพื่อใช้เป็นศูนย์บริการด้านการท่องเที่ยว โดยภายนอกยังคงรูปแบบเดิมไว้ ซึ่งหน้าอาคารยังเป็นรูปปั้นกษัตริย์และวีรกษัตรีย์สำคัญสมัยอยุธยา ๖ พระองค์ คือ สมเด็จพระเจ้าอู่ทอง สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ สมเด็จพระสุริโยทัย สมเด็จพระนเรศวรมหาราช สมเด็จพระนารายณ์มหาราช และสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

ในอาคารศูนย์ท่องเที่ยวอยุธยา มีการให้บริการดังนี้

ชั้นที่ ๑ ด้านหน้าปีกขวา เป็นศูนย์บริการนักท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ให้บริการข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยว ในส่วนของศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เปิดให้บริการทุกวันไม่เว้นวันหยุด ตั้งแต่เวลา ๐๘.๓๐–๑๖.๓๐ น. สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม โทร. ๐ ๓๕๓๒ ๒๗๓๐-๑

ชั้นที่ ๑ ด้านหน้าปีกซ้าย เป็นห้องแสดงผลงานศิลปินของหอศิลป์แห่งชาติพระนครศรีอยุธยา

ชั้นที่ ๑ ห้องโถงกลาง เป็นพื้นที่โล่งสำหรับจัดกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ วาดศิลป์วันอาทิตย์ วันเด็กแห่งชาติ จัดนิทรรศการ และอื่นๆ

ชั้นที่ ๒ เป็นห้องนิทรรศการด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยนำเสนอผ่านระบบเทคโนโลยีอันทันสมัย เช่น Computer Touch Screen / Ghost Box โดยแบ่งเป็น ๕ ส่วนคือ *ส่วนที่ ๑* เป็นการนำเสนอเรื่องราวซึ่งแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองของอารยธรรม *ส่วนที่ ๒* เป็นการนำเสนอสถานที่ท่องเที่ยวภายในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา *ส่วนที่ ๓* เป็นสถาปัตยกรรมที่สร้างขึ้นตามความเชื่อทางศาสนาเรื่องไตรภูมิและจักรวาลวิทยา *ส่วนที่ ๔* เป็นการแนะนำวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนอยุธยา *ส่วนที่ ๕* สรุปการชมนิทรรศการด้วยการชมวีดิทัศน์ชุดชีวิตชีวานครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ฉายวีดิทัศน์ เปิดทุกวัน เวลา ๐๘.๓๐–๑๖.๓๐ น. สอบถามรายละเอียดได้ที่ โทร. ๐ ๓๕๓๒ ๒๗๓๐-๑

ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา จัดตั้งขึ้นตามโครงการที่นักวิชาการไทยและนักวิชาการญี่ปุ่นปรับขยายมาจากข้อเสนอเดิมของสมาคมไทย-ญี่ปุ่น และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเคยเสนอปรับปรุงบริเวณที่เคยเป็นหมู่บ้านญี่ปุ่นให้จัดสร้างเป็นพิพิธภัณฑ์หมู่บ้านญี่ปุ่นมาเป็นการเสนอให้จัดตั้งเป็นศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยาซึ่งจะทำหน้าที่เป็นสถาบันวิจัยและพิพิธภัณฑสถานเกี่ยวกับราชอาณาจักรอยุธยาโดยรวม และได้รับงบประมาณช่วยเหลือแบบให้เปล่าจากรัฐบาลญี่ปุ่นเป็นเงิน ๙๙๙ ล้านเยน (๑๗๐ ล้านบาท) เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดช ทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ ๖๐ พรรษา และเพื่อเป็นที่ระลึกในโอกาสที่มิตรภาพระหว่างประเทศญี่ปุ่นกับราชอาณาจักรไทยได้สถาพรยืนนานมาครบ ๑๐๐ ปี

ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยาแห่งนี้แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ *ส่วนอาคารหลัก* ตั้งอยู่ที่ถนนโรจนะ ใกล้กับมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาเป็นอาคาร ๒ ชั้น มีห้องจัดแสดงพิพิธภัณฑ์อยู่ชั้นบน และอีกส่วนคือ *ส่วนอาคารผนวก* ตั้งอยู่ที่ตำบลเกาะเรียน ในบริเวณหมู่บ้านญี่ปุ่น พิพิธภัณฑ์ของศูนย์ฯ แห่งนี้มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากพิพิธภัณฑ์อื่น คือ การพยายามสร้างภาพชีวิต สังคม วัฒนธรรมในอดีตให้กลับมามีชีวิตขึ้นใหม่ด้วยข้อมูลการวิจัย (Researched Based Reconstruction) โดยการนำเทคโนโลยีของการจัดพิพิธภัณฑ์สมัยใหม่มาใช้จัดแสดงนิทรรศการซึ่งจะทำให้ผู้ชมสามารถเข้าใจชีวิตในอดีตได้ง่าย การจัดแสดงมีทั้งสิ้น ๕ หัวข้อ คือ อยุธยาในฐานะราชธานี อยุธยาในฐานะเมืองท่า อยุธยาในฐานะของศูนย์กลางอำนาจทางการเมืองและการปกครอง ความสัมพันธ์ของอยุธยากับนานาชาติ และชีวิตชาวบ้านไทยสมัยก่อน ทั้งนี้นิทรรศการทุกอย่างที่นำมาแสดงในศูนย์ฯ ได้รับการตรวจสอบข้อมูลทางประวัติศาสตร์อย่างละเอียดจากคณะอนุกรรมการด้านวิชาการของคณะกรรมการอำนวยการมาแล้ว ศูนย์ฯ แห่งนี้เปิดทำการทุกวัน วันอังคาร-อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ เวลา ๐๙.๐๐-๑๗.๐๐ น. อัตราค่าเข้าชมสำหรับเด็ก นักเรียน และนักศึกษาในเครื่องแบบ ๕ บาท ประชาชนทั่วไป ๒๐ บาท ชาวต่างชาติ ๑๐๐ บาท สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๕๑๒๓-๔ นอกจากนี้ด้านหลังศูนย์ฯ ประดิษฐานพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีอาคารท้องฟ้าจำลอง เปิดให้เข้าชมวันอังคาร-อาทิตย์ เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๓๐ น. มีบรรยายวันละ ๒ รอบ ๑๑.๐๐ น. และ ๑๔.๐๐ น. ค่าเข้าชม ผู้ใหญ่ ๒๐ บาท เด็ก ๑๐ บาท สอบถามรายละเอียดโทร. ๐ ๓๕๒๔ ๕๑๒๓ หรือ ๐๘ ๑๘๕๓ ๕๑๒๓

หมู่บ้านญี่ปุ่น ตั้งอยู่ที่ตำบลเกาะเรียน เมื่อปลายคริสต์ศตวรรษที่ ๑๖ ชาวต่างประเทศเข้ามาค้าขายในกรุงศรีอยุธยามีจำนวนมากขึ้น ทางการญี่ปุ่นได้อนุญาตให้ชาวญี่ปุ่นเดินเรือออกไปค้าขายกับชาวต่างชาติ ในบรรดาพวกที่ไปค้าขายมีพวกหนึ่งเดินทางมายังกรุงศรีอยุธยา พระเจ้าแผ่นดินไทยมีพระบรมราชานุญาตให้ชาวญี่ปุ่นมาตั้งหลักแหล่งในกรุงศรีอยุธยารอบนอกเกาะเมืองเหมือนชาติอื่น ๆ นับตั้งแต่นั้นมาก็มีชาวญี่ปุ่นเข้ามาอาศัยอยู่ในอยุธยามากขึ้น โดยมีหัวหน้าปกครองในกลุ่มตน หัวหน้าชาวญี่ปุ่นในขณะนั้นคือ นากามาซะ ยามาดะ เป็นผู้มีอำนาจและเป็นที่โปรดปรานของสมเด็จพระเจ้าทรงธรรม จนได้รับแต่งตั้งเป็นออกญาเสนาภิมุขรับราชการ ต่อมาได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าเมืองนครศรีธรรมราชจนสิ้นชีวิต ปัจจุบันสมาคมไทย-ญี่ปุ่นได้สร้างหุ่นจำลอง นากามาซะ ยามาดะ และจารึกประวัติศาสตร์ความเป็นมาของหมู่บ้านญี่ปุ่นในสมัยกรุงศรีอยุธยามาตั้งไว้ภายในหมู่บ้าน มีอาคารจัดแสดงเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับต่างประเทศ เปิดเวลา ๐๘.๐๐-๑๗.๐๐ น. ค่าเข้าชม ชาวไทยและชาวต่างชาติ ราคา ๕๐ บาท สอบถามรายละเอียดได้ที่สมาคมไทย-ญี่ปุ่น โทร. ๐ ๒๒๕๑ ๕๘๕๒ หรือ ๐ ๓๕๒๔ ๔๓๔๐ www.thai-japanasso.or.th *การเดินทาง* จากเจดีย์วัดสามปลื้ม เลี้ยวซ้ายทางไปอำเภอบางปะอิน ผ่านวัดใหญ่ชัยมงคล ระยะทางประมาณ ๒.๕ กิโลเมตร

วัดบรมพุทธาราม อยู่ภายในบริเวณมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา สร้างในสมัยสมเด็จพระเพทราชา ประมาณ พ.ศ. ๒๒๓๑-๒๒๔๖ ณ บริเวณย่านป่าตอง อันเป็นนิวาสสถานเดิมของพระองค์ ที่ตั้งของวัดถูกจำกัดโดยเส้นทางคมนาคมสมัยโบราณ คือ ด้านตะวันออกเป็นแนวคลองฉะไกรน้อย ด้านตะวันตกเป็นแนวถนนหลวง ชื่อถนนมหารัฐยา หรือถนนป่าตอง แนวถนนและคลองดังกล่าวบังคับแผนผังของวัดให้วางตัวตามแนวเหนือ-ใต้ โดยหัน

หมู่บ้านญี่ปุ่น

หน้าวัดไปทางทิศเหนือ วัดนี้แตกต่างจากวัดอื่นตรงที่โปรดฯ ให้ทำกระเบื้องเคลือบสีเหลืองขึ้นมุงหลังคาพระอุโบสถ วิหาร ศาลาการเปรียญ และใช้ประดับเจดีย์และซุ้มประตู จึงมีชื่อเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า "วัดกระเบื้องเคลือบ" ซึ่งใช้เวลาก่อสร้าง ๒ ปี จึงแล้วเสร็จ ในสมัยพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศโปรดฯ ให้ปฏิสังขรณ์วัดนี้ครั้งใหญ่และให้ทำบานประตูมุกฝีมืองดงาม ๓ คู่ บานประตูมุกนี้ปัจจุบัน คู่หนึ่งอยู่ที่หอพระมณเฑียรธรรมในวัดพระศรีรัตนศาสดาราม คู่หนึ่งอยู่ที่วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม และอีกคู่หนึ่งมีผู้ตัดไปทำตู้หนังสือ ซึ่งขณะนี้ตั้งแสดงอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร กรุงเทพมหานคร

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยา ตั้งอยู่ที่ตำบลประตูชัย ถนนโรจนะ ตรงข้ามกับมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา พิพิธภัณฑ์แห่งนี้สร้างขึ้นด้วยเงินที่ประชาชนเช่าพระพิมพ์ที่ขุดได้จากกรุวัดราชบูรณะ ซึ่งเป็นวัดที่สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ ๒ (เจ้าสามพระยา) ทรงสร้าง จึงให้ชื่อว่า "พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเจ้าสามพระยา" พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดชและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดพิพิธภัณฑ์แห่งนี้เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๔

บริเวณพิพิธภัณฑ์แบ่งเป็นอาคารจัดแสดง ๓ อาคาร คือ

อาคาร ๑ ชั้นล่าง จัดแสดงโบราณศิลปวัตถุที่ค้นพบจากการขุดแต่งและบูรณะโบราณสถานในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ระหว่าง พ.ศ. ๒๔๙๙–๒๕๐๐ ได้แก่ พระพุทธรูปศิลปะสมัยทวารวดี ลพบุรี อยุธยา พระพุทธรูปสำคัญที่จัดแสดง ได้แก่ *พระพุทธรูปประทับนั่งห้อยพระบาท* เป็นพระพุทธรูปศิลาขาวสมัยทวารวดี ในท่าประทับนั่งห้อยพระบาท ซึ่งเคยประดิษฐานในซุ้มพระสถูปโบราณวัดพระเมรุ จังหวัดนครปฐม กรมศิลปากรได้พยายามติดตามชิ้นส่วนต่างๆ ขององค์พระที่กระจัดกระจายไปอยู่

พิพิธภัณฑ์เจ้าสามพระยา

ในที่ต่างๆ มาประกอบขึ้นเป็นองค์พระได้อย่างสมบูรณ์ นับเป็นพระพุทธรูปที่มีค่ามากองค์หนึ่ง ซึ่งในโลกพบเพียง ๖ องค์เท่านั้น คือ ในประเทศไทย ๕ องค์ และในประเทศอินโดนีเซีย ๑ องค์ ในประเทศไทยประดิษฐานอยู่ที่วัดพระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม ๒ องค์ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนครกรุงเทพมหานคร ๑ องค์ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเจ้าสามพระยา ๑ องค์ และวัดหน้าพระเมรุ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑ องค์ *เศียรพระพุทธรูปสมัยอู่ทอง* ทำด้วยสัมฤทธิ์มีขนาดใหญ่มาก ได้มาจากวัดธรรมมิกราช แสดงให้เห็นถึงความเก่าแก่ของวัดและฝีมือการหล่อวัตถุขนาดใหญ่ในสมัยโบราณ นอกจากนี้ยังมีเครื่องไม้จำหลักฝีมือช่างสมัยอยุธยา
ชั้นบน จัดแสดงเครื่องทอง ๒ ห้อง ห้องแรก จัดแสดงเครื่องทองที่พบในกรุพระปรางค์วัดราชบูรณะ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๐ โบราณวัตถุที่สำคัญได้แก่ *พระแสงขรรค์ชัยศรีทองคำ* องค์พระแสงขรรค์ทำด้วยเหล็กมีคมทั้ง ๒ ด้าน ฝักทำด้วยทองคำจำหลักลายประจำยามลายกนกประดับอัญมณี ด้ามทำด้วยหินเขี้ยวหนุมาน
ห้องที่สอง จัดแสดงเครื่องทองที่พบในกรุพระปรางค์วัดมหาธาตุประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ ซึ่งบรรจุอยู่ในผอบทองคำ ส่วนที่รอบเฉลียง จัดแสดงพระพิมพ์ที่ทำด้วยชิน (โลหะเจือชนิดหนึ่งประกอบด้วยตะกั่วและดีบุก บุทองแดง) และดินเผา สมัยสุโขทัย ลพบุรีและสมัยอยุธยาที่ค้นพบในกรุพระปรางค์ วัดราชบูรณะ วัดมหาธาตุ และวัดพระราม
อาคาร ๒ จัดแสดงโบราณศิลปวัตถุที่พบในประเทศไทยตามลำดับอายุ สมัยตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ ๑๑-๒๔ คือ ตั้งแต่สมัยทวารวดี ศรีวิชัย ลพบุรี เชียงแสน สุโขทัย อู่ทอง อยุธยา และรัตนโกสินทร์ เพื่อเป็นการศึกษาเปรียบเทียบโบราณวัตถุสำคัญที่จัดแสดง เช่น พระพุทธรูปปางต่างๆ พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร พระคเณศ

วิหารพระมงคลบพิตร

อาคาร ๓ เป็นเรือนไทยที่สร้างเป็นหมู่เรือนไทยภาคกลาง ปลูกอยู่กลางคูน้ำ ภายในเรือนไทยจัดแสดงศิลปะพื้นบ้าน เครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันของคนไทยสมัยก่อน เช่น หม้อดินเผา กระต่ายขูดมะพร้าว และเครื่องจักสานต่างๆ

คุ้มขุนแผน ตั้งอยู่ที่ถนนป่าโทน เป็นตัวอย่างของหมู่เรือนไทยภาคกลาง ในรูปแบบเรือนคหบดีไทยสมัยโบราณ เดิมเป็นจวนสมุหเทศาภิบาล มณฑลกรุงเก่า พลตรี พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมขุนมรุพงศ์สิริพัฒน์ ทรงสร้างขึ้นปี พ.ศ. ๒๔๓๗ ที่เกาะลอยบริเวณสะพานเกลือ ซึ่งอยู่ตรงข้ามกับที่ว่าการมณฑล ต่อมาในราวปี พ.ศ. ๒๔๘๓ ปรีดี พนมยงค์ รัฐบุรุษอาวุโสได้ย้ายจวนหลังนี้มาสร้างในบริเวณคุกนครบาลเก่าของพระนครศรีอยุธยา พร้อมทั้งสร้างเรือนไทยเพิ่มขึ้นอีกในปี พ.ศ. ๒๔๙๙ และให้ชื่อเรือนไทยนี้ว่าคุ้มขุนแผน ซึ่งเชื่อกันว่าขุนแผนเคยต้องโทษอยู่ในคุกแห่งนี้

การเดินทาง จากกรุงเทพฯ เข้าตัวเมืองพระนครศรีอยุธยา แล้วข้ามสะพานสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ตรงไปจนถึงศาลากลางจังหวัดหลังเดิม จะเห็นสามแยกแล้วเลี้ยวขวา ตรงไปไม่ไกลนักจะเห็นคุ้มขุนแผนอยู่ทางซ้ายมือ เปิดให้ชมทุกวัน เวลา ๐๘.๓๐-๑๖.๓๐ น.

วิหารพระมงคลบพิตร ตั้งอยู่ทางด้านทิศใต้ของวัดพระศรีสรรเพชญ์ ใช้เส้นทางเดียวกับทางไปคุ้มขุนแผน วิหารพระมงคลบพิตรจะอยู่ถัดไปไม่ไกลนัก พระมงคลบพิตรเป็นพระพุทธรูปบุสัมฤทธิ์ ปางมารวิชัย มีขนาดหน้าตักกว้าง ๙.๕๕ เมตร และสูง ๑๒.๔๕ เมตร นับเป็นพระพุทธรูปขนาดใหญ่องค์หนึ่งในประเทศไทย ไม่มีหลักฐานแน่ชัดว่าสร้างในสมัยใด สันนิษฐานว่าสร้างในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนต้น ระหว่างปี พ.ศ. ๑๙๙๑-๒๑๔๕ สมเด็จพระเจ้าทรงธรรมโปรดเกล้าฯ ให้ย้ายจากทิศตะวันออกนอกพระราชวังมาไว้ทางด้านทิศตะวันตกที่ประดิษฐานอยู่ในปัจจุบัน และโปรดเกล้าฯ ให้ก่อมณฑปสวมไว้

วัดพระศรีสรรเพชญ์

ในสมัยสมเด็จพระเจ้าเสือ เมื่อปี พ.ศ. ๒๒๔๙ อสุนีบาตตกลงมาต้องยอดมณฑปพระมงคลบพิตรเกิดไฟไหม้ ทำให้ส่วนบนขององค์พระมงคลบพิตรเสียหาย จึงโปรดเกล้าฯ ให้ซ่อมแซมใหม่ แปลงหลังคายอดมณฑปเป็นมหาวิหาร และต่อพระเศียรพระมงคลบพิตรในสมัยสมเด็จพระเจ้าบรมโกศ (พ.ศ.๒๒๘๕–๒๒๘๖) ในคราวเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๓๑๐ วิหารพระมงคลบพิตรถูกข้าศึกเผาเครื่องบนโทรมลงมาต้องพระเมาลีและพระกรขวาของพระมงคลบพิตรหัก รัชกาลที่ ๕ โปรดเกล้าฯ ให้การปฏิสังขรณ์ใหม่ สำหรับบริเวณข้างวิหารพระมงคลบพิตรทางด้านทิศตะวันออกแต่เดิมเป็นสนามหลวง ใช้เป็นที่สำหรับสร้างพระเมรุพระบรมศพของพระมหากษัตริย์และเจ้านายเช่นเดียวกับท้องสนามหลวงของกรุงเทพฯ

วัดพระศรีสรรเพชญ์ ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของวิหารพระมงคลบพิตร เป็นวัดสำคัญที่สร้างอยู่ในพระราชวังหลวง เทียบได้กับวัดพระศรีรัตนศาสดารามแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ หรือวัดมหาธาตุแห่งกรุงสุโขทัย ในสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ (พระเจ้าอู่ทอง) ทรงสร้างพระราชมณเฑียรเป็นที่ประทับในบริเวณนี้ ต่อมาสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงย้ายพระราชวังขึ้นไปทางเหนือ และอุทิศที่ดินเดิมให้สร้างวัดขึ้นภายในเขตพระราชวัง โปรดเกล้าฯ ให้สร้างเขตพุทธาวาสขึ้น เพื่อเป็นที่สำหรับประกอบพิธีสำคัญต่างๆ จึงเป็นวัดที่ไม่มีพระสงฆ์จำพรรษา

ต่อมาในสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒ โปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระสถูปเจดีย์ใหญ่ ๒ องค์ เมื่อ พ.ศ. ๒๐๓๕ องค์แรกทางทิศตะวันออกเพื่อบรรจุพระบรมอัฐิของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ พระราชบิดา และองค์ที่สองคือองค์กลางเพื่อบรรจุพระบรมอัฐิของสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ ๓ พระบรมเชษฐา ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๐๔๒ ทรงสร้างพระวิหารขนาดใหญ่และในปี พ.ศ. ๒๐๔๓ ทรงหล่อพระพุทธรูปยืน สูง ๘ วา (๑๖ เมตร) หุ้มด้วยทองคำหนัก ๒๘๖ ชั่ง (ประมาณ ๑๗๑ กิโลกรัม) ประดิษฐานไว้ในวิหาร พระนามว่า *“พระศรีสรรเพชญดาญาณ”* ซึ่งภายหลังเมื่อคราวเสียกรุง พ.ศ. ๒๓๑๐ พม่าได้เผาลอกทองคำไปหมด ในสมัยรัตนโกสินทร์พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช โปรดเกล้าฯ ให้อัญเชิญชิ้นส่วนชำรุดของพระประธานองค์นี้ลงมากรุงเทพฯ และบรรจุชิ้นส่วนซึ่งบูรณะไม่ได้เหล่านั้นไว้ในเจดีย์องค์ใหญ่ที่สร้างขึ้นแล้วพระราชทานชื่อเจดีย์ว่า “เจดีย์สรรเพชญดาญาณ”

สำหรับเจดีย์องค์ที่สาม ถัดมาทางทิศตะวันตก สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ ๔ (สมเด็จพระหน่อพุทธางกูร) พระราชโอรสได้โปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นเพื่อบรรจุพระบรมอัฐิของสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒ เจดีย์สามองค์นี้เป็นเจดีย์แบบลังกา ระหว่างเจดีย์แต่ละองค์มีมณฑปก่อคั่นไว้ ซึ่งคงจะมีการสร้างในราวรัชกาลสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง และมีร่องรอยการบูรณะปฏิสังขรณ์หนึ่งครั้งในราวรัชสมัยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ ในสมัยจอมพล ป.พิบูลสงครามได้มีการบูรณะเจดีย์แห่งนี้จนมีสภาพที่เห็นอยู่ในปัจจุบัน วัดนี้เปิดให้เข้าชมทุกวันเวลา ๐๘.๐๐ - ๑๘.๐๐ น.

พระราชวังหลวง หรือ**พระราชวังโบราณ** ตั้งอยู่ติดกับวัดพระศรีสรรเพชญ์ทางด้านทิศเหนือ สันนิษฐานว่า สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ (พระเจ้าอู่ทอง) ทรงสร้างพระราชวังตั้งแต่เมื่อครั้งประทับอยู่ที่เวียงเล็ก เมื่อ พ.ศ. ๑๘๙๐ และเมื่อสร้างพระราชวังเสร็จในปี พ.ศ. ๑๘๙๓ จึงย้ายมาประทับที่พระราชวังใหม่ริมหนองโสน ปราสาทในครั้งแรกนี้สร้างด้วยเครื่องไม้อยู่ในบริเวณวัดพระศรีสรรเพชญ์ ต่อมาเมื่อ พ.ศ. ๑๙๙๑ สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงถวายที่บริเวณปราสาทให้เป็นวัดพระศรีสรรเพชญ์ วัดในเขตพระราชวัง แล้วทรงสร้างปราสาทใหม่เลื่อนไปทางเหนือ ชิดกับแม่น้ำลพบุรี

วัดพระราม

บริเวณพระราชวังหลวงมีพระที่นั่งสำคัญ ดังนี้

พระที่นั่งวิหารสมเด็จ ตั้งอยู่ทางตอนใต้สุด เป็นปราสาทยอดปรางค์ มีมุขหน้าหลังยาว แต่มุขข้างสั้น มีกำแพงแก้วล้อม ๒ ด้าน ตามพงศาวดารกล่าวว่า สมเด็จพระเจ้าปราสาททองโปรดฯ ให้สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๑๘๖ เพื่อแทนพระที่นั่งมังคลาภิเษกที่ถูกฟ้าผ่าไฟไหม้ ชาวบ้านเรียกว่า "ปราสาททอง" เนื่องจากเป็นปราสาทปิดทององค์แรกที่สร้างขึ้นสำหรับประกอบพระราชพิธีต่าง ๆ

พระที่นั่งสรรเพชญ์ปราสาท เป็นปราสาทยอดปรางค์ ตั้งอยู่ตรงกลาง สร้างแบบเดียวกันกับพระที่นั่งวิหารสมเด็จ มีหลังคาซ้อนลดหลั่นกันถึงห้าชั้น มีมุขเด็จยื่นออกมาเป็นที่สำหรับพระมหากษัตริย์เสด็จออกรับแขกเมือง มีโรงช้างเผือกขนาบอยู่ทั้งสองข้าง

พระที่นั่งสุริยาสน์อมรินทร์ เดิมชื่อ*พระที่นั่งสุริยามรินทร์* ต่อมาเปลี่ยนชื่อเพื่อให้คล้องกับชื่อพระที่นั่งสรรเพชญ์ปราสาท เป็นปราสาทจัตุรมุขก่อด้วยศิลาแลง มีพื้นสูงกว่าพระที่นั่งองค์อื่น ๆ ตั้งอยู่ติดกำแพงริมแม่น้ำ ใช้เป็นที่สำหรับประทับทอดพระเนตรขบวนแห่ทางน้ำ ตามพงศาวดารกล่าวว่าเมื่อสมเด็จพระนารายณ์สวรรคต สมเด็จพระเพทราชาได้อัญเชิญพระบรมศพจากเมืองลพบุรีมาประดิษฐานไว้ที่พระที่นั่งองค์นี้

พระที่นั่งจักรวรรดิ์ไพชยนต์ สมเด็จพระเจ้าปราสาททองทรงสร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๑๗๕ พระราชทานนามว่า "พระที่นั่งสิริยโสธรมหาพิมานบรรยงก์" คล้ายปราสาทที่นครธม ต่อมาจึงเปลี่ยนเป็น *"พระที่นั่งจักรวรรดิ์ไพชยนต์"* ลักษณะเป็นปราสาทตรีมุข ตั้งอยู่บนกำแพงชั้นใน ด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของวัดพระศรีสรรเพชญ์ เป็นที่สำหรับทอดพระเนตรกระบวนแห่และฝึกหัดทหาร

พระที่นั่งตรีมุข เป็นพระที่นั่งศาลาไม้ หลังคามุงกระเบื้องดินเผา ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของพระที่นั่งสรรเพชญ์ปราสาท ไม่ปรากฏปีที่สร้าง เข้าใจว่าเดิมเป็นพระที่นั่งฝ่ายใน และเป็นที่ประทับในอุทยาน เป็นพระที่นั่งองค์เดียวที่อยู่ในสภาพสมบูรณ์ที่สุด

พระที่นั่งบรรยงก์รัตนาสน์ หรือ*พระที่นั่งท้ายสระ* เป็นปราสาทจัตุรมุข ตั้งอยู่บนเกาะกลางสระน้ำ สมเด็จพระเพทราชาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นเป็นที่ประทับอยู่ข้างในและเป็นที่สำราญพระราชอิริยาบถ เมื่อ พ.ศ. ๒๒๓๑ และได้เสด็จประทับตลอดรัชกาล มีพระแท่นสำหรับทอดพระเนตรปลาที่ทรงเลี้ยงไว้ในสระนั้นด้วย

พระที่นั่งทรงปืน เป็นพระที่นั่งรูปยาวรี อยู่ริมสระด้านตะวันตก ใกล้พระที่นั่งบรรยงก์รัตนาสน์ เข้าใจว่าเป็นที่สำหรับฝึกซ้อมอาวุธ และในสมัยสมเด็จพระเพทราชาทรงใช้เป็นท้องพระโรงที่เสด็จออกขุนนาง

วัดมหาธาตุ

พระที่นั่งต่างๆ ที่ปรากฏให้เห็นซากหลงเหลือในปัจจุบัน เป็นอาคารที่สร้างในสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ เป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์ทุกรัชกาล

วัดพระราม อยู่นอกเขตพระราชวังไปทางด้านทิศตะวันออก ตรงข้ามกับวิหารพระมงคลบพิตร สมเด็จพระราเมศวรทรงสร้างขึ้นตรงบริเวณที่ถวายพระเพลิงพระบรมศพสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ (พระเจ้าอู่ทอง) พระราชบิดา วัดนี้มีบึงขนาดใหญ่อยู่หน้าวัด เมื่อมีการสร้างกรุงศรีอยุธยา คงจะมีการขุดเอาดินในหนองมาถมพื้นที่วังและวัด พื้นที่ที่ขุดเอาดินมาได้กลายเป็นบึงใหญ่ บึงมีชื่อปรากฏในกฎมณเฑียรบาลว่า *"บึงชีขัน"* ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น *"บึงพระราม"* ปัจจุบันคือ *"สวนสาธารณะบึงพระราม"* ใช้เป็นที่สำหรับพักผ่อนหย่อนใจของชาวจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและนักท่องเที่ยวที่มาเยือน เปิดให้เข้าชมทุกวัน เวลา ๐๘.๐๐-๑๘.๐๐ น.

พระบรมราชานุสาวรีย์พระเจ้าอู่ทอง ประดิษฐานอยู่ระหว่างบึงพระรามกับวัดพระศรีสรรเพชญ์ พระบรมรูปของพระเจ้าอู่ทองมีขนาดเท่าครึ่งของคนธรรมดา หล่อด้วยทองสัมฤทธิ์และรมด้วยน้ำยาสีเขียว ในพระอิริยาบถประทับยืน พระหัตถ์ขวาทรงพระขรรค์ พระเกล้าเกศา ฉลองพระองค์แบบพระมหากษัตริย์สมัยกรุงศรีอยุธยาตอนต้น พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดชเสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๑๓

วัดมหาธาตุ ตั้งอยู่เชิงสะพานป่าถ่าน ทางทิศตะวันออกของวัดพระศรีสรรเพชญ์ พงศาวดารบางฉบับกล่าวว่าวัดนี้สร้างในสมัยสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ ๑ ต่อมาสมเด็จพระราเมศวรโปรดเกล้าฯ ให้อัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุมาบรรจุไว้ใต้ฐานพระปรางค์ประธานของวัดเมื่อ พ.ศ. ๑๙๒๗ พระปรางค์

วัดมหาธาตุถือเป็นปรางค์ที่สร้างในระยะแรกของสมัยอยุธยาซึ่งได้รับอิทธิพลจากปรางค์ขอม ชั้นล่างก่อสร้างด้วยศิลาแลง แต่ที่เสริมใหม่ตอนบนเป็นอิฐถือปูน สมเด็จพระเจ้าปราสาททองได้ทรงปฏิสังขรณ์พระปรางค์ใหม่โดยเสริมให้สูงกว่าเดิม แต่ขณะนี้ยอดพังลงมาเหลือเพียงชั้นมุขเท่านั้น จึงเป็นที่น่าเสียดายเพราะมีหลักฐานว่าเป็นปรางค์ที่มีขนาดใหญ่มากและก่อสร้างอย่างวิจิตรสวยงามมาก เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๙ กรมศิลปากรได้ขุดแต่งพระปรางค์แห่งนี้ พบของโบราณหลายชิ้น ที่สำคัญคือผอบศิลา ภายในมีสถูปซ้อนกัน ๗ ชั้น แบ่งออกเป็นชินเงิน นาก ไม้ดำ ไม้จันทร์แดง แก้วโกเมน และทองคำ ชั้นในบรรจุพระบรมสารีริกธาตุและเครื่องประดับอันมีค่า ปัจจุบันพระบรมสารีริกธาตุนำไปประดิษฐานไว้ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยา สิ่งที่น่าสนใจในวัดอีกอย่าง คือ *เศียรพระพุทธรูปหินทราย* ซึ่งมีรากไม้ปกคลุม เข้าใจว่าเศียรพระพุทธรูปนี้จะหล่นลงมาอยู่ที่โคนต้นไม้ในสมัยเสียกรุงจนรากไม้ขึ้นปกคลุม มีความงดงามแปลกตาไปอีกแบบ

วัดราชบูรณะ

การเดินทาง จากกรุงเทพฯ เข้าตัวเมืองพระนครศรีอยุธยา แล้วข้ามสะพานสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ตรงไปจนถึงสี่แยกไฟแดงที่ ๒ เลี้ยวขวาตรงไปไม่ไกลนัก ผ่านบึงพระราม จะเห็นวัดมหาธาตุอยู่ทางซ้ายมือ เปิดทุกวัน เวลา ๐๘.๐๐–๑๘.๐๐ น.

หมายเหตุ ตั้งแต่เวลาประมาณ ๑๙.๓๐-๒๑.๐๐ น. จะมีการส่องไฟชมโบราณสถาน

วัดราชบูรณะ อยู่ตรงเชิงสะพานป่าถ่าน ตรงข้ามวัดมหาธาตุ สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ ๒ (เจ้าสามพระยา) โปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๑๙๖๗ ณ บริเวณที่ถวายพระเพลิงเจ้าอ้ายพระยากับเจ้ายี่พระยาซึ่งชนช้างกันจนถึงแก่พิราลัย และโปรดเกล้าฯ ให้ก่อเจดีย์ ๒ องค์บริเวณนั้น วัดนี้และวัดมหาธาตุเมื่อคราวเสียกรุงถูกไฟไหม้เสียหายมาก ซากที่เหลืออยู่แสดงว่าวิหารและส่วนต่างๆ ของวัดนี้ใหญ่โตมาก วิหารหลวงมีขนาดยาว ๖๓ เมตร กว้าง ๒๐ เมตร ด้านหน้ามีบันไดขึ้น ๓ ทาง ที่ผนังวิหารเจาะเป็นบานหน้าต่าง ปัจจุบันยังปรากฏซากของเสาพระวิหารและฐานชุกชีพระประธานเหลืออยู่ *พระปรางค์ประธาน* เป็นศิลปะอยุธยาสมัยแรกซึ่งนิยมสร้างตามแบบสถาปัตยกรรมขอมที่ให้พระปรางค์เป็นประธานของวัด ช่องคูหาของพระปรางค์มีพระพุทธรูปยืนปูนปั้นประดิษฐานช่องละ ๑ องค์ องค์ปรางค์ประดับด้วยปูนปั้นรูปครุฑ ยักษ์ เทวดา นาค พระปรางค์องค์นี้มีลวดลายสวยงามมาก ภายในกรุปรางค์มีห้องกรุ ๒ ชั้น สามารถลงไปชมได้ ชั้นบนมีภาพจิตรกรรมฝาผนังเลือนราง ชั้นล่างซึ่งเคยเป็นที่เก็บเครื่องทอง มีภาพจิตรกรรมเขียนด้วยสีแดงชาด ปิดทอง เป็นรูปพระพุทธรูปปางลีลาและปางสมาธิ รวมทั้งรูปเทวดาและรูปดอกไม้ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๐ คนร้ายได้ลักลอบ

วัดไชยวัฒนาราม

ขุดโบราณวัตถุที่ฝังไว้ในกรุปรางค์ประธานวัดราชบูรณะ โดยขุดเจาะจากพื้นคูหาเรือนธาตุลงไปพบห้องที่ฝังโบราณวัตถุ ๒ ห้อง ต่อมาทางราชการติดตามจับคนร้ายและยึดโบราณวัตถุได้เพียงบางส่วน โบราณวัตถุในกรุพระปรางค์วัดราชบูรณะทำด้วยทองคำ สัมฤทธิ์ หิน ดินเผา และอัญมณี เมื่อกรมศิลปากรขุดแต่งพระปรางค์วัดราชบูรณะต่อ ได้นำโบราณวัตถุที่มีค่าไปเก็บรักษาไว้ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเจ้าสามพระยา ซึ่งสร้างโดยเงินบริจาคจากการนำพระพิมพ์ขนาดเล็กที่ได้จากกรุนี้มาจำหน่ายเป็นของชำร่วย

วัดไชยวัฒนาราม ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาฝั่งตะวันตก นอกเกาะเมือง เป็นวัดที่พระเจ้าปราสาททองกษัตริย์กรุงศรีอยุธยาองค์ที่ ๒๔ (พ.ศ. ๒๑๗๓-๒๑๙๘) โปรดให้สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๑๗๓ ได้ชื่อว่าเป็นโบราณสถานที่มีความงดงามมากแห่งหนึ่ง ความสำคัญอีกประการหนึ่งคือ วัดนี้เป็นที่ฝังพระศพของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร์ (เจ้าฟ้ากุ้ง) กวีเอกสมัยอยุธยาตอนปลาย กับเจ้าฟ้าสังวาลย์ซึ่งต้องพระราชอาญาโบยจนสิ้นพระชนม์ในรัชสมัยของพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ สิ่งที่น่าชมภายในวัดได้แก่ *พระปรางค์ศรีรัตนมหาธาตุ* เป็นปรางค์ประธานของวัด ตั้งอยู่บนฐานสี่เหลี่ยมจัตุรัส ที่มุมฐานมีปรางค์ทิศประจำอยู่ทั้งสี่มุม การที่สมเด็จพระเจ้าปราสาททองซึ่งเป็นกษัตริย์สมัยอยุธยาตอนปลายทรงสร้างปรางค์ขนาดใหญ่เป็นประธานของวัด เท่ากับเป็นการรื้อฟื้นศิลปะสมัยอยุธยาตอนต้นที่นิยมสร้างปรางค์เป็นประธานของวัด เช่น การสร้างปรางค์ที่วัดมหาธาตุและวัดราชบูรณะ เนื่องจากพระองค์ทรงได้เขมรมาอยู่ใต้อำนาจ จึงมีการนำรูปแบบสถาปัตยกรรมเขมรเข้ามาใช้ในการก่อสร้างปรางค์อีกครั้งหนึ่ง นอกจากนี้ยังมี *พระระเบียงรอบปรางค์ประธาน* ภายในพระระเบียงมีพระพุทธรูปปูนปั้นปางมารวิชัย ผนังระเบียงก่อด้วยอิฐถือปูน มีลูกกรงหลอกเป็นรูปลายกุดั่น *พระอุโบสถ* อยู่ด้านหน้าของวัด ภายในมีซากพระประธานเป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย สร้างด้วยหินทราย ใบเสมาของพระอุโบสถทำด้วยหินสีค่อนข้างเขียว จำหลักเป็นลายประจำยามและลายก้านขด และ*เจดีย์ย่อมุมไม้สิบสอง* ทางด้านหน้าพระอุโบสถมีเจดีย์ ๒ องค์ ฐานกว้าง ๑๒ เมตร สูง ๑๒ เมตร ซึ่งถือเป็นศิลปะที่เริ่มมีแพร่หลายตั้งแต่สมัยสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง วัดไชยวัฒนาราม ได้รับการประกาศขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานของชาติ เมื่อวันที่ ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๘ และกรมศิลปากรได้ดำเนินการบูรณะตลอดมา ปัจจุบันไม่มีสภาพรกร้าง

อยู่ในป่าอีกแล้ว และยังคงมองเห็นเค้าแห่งความสวยงามยิ่งใหญ่ตระการตา ซึ่งผู้ไปเยือนไม่ควรพลาดชมอย่างยิ่ง เปิดทุกวัน เวลา ๐๘.๐๐–๑๘.๐๐ น.

เรือ สามารถเช่าเหมาเรือหางยาวจากบริเวณหลังลานจอดรถฝั่งตรงข้ามพระราชวังจันทรเกษม ด้านตะวันออกของเกาะเมือง เช่าจากท่าเรือด้านหน้าวัดพนัญเชิงวรวิหาร / เช่าได้จากท่าเรือตรงสามแยกถนนป่ามะพร้าว ล่องไปตามลำน้ำป่าสักลงไปทางใต้ ผ่านวิทยาลัยการต่อเรือพระนครศรีอยุธยา วัดพนัญเชิงวรวิหาร วัดพุทไธสวรรย์ โบสถ์โปรตุเกส วัดไชยวัฒนาราม วัดกษัตราธิราชวรวิหาร และเจดีย์พระศรีสุริโยทัยอันสง่างาม หากล่องเรือในเวลาพลบค่ำจะเห็นภาพบริเวณวัดไชยวัฒนารามงดงามมาก
รถยนต์ สามารถใช้เส้นทางเดียวกับวัดกษัตราธิราชวรวิหาร เมื่อข้ามสะพานวัดกษัตราธิราชไปแล้ว ให้เลี้ยวขวา แล้วตรงไปเรื่อยๆ จะเห็นวัดไชยวัฒนารามตั้งเด่นเป็นสง่าอยู่ทางด้านหน้า
หมายเหตุ โบราณสถานในความดูแลของอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา จำนวน ๖ แห่ง ได้แก่ วัดพระศรีสรรเพชญ์ วัดพระราม วัดมหาธาตุ วัดราชบูรณะ วัดมเหยงคณ์ และวัดไชยวัฒนาราม นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศสามารถซื้อบัตรรวมสำหรับ ๖ แห่งได้ในราคา ๕๐ บาท/คน และสามารถใช้ได้ในระยะเวลา ๓๐ วัน

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จันทรเกษม เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า**วังจันทรเกษม** หรือ**วังหน้า** ตั้งอยู่ถนนอู่ทอง ริมแม่น้ำป่าสัก มุมทิศตะวันออกเฉียงเหนือของเกาะเมือง ใกล้ตลาดหัวรอ วังจันทรเกษมปรากฏหลักฐานพงศาวดารว่าสร้างในสมัยสมเด็จพระมหาธรรมราชาธิราช ประมาณ พ.ศ. ๒๑๒๐ โดยมีพระราชประสงค์เพื่อให้เป็นที่ประทับของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช และเคยใช้เป็นที่ประทับของสมเด็จพระยุพราชและพระมหากษัตริย์หลายพระองค์ เช่น สมเด็จพระเอกาทศรถ เจ้าฟ้าสุทัศน์ สมเด็จพระนารายณ์มหาราช สมเด็จพระเจ้าบรมโกศ ฯลฯ เมื่อคราวเสียกรุงในปี พ.ศ. ๒๓๑๐ วังนี้ได้ถูกข้าศึกเผาทำลายเสียหายมากและถูกทิ้งร้าง จนถึงสมัยรัชกาลที่ ๔ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ โปรดเกล้าฯ ให้ซ่อมพระที่นั่งพิมานรัตยาและพลับพลาจัตุรมุขไว้เป็นที่ประทับเมื่อเสด็จประพาสพระนครศรีอยุธยา และพระราชทานนามว่าพระราชวังจันทรเกษม เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๓๖ ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ ๕ ได้พระราชทานพระที่นั่งพิมานรัตยาเป็นที่ทำการของมณฑลกรุงเก่าเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๒ และจนกระทั่งเมื่อพระยาโบราณราชธานินทร์ได้เข้ามาดำรงตำแหน่งสมุหเทศาภิบาลมณฑลกรุงเก่า จึงได้จัดสร้างอาคารที่ทำการภาคบริเวณกำแพงทางด้านทิศตะวันตกต่อกับทิศใต้ แล้วย้ายที่ว่าการมณฑลจากพระที่นั่งพิมานรัตยามาตั้งที่อาคารที่ทำการภาค ในขณะนั้น กรมศิลปากรจึงได้เข้ามาดูแลและจัดทำเป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จันทรเกษม จนกระทั่งปัจจุบัน
โบราณสถาน โบราณวัตถุที่น่าสนใจในพระราชวังจันทรเกษม มีดังนี้
กำแพงและประตูวัง ปัจจุบันก่อเป็นกำแพงอิฐมีใบเสมา มีประตูด้านละ ๑ ประตู รวม ๔ ด้าน เป็นสิ่งที่สร้างใหม่ในรัชกาลที่ ๔ กำแพงของเดิมมีอาณาเขตกว้างขวางกว่าที่เห็นในปัจจุบัน เพราะขุดพบรากฐานของพระที่นั่งนอกกำแพงวัดด้านในและพบซากอิฐในบริเวณเรือนจำหลายแห่ง แต่เดิมนั้น คำให้การชาวกรุงเก่ากล่าวว่า วังจันทรเกษมมีกำแพง ๒ ชั้น เช่นเดียวกับวังหลวง
พลับพลาจัตุรมุข ตั้งอยู่ใกล้ประตูวังด้านทิศตะวันออก เป็นพลับพลาเครื่องไม้ มีมุขด้านหน้า ๓ มุข ด้านหลัง ๓ มุข เดิมใช้เป็นท้องพระโรงสำหรับออกงานว่าราชการและเป็นที่ประทับของพระบาทสมเด็จ

พระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ ในคราวเสด็จประพาส ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๔๗ พระองค์โปรดฯ ให้ใช้พลับพลาจัตุรมุข เป็นที่จัดแสดงโบราณวัตถุ เรียกว่าอยุธยาพิพิธภัณฑสถาน ในสมัยรัชกาลที่ ๗ พระยาโบราณราชธานินทร์ได้ทำการซ่อมแซมครั้งใหญ่และเปลี่ยนหน้าบันจากรูปปูนปั้นมาเป็นไม้แกะสลัก ปัจจุบันจัดแสดงเครื่องใช้ส่วนพระองค์ที่มีอยู่เดิมภายในพระราชวังนี้ เช่น พระแท่นบรรทม พระราชอาสน์ พร้อมเศวตฉัตร พระบรมฉายาลักษณ์ และเครื่องราชูปโภคของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระที่นั่งพิมานรัตยา เป็นตึกหมู่อยู่กลางพระราชวัง ประกอบด้วยอาคาร ๔ หลัง คือ อาคารปรัศว์ซ้าย อาคารปรัศว์ขวา พระที่นั่งพิมานรัตยา และศาลาเชิญเครื่อง เคยเป็นที่ตั้งศาลากลางมณฑลและจังหวัดมาหลายปี ปัจจุบันจัดแสดงประติมากรรมที่สลักจากศิลาเป็นเทวรูปและพระพุทธรูปนาคปรก ศิลปะสมัยลพบุรี พระพุทธรูปสัมฤทธิ์สมัยอยุธยา พระพิมพ์สมัยต่างๆ และเครื่องไม้แกะสลักฝีมือช่างสมัยอยุธยาตอนปลายและรัตนโกสินทร์

พระที่นั่งพิสัยศัลลักษณ์ หรือ*หอส่องกล้อง* เป็นหอสูง ๔ ชั้น สร้างครั้งแรกในรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช แต่หักพังลงมาเมื่อคราวเสียกรุงครั้งที่ ๒ หอที่เห็นอยู่ในปัจจุบันสร้างในสมัยรัชกาลที่ ๔ ตามรากฐานอาคารเดิมและทรงใช้เป็นที่ประทับทอดพระเนตรดวงดาว

อาคารสโมสรเสือป่า สร้างขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ตั้งอยู่ริมกำแพงหลังพระที่นั่งพิมานรัตยา

ตึกโรงม้าพระที่นั่ง เป็นอาคารก่ออิฐถือปูน ๒ ชั้น ตั้งอยู่ริมกำแพงด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ

ตึกที่ทำการภาค สร้างขึ้นในสมัยพระยาโบราณราชธานินทร์ เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งสมุหเทศาภิบาลมณฑลกรุงเก่า มีลักษณะเป็นอาคารชั้นเดียว สร้างขนานไปกับแนวกำแพงด้านทิศตะวันตกต่อกับทิศใต้ จัดนิทรรศการถาวร ๕ เรื่อง คือ เรื่องศิลปะสถาปัตยกรรมอยุธยา เครื่องปั้นดินเผาสินค้านำเข้าและส่งออกที่สำคัญของอยุธยา อาวุธยุทธภัณฑ์ ศิลปวัตถุพุทธบูชา และวิถีชีวิตริมน้ำชาวกรุงเก่า

ระเบียงจัดตั้งศิลาจารึก แต่เดิมสร้างเป็นระเบียงหลังคามุงสังกะสียาวไปตามแนวกำแพงด้านทิศเหนือและทิศตะวันออก ใช้สำหรับเป็นที่เก็บรักษาบรรดาโบราณวัตถุและศิลปวัตถุซึ่งพระยาโบราณราชธานินทร์ได้รวบรวมไว้

การเดินทาง จากกรุงเทพฯ เข้าตัวเมืองพระนครศรีอยุธยา เมื่อข้ามสะพานสมเด็จพระนเรศวรมหาราชแล้ว ให้เลี้ยวซ้าย ตรงไปจนถึงสามแยก เลี้ยวซ้ายอีกครั้ง และตรงไปอีกประมาณ ๒ กิโลเมตร จะผ่านตลาดเจ้าพรหม จากนั้นจะเห็นพิพิธภัณฑ์ฯ อยู่ทางซ้ายมือ เปิดให้เข้าชมทุกวัน เว้นวันจันทร์ วันอังคาร และวันหยุดนักขัตฤกษ์ เวลา ๐๙.๐๐-๑๖.๐๐ น. ค่าเข้าชม ชาวไทย ๓๐ บาท ชาวต่างชาติ ๑๐๐ บาท สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมที่ โทร. ๐ ๓๕๒๕ ๑๕๘๖, ๐ ๓๕๒๕ ๒๗๙๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๕ ๑๕๘๖

วัดเสนาสนาราม อยู่ทางด้านหลังพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จันทรเกษม เป็นวัดโบราณเดิมชื่อ *"วัดเสื่อ"* พระอุโบสถเป็นสถาปัตยกรรมสมัยกรุงศรีอยุธยา ลักษณะพระอุโบสถมีมุขทั้งด้านหน้าและด้านหลัง ด้านหน้าพระอุโบสถหันหน้าสู่ทิศตะวันออก มีพระยืนประดิษฐานอยู่บนหน้าบันทั้งด้านหน้าและด้านหลัง เป็นภาพปั้นลงรักปิดทอง เป็นรูปช้างเอราวัณขนาบด้วยแตร เหนือเศียรช้างเอราวัณเป็นพระอลัญจกรของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปสำคัญ ๒ องค์ คือ "พระสัมพุทธมุนี" เป็นพระพุทธรูปหล่อปางมารวิชัยสมัยอยุธยา ลงรักปิดทอง ขนาดหน้าตักกว้าง ๒ ศอก

๒ นิ้ว สูง ๓ ศอก ๑ นิ้ว ประดิษฐานเหนือบุษบกปูนปั้นลงรักปิดทอง ฝาผนังพระอุโบสถเป็นภาพจิตรกรรม ด้านบนเป็นภาพของเทพและอัปสรที่มาบูชาพระประธาน ระหว่างช่องหน้าต่างเป็นภาพพระราชพิธีสิบสองเดือนซึ่งหาชมได้ยาก ผนังด้านหน้าภายในพระอุโบสถมีพระบรมฉายาลักษณ์ทรงเครื่องต้นเฉลิมพระมหาพิชัยมงกุฎประทับเหนือพระราชบัลลังก์ในกรอบไม้สัก

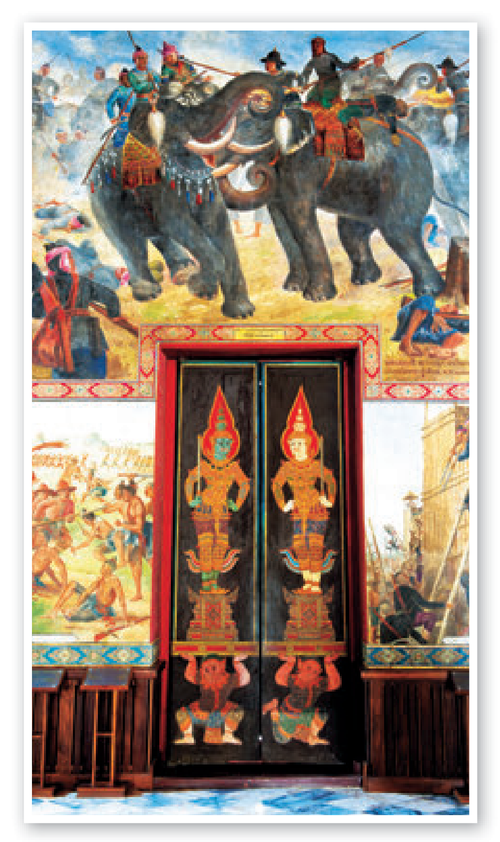
วิหารพระพุทธไสยาสน์ อยู่ติดกับพระเจดีย์องค์ใหญ่ พระวิหารนี้สร้างขวางกับแนวพระอุโบสถ พระพุทธไสยาสน์เป็นศิลปะแบบอยุธยา ประกอบด้วยศิลาเป็นท่อนๆ นำมาเรียงต่อกันแล้วสลักเป็นองค์พระ มีขนาดยาว ๑๔.๑๒ เมตร แต่เดิมประดิษฐานอยู่ที่วัดพระมหาธาตุ รัชกาลที่ ๕ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างวิหารพระนอนขึ้นในวัด แล้วอัญเชิญพระพุทธไสยาสน์จากวัดมหาธาตุมาประดิษฐานไว้ที่วัดนี้

พระอินทร์แปลง เป็นพระพุทธรูปหล่อปางมารวิชัยที่อัญเชิญมาจากนครเวียงจันทน์เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๐๑ หน้าตักกว้าง ๒ ศอกเศษ สูง ๓ ศอกเศษ ประดิษฐานอยู่ในวิหารซึ่งติดกับวิหารพระพุทธไสยาสน์ มีตำนานเล่ากันว่า พระอินทร์แปลงทรงแปลงร่างมาสร้างพระพุทธรูปองค์นี้ ด้านหลังพระอินทร์แปลงเป็นซุ้มศรีมหาโพธิ์ ภายในพระวิหารปูด้วยกระเบื้องหินอ่อน ทั้งสองข้างองค์พระอินทร์แปลง พื้นเป็นอัฒสงฆ์ พร้อมทั้งมีธรรมาสน์หินปิดทอง ๒ แท่น ฝาผนังภายในพระวิหารด้านบน เป็นภาพวาดรูปทวยเทพบูชาองค์พระอินทร์แปลงและระหว่างช่องหน้าต่างเป็นภาพวาดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของประชาชนอันเกี่ยวเนื่องด้วยวัดและพระศาสนา บานหน้าต่างเป็นภาพลายรดน้ำเป็นรูปสัตว์ ๑๐ อย่างที่ภิกษุไม่ควรบริโภค

พระเจดีย์ ตั้งอยู่ด้านหลังพระอุโบสถ เป็นพระเจดีย์ทรงระฆังคว่ำก่ออิฐฉาบปูน ศิลปะสมัยอยุธยา สูงประมาณ ๑๓ วาเศษ มีฐานทักษิณสี่เหลี่ยม

วัดสุวรรณดารารามราชวรวิหาร อยู่ในเขตพระนครด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของเกาะเมือง เหนือบริเวณป้อมเพชร สามารถใช้เส้นทางเดียวกับพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จันทรเกษม แต่พอถึงสามแยกให้เลี้ยวขวาแล้วตรงไปประมาณ ๑ กิโลเมตร จะเห็นป้ายทางเข้าวัดอยู่ทางด้านขวามือ วัดนี้เดิมชื่อว่า *“วัดทอง”* เป็นวัดที่พระบรมมหาชนกของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงสร้างไว้ตั้งแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยา ต่อมาเมื่อพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช เสด็จขึ้นครองราชย์ จึงโปรดเกล้าฯ ให้สถาปนาวัดทองขึ้นใหม่ และพระราชนามว่า *“วัดสุวรรณดาราราม”* เพื่อเป็นอนุสรณ์แด่พระบรมชนกนาถและพระบรมราชชนนี ตามพระนามเดิมของทั้งสองพระองค์ คือ *“ทองดี”* และ *“ดาวเรือง”*

วัดแห่งนี้มีสิ่งต่างๆ ที่น่าชม ไม่ว่าจะเป็นพระอุโบสถซึ่งยังคงรูปแบบสถาปัตยกรรมสมัยอยุธยาตอนปลาย คือ ทำส่วนฐานโค้งอ่อนลงตรงกลางคล้ายปากเรือสำเภา หน้าบันอุโบสถสลักลายเป็นรูปนารายณ์ทรงครุฑ มีภาพจิตรกรรมฝาผนังเทพชุมนุมที่ผนังอุโบสถตอนบน ตอนล่างเขียนเรื่องเวสสันดรชาดก เตมีย์ชาดก และสุวรรณสามชาดก ผนังด้านหน้าพระประธานเขียนภาพมารวิชัย มีแม่พระธรณีบีบมวยผมอยู่ตรงกลาง ส่วนพระประธานในพระอุโบสถ รัชกาลที่ ๑ โปรดเกล้าฯ ให้จำลองขยายส่วนจากพระแก้วมรกต นอกจากนั้นภายในพระวิหารมีลักษณะรูปแบบฐานเป็นเส้นตรง ไม่ใช่ฐานอ่อนโค้งตามรูปแบบสถาปัตยกรรมสมัยอยุธยา บัวหัวเสามีลักษณะเป็นบัวกลีบยาวหรือบัวแวง พระวิหารสร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๒ ภายใน

วัดสุวรรณดารารามราชวรวิหาร

พระวิหารมีภาพเขียนสีในสมัยรัชกาลที่ ๗ แสดงพระราชประวัติของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงกระทำยุทธหัตถี นับเป็นจิตรกรรมฝาผนังที่มีฝีมือยอดเยี่ยมงดงามมาก กรมศิลปากรได้ถ่ายแบบภาพเขียนนี้ไปไว้ที่อนุสรณ์ดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี บริเวณหน้าพระอุโบสถจะเห็น*แท่นพระศรีมหาโพธิ์* ลักษณะเป็นแท่นฐานบัวคว่ำและบัวหงาย ประดิษฐานต้นพระศรีมหาโพธิ์ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้นำหน่อโพธิ์มาจากประเทศอินเดีย ไม่ไกลกันนั้นมี*หอระฆัง* ลักษณะแบบสถาปัตยกรรมตะวันตก ก่ออิฐถือปูน มีผังเป็นรูปสี่เหลี่ยมสองชั้น ชั้นล่างเจาะประตูเป็นรูปโค้งแหลม ชั้นบนเป็นส่วนของหอระฆัง สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๔ พร้อมกับการปฏิสังขรณ์วัดครั้งใหญ่

วัดแม่นางปลื้ม ตั้งอยู่ริมคลองเมือง ตรงข้ามกับตลาดหัวรอ เป็นวัดที่สร้างก่อนสมัยกรุงศรีอยุธยา เคยเป็นที่ตั้งของค่ายพม่าในสมัยก่อนเสียกรุงศรีอยุธยา ปี พ.ศ. ๒๓๑๐ ชาวบ้านเรียกกันว่า *"โคกพม่า"* ปัจจุบันไม่เห็นร่องรอยของเนินค่ายแล้ว วัดนี้เป็นวัดหนึ่งที่มิได้ถูกทำลายเหมือนวัดอื่นๆ ในพระนครศรีอยุธยา จึงยังปรากฏโบราณสถานสำคัญต่างๆ ให้ชม เช่น เจดีย์ทรงระฆังมีสิงห์ล้อมรอบ ซึ่งสร้างเป็นประธานของวัดอยู่บนฐานสูง ฐานล่างล้อมรอบด้วยสิงห์ปูนปั้น เหนือขึ้นไปเป็นฐานบัวประดับด้วยบัวลูกฟัก ลายบัวแบบนี้สืบทอดมาจากศิลปะเขมร-ลพบุรี นิยมใช้ในศิลปะสมัยอยุธยาตอนต้น เป็นไปได้ว่ารับแบบอย่างมาจากเขมร สันนิษฐานจากหลักฐานในพงศาวดารกล่าวว่าในรัชสมัยสมเด็จเจ้าสามพระยา ราวปลายพุทธศตวรรษที่ ๒๐ ทรงยกทัพไปปราบเขมร ลักษณะพิเศษของเจดีย์แบบนี้พบเพียง ๒ องค์ในเมืองพระนครศรีอยุธยา ส่วนวิหารได้รับการปฏิสังขรณ์ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น โดยดูจากลวดลายปูนปั้นที่หน้าบันด้านหน้าเป็นลวดลายที่ได้รับอิทธิพลจากจีน ภายในวิหารประดิษฐานหลวงพ่อขาว (พระพุทธนิมิตมงคลศรีรัตนไตร) เป็นพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์สมัยกรุงศรีอยุธยา

ป้อมปราการรอบกรุง กำแพงเมืองที่พระเจ้าอู่ทองทรงสร้างครั้งแรกนั้นเป็นเพียงเชิงเทินดิน และมีเสาไม้ระเนียดปักข้างบน ต่อมาในรัชสมัยสมเด็จพระมหาจักรพรรดิจึงได้ก่ออิฐถือปูนขึ้น ตามพระราชพงศาวดารมีการสร้างป้อมต่างๆ เช่น ป้อมมหาไชย ป้อมซัดกบ ป้อมเพชร ป้อมหอราชคฤห์ ป้อมจำปาพล เป็นต้น ป้อมขนาดใหญ่ๆ มักตั้งอยู่ในบริเวณ

ทางแยกระหว่างแม่น้ำ เช่น ป้อมเพชรตั้งอยู่ตรงที่บรรจบของแม่น้ำเจ้าพระยากับแม่น้ำป่าสัก จัดเป็นสวนสาธารณะริมน้ำสำหรับนั่งเล่น ป้อมมหาไชยตั้งอยู่ตรงมุมวังจันทรเกษม บริเวณที่เป็นตลาดหัวรอในปัจจุบัน ตัวป้อมได้ถูกรื้อเพื่อนำอิฐไปสร้างพระนครใหม่ที่กรุงเทพมหานครตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๑

สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ ตั้งอยู่ถนนอู่ทอง ในเขตอุทยานประวัติศาสตร์ ทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของเกาะเมือง เป็นสวนสาธารณะขนาดใหญ่กว้างขวาง ในพื้นที่ปลูกต้นไม้ต่างๆ ในวรรณคดี ศาลาไทยและมีซากโบราณสถาน นอกจากนี้ยังมีโครงการพัฒนาพื้นที่เป็นสวนป่าสมุนไพรอีกด้วย สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณ์วลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี เสด็จแทนพระองค์มาเปิดพระราชานุสาวรีย์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๓

การเดินทาง จากกรุงเทพฯ เข้าตัวเมืองพระนครศรีอยุธยาแล้วให้ข้ามสะพานสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ตรงไปจนสุดถนน เมื่อถึงมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา จะเห็นสามแยกข้างหน้า ให้เลี้ยวซ้ายตรงไปจนถึงสามแยกไฟแดง แล้วเลี้ยวขวาตรงไป ผ่านโรงพยาบาลจังหวัดไปไม่ไกลนักจะเห็นสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์อยู่ทางขวามือ

วังหลัง ตั้งอยู่ริมกำแพงพระนครศรีอยุธยาด้านทิศตะวันตก ตรงข้ามกับวัดกษัตราธิราช เดิมเป็นอุทยานสำหรับเสด็จประพาสเป็นครั้งคราว เรียกว่า*สวนหลวง* และมีเพียงตำหนักที่พัก ต่อมาในสมัยสมเด็จพระมหาธรรมราชา ได้โปรดเกล้าฯ ให้สร้างเพิ่มเติมเป็นพระราชวังเพื่อให้เป็นที่ประทับของสมเด็จพระเอกาทศรถ หลังจากนั้นได้กลายเป็นที่ประทับของเจ้านายในพระราชวงศ์ ปัจจุบันเป็นที่ตั้งของเจดีย์พระศรีสุริโยทัย

เจดีย์พระศรีสุริโยทัย อยู่ในเกาะเมืองด้านทิศตะวันตก ติดกับสำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ ๓ ถนนอู่ทอง พระเจดีย์แห่งนี้เป็นโบราณสถานที่สำคัญยิ่งแห่งหนึ่งในเขตอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา เป็นอนุสรณ์สถานของวีรสตรีไทยพระองค์แรก สมเด็จพระสุริโยทัย สิ้นพระชนม์ในการทำสงครามยุทธหัตถีระหว่างสมเด็จพระมหาจักรพรรดิกับพระเจ้าแปร เป็นการยืนยันเกียรติแห่งสตรีไทยที่ได้รับการยกย่องจากสังคมไทยมาแต่ครั้งบรรพกาล

ปี พ.ศ. ๒๐๙๑ สมเด็จพระมหาจักรพรรดิทรงขึ้นครองราชสมบัติ มีสมเด็จพระสุริโยทัยเป็นพระมเหสี

เจดีย์พระศรีสุริโยทัย

หลังจากครองราชย์ได้ ๗ เดือน พระเจ้าตะเบ็งชะเวตี้และบุเรงนองยกทัพเข้ามาล้อมกรุงศรีอยุธยา โดยผ่านมาทางด้านด่านพระเจดีย์สามองค์ จังหวัดกาญจนบุรี และตั้งค่ายล้อมพระนคร สมเด็จพระมหาจักรพรรดิทรงช้างออกไปพร้อมกับพระราชโอรส สมเด็จพระสุริโยทัยทรงเป็นห่วงพระราชสวามีจึงได้ทรงเครื่องแบบอย่างนักรบชายประทับช้างตามเสด็จออกไป กองทัพกรุงศรีอยุธยาปะทะกับทัพหน้าของกรุงหงสาวดีซึ่งมีพระเจ้าแปรเป็นแม่ทัพ สมเด็จพระมหาจักรพรรดิทรงไสช้างเข้าชนกับช้างของพระเจ้าแปรและบังเอิญช้างทรงเกิดเพลี่ยงพล้ำ สมเด็จพระสุริโยทัยจึงไสช้างพระที่นั่งเข้าขวางพระเจ้าแปรด้วยเกรงว่าสมเด็จพระมหาจักรพรรดิพระราชสวามีจะเป็นอันตราย จนถูกพระแสงของ้าวฟันพระอังสาขาดสะพายแล่งสิ้นพระชนม์อยู่บนคอช้าง เมื่อสงครามยุติลง สมเด็จพระมหาจักรพรรดิทรงปลงพระศพของพระนาง และสถาปนาวัดที่ปลงพระศพขึ้นเป็นวัดสวนหลวงสบสวรรค์ (เดิมชื่อวัดสบสวรรค์ ตั้งอยู่ในเขตสวนหลวงของวังหลังสมัยนั้น) ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีการสอบสวนหาตำแหน่งสถานที่ต่างๆ ที่กล่าวถึงในพระราชพงศาวดารเพื่อเรียบเรียงเป็นหนังสือประชุมพงศาวดารขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย จึงเป็นเหตุให้ทราบตำแหน่งของวัดสบสวรรค์ ซึ่งยังคงพบเจดีย์แบบย่อมุมไม้สิบสองสูงใหญ่ปรากฏตามที่ตั้งในปัจจุบันนี้ ต่อมาพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงขนานนามเรียกชื่อเจดีย์ว่า *“เจดีย์พระศรีสุริโยทัย”* ในปี พ.ศ. ๒๕๓๓ รัฐบาลได้มอบให้กรมศิลปากรและ กรป.กลาง ดำเนินการบูรณะซ่อมแซมเสริมรูปทรงพระเจดีย์ที่ชำรุดให้อยู่ในสภาพเดิม จากการบูรณะ กรมศิลปากรได้พบวัตถุโบราณ เช่น พระพุทธรูปผลึกแก้วสีขาวปางมารวิชัย พระเจดีย์จำลอง ผอบทองคำบรรจุพระธาตุ เป็นต้น ปัจจุบันเก็บรักษาไว้ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเจ้าสามพระยา

สวนศรีสุริโยทัย สามารถใช้เส้นทางเดียวกับทางไปเจดีย์พระศรีสุริโยทัย ตั้งอยู่ในเขตทหาร กองสรรพาวุธซ่อมยาง สวนศรีสุริโยทัยจะอยู่ด้านหลังองค์การสุราเป็นผู้สร้างสวนนี้เพื่ออุทิศส่วนกุศลถวายอดีตพระมหากษัตริย์ทุกพระองค์ในที่ดินซึ่งเคยเป็นเขตพระราชฐานชั้นใน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดชได้พระราชทานชื่อ *“สวนศรีสุริโยทัย”* เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๒ และองค์การสุราได้ทูลเกล้าฯ ถวายสวนนี้แด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษาครบ ๕ รอบ เมื่อวันที่ ๑๒สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ สวนนี้มีพื้นที่ประมาณ ๕ ไร่ ประกอบด้วยศาลาอเนกประสงค์ พลับพลาสมเด็จพระสุริโยทัย อนุสาวรีย์สมเด็จพระสุริโยทัย แสดงเหตุการณ์ตอนสู้รบบนหลังช้าง ในสวนด้านหลังมีเนินเสมาหินอ่อนโบราณ อายุกว่า ๔๐๐ ปี บรรจุชิ้นส่วนพระพุทธรูปที่ชำรุด ซึ่งอัญเชิญมาจากวัดพุทไธสวรรย์ (พระตำหนักเวียงเหล็กของพระเจ้าอู่ทอง) สวนนี้เปิดทุกวัน เวลา ๐๙.๐๐-๑๗.๐๐ น.

วัดโลกยสุธาราม อยู่ใกล้กับเจดีย์พระศรีสุริโยทัย ใช้เส้นทางถนนหลังพลับพลาตรีมุขในบริเวณพระราชวังโบราณ ผ่านวัดวรโพธิ์และวัดวรเชษฐาราม เข้าไปจนถึงพระพุทธไสยาสน์องค์ใหญ่ซึ่งตั้งอยู่กลางแจ้ง พระพุทธไสยาสน์องค์นี้ก่อด้วยอิฐถือปูน ยาวประมาณ ๒๙ เมตร มีซากเสาหกเหลี่ยมตั้งอยู่ชิดกับองค์พระ หลงเหลือให้เห็นอยู่หลายต้น เข้าใจว่าอาจเคยเป็นซากพระอุโบสถ

วัดโลกยสุธาราม

วัดกษัตราธิราชวรวิหาร อยู่นอกเกาะเมือง ตรงข้ามกับเจดีย์พระศรีสุริโยทัย ริมแม่น้ำเจ้าพระยา สามารถใช้เส้นทางเดียวกับสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ ไปจนถึงสี่แยกแล้วเลี้ยวซ้ายข้ามสะพานวัดกษัตราธิราชวรวิหาร จากนั้นเลี้ยวขวาตรงไปไม่ไกลนักก็จะถึงวัดนี้ วัดนี้เดิมชื่อ *"วัดกษัตรา"* หรือ *"วัดกษัตราราม"* เป็นวัดโบราณในสมัยกรุงศรีอยุธยา มีพระปรางค์ใหญ่เป็นประธานหลักของวัด และยังมีพระอุโบสถสมัยอยุธยาซึ่งมีลายดาวเพดานจำหลักไม้งดงามมาก ภายในวัดมีภาพจิตรกรรมฝาผนังสมัยรัตนโกสินทร์ เป็นวัดที่มีความสวยงามมากวัดหนึ่ง

วัดท่าการ้อง ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นวัดเก่าแก่ในสมัยกรุงศรีอยุธยา ในประวัติศาสตร์กล่าวว่าสร้างในสมัยสมเด็จพระชัยราชาธิราช สมัยอยุธยาตอนต้น อีกทั้งก่อนอยุธยาจะเสียกรุง บริเวณแห่งนี้เคยเป็นที่ตั้งค่ายของแม่ทัพใหญ่แห่งพม่า คือเนเมียวสีหบดี ปัจจุบันยังคงเหลือสถาปัตยกรรมสมัยกรุงศรีอยุธยาหลายแห่ง ได้แก่ ศาลาการเปรียญไม้สักริมแม่น้ำเจ้าพระยา / พระอุโบสถประดิษฐานพระพุทธรัตนมงคล หรือหลวงพ่อยิ้ม นอกจากนี้ วัดท่าการ้องยังเคยได้รับรางวัลชนะเลิศประเภทส้วมสะอาดจากกระทรวงสาธารณสุขอีกด้วย

ตลาดน้ำวัดท่าการ้อง เนื่องจากวัดท่าการ้องอยู่ติดริมแม่น้ำเจ้าพระยา ทางวัดจึงจัดภูมิทัศน์ด้านหน้าเป็นตลาดน้ำ มีอาหารคาวหวานนานาชนิดให้นักท่องเที่ยวเลือกซื้อรับประทาน เปิดบริการทุกวัน เวลา ๐๘.๐๐-๑๗.๐๐ น.

วัดพุทไธสวรรย์ ตั้งอยู่ริมแม่น้ำทางด้านใต้ ฝั่งตรงข้ามของเกาะเมือง หากเดินทางโดยรถยนต์ และใช้เส้นทางสายอยุธยา-เสนา ข้ามสะพานวัดกษัตราธิราชวรวิหาร แล้วเลี้ยวซ้าย ผ่านวัดไชยวัฒนาราม มีป้ายบอกทางเป็นระยะไปจนถึงทางแยกซ้ายเข้าวัดพุทไธสวรรย์ วัดนี้สร้างขึ้นในบริเวณตำหนักที่ประทับเดิมของสมเด็จพระเจ้าอู่ทอง ซึ่งเรียกว่า "ตำหนักเวียงเหล็ก หรือเวียงเล็ก" หลังจากนั้นพระองค์ไปสร้างพระราชวังใหม่ที่ตำบลหนองโสน (บึงพระราม) จึงสถาปนา

วัดพุทไธสวรรย์

สถานที่นี้เป็นวัดพุทไธสวรรย์ ภายในวัดมีสิ่งที่น่าสนใจ คือ *ปรางค์ประธาน* องค์ใหญ่ศิลปะแบบขอมตั้งอยู่กึ่งกลางอาณาเขตพุทธาวาสบนฐานไพที ซึ่งมีลักษณะย่อเหลี่ยมมีบันไดขึ้น ๒ ทาง คือ ทางทิศตะวันออกและทางทิศตะวันตก ส่วนทิศเหนือ ทิศใต้มีมณฑปสองหลัง ภายในพระมณฑปมีพระประธาน พระตำหนักสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์เป็นพระเถระชั้นผู้ใหญ่ประจำอยู่ในสมัยกรุงศรีอยุธยา ตำหนักนี้อยู่ในสภาพค่อนข้างทรุดโทรม แต่ภายในผนังของตำหนักมีภาพสีเกี่ยวกับเรื่องหมู่เทวดา นักพรต นมัสการพระพุทธบาท และเรือสำเภาตอนพระพุทธโฆษาจารย์ไปลังกา ภาพเหล่านี้อยู่ในสภาพไม่ชัดเจนนัก นอกจากนี้ยังมีพระอุโบสถอยู่ทางด้านทิศตะวันตกของปรางค์ หมู่พระเจดีย์สิบสององค์ และวิหารพระนอน

วัดภูเขาทอง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือห่างจากพระราชวังหลวงไปประมาณ ๒ กิโลเมตร สามารถใช้เส้นทางเดียวกับทางไปจังหวัดอ่างทอง (ทางหลวงหมายเลข ๓๐๙) กิโลเมตรที่ ๒๖ จะมีป้ายบอกทางแยกซ้ายไปวัดนี้ วัดภูเขาทองนี้หนังสือคำให้การชาวกรุงเก่ากล่าวว่า พระเจ้าหงสาวดีบุเรงนองเป็นผู้สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๑๑๒ คราวยกทัพมาตีกรุงศรีอยุธยา ในเวลาที่ประทับอยู่พระนครศรีอยุธยาได้สร้างพระเจดีย์ภูเขาทองใหญ่แบบมอญขึ้นไว้เป็นที่ระลึกเมื่อคราวรบชนะไทย โดยรูปแบบของฐานเจดีย์มีลักษณะคล้ายกับแบบมอญพม่า สันนิษฐานว่าสร้างเจดีย์องค์นี้ขึ้นเพื่อชัยชนะ แต่ทำได้เพียงรากฐานแล้วยกทัพกลับ ครั้งสมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงกอบกู้เอกราชกลับคืนมาเมื่อ พ.ศ. ๒๑๒๗ จึงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างเจดีย์แบบไทยไว้เหนือฐานแบบมอญและพม่าที่สร้างเพียงรากฐานไว้ ณ สมรภูมิทุ่งมะขามหย่อง ฝีมือช่างมอญเดิมจึงปรากฏเหลือเพียงฐานทักษิณส่วนล่างเท่านั้น เจดีย์ภูเขาทองจึงมีลักษณะสถาปัตยกรรมสองแบบผสมกัน ปัจจุบันกรมศิลปากรได้สร้างพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงม้าบริเวณด้านหน้าวัดภูเขาทอง

พระราชานุสาวรีย์สมเด็จพระสุริโยทัย (ทุ่งมะขามหย่อง) ตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านใหม่ ทุ่งมะขามหย่อง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ห่างจากเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยาออกไปประมาณ ๓-๔ กิโลเมตร มีสภาพเป็นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาทิศตะวันออก ภายในมีพระรูปสมเด็จพระสุริโยทัยหล่อด้วยสัมฤทธิ์ มีขนาดหนึ่งเท่าครึ่งขององค์จริงประทับบนหลังพระคชาธาร พร้อมด้วยกลุ่มอนุสาวรีย์

วัดภูเขาทอง

ประติมากรรมประกอบกันทั้งสิ้น ๔๙ ชิ้น มีประติมากรรมจำลองประวัติศาสตร์ อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ และสวนสาธารณะพักผ่อนหย่อนใจสำหรับประชาชน ทุ่งมะขามหย่องแห่งนี้เคยเป็นสมรภูมิการสู้รบระหว่างไทย-พม่าหลายครั้ง จนเกิดเป็นมหาวีรกรรม คือ เมื่อครั้งที่สมเด็จพระสุริโยทัยพระอัครมเหสีของสมเด็จพระมหาจักรพรรดิทรงทำยุทธหัตถีกับพระเจ้าแปรจนต้องพระแสงของ้าวสิ้นพระชนม์บนคอช้าง และในรัชกาลสมเด็จพระมหาธรรมราชาเป็นกษัตริย์ของกรุงศรีอยุธยาหลังจากที่สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงประกาศอิสรภาพได้ ๒ ปี พระเจ้าหงสาวดีนันทบุเรงได้ให้มังมอดราชบุตรยกทัพมาตั้งที่ทุ่งมะขามหย่องและทัพพระเจ้าหงสาวดีตั้งค่ายหลวงบริเวณขนอนปากคู่ซึ่งอยู่ถัดจากทุ่งมะขามหย่องลงมาทางใต้ สมเด็จพระนเรศวรมหาราชนำพลออกมาปล้นค่ายพม่าหลายครั้ง โดยจะใช้ปากคาบพระแสงดาบปีนเสาระเนียดเข้าไปในค่ายพระเจ้าหงสาวดีและได้ชัยชนะทุกครั้ง พระแสงดาบนั้นจึงปรากฏนามว่า "พระแสงดาบคาบค่าย"

ด้วยทุ่งมะขามหย่องเคยเป็นสมรภูมิที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ ทางรัฐบาลจึงได้จัดทำโครงการสร้างพระราชานุสาวรีย์สมเด็จพระสุริโยทัย เป็นโครงการจัดสร้างขึ้นตามพระราชดำริ รัฐบาลและพสกนิกรชาวไทยได้ร่วมกันสร้างน้อมเกล้าฯ ถวายเพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในวาระมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษาครบ ๕ รอบ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๕

พระที่นั่งเพนียด ตั้งอยู่ในตำบลสวนพริก ห่างจากตัวเมืองประมาณ ๔ กิโลเมตร ไปตามเส้นทางหมายเลข ๓๔๗ กิโลเมตรที่ ๔๒–๔๓ (เส้นทางเดียวกับทางไป

พระราชานุสาวรีย์สมเด็จพระสุริโยทัย

วัดภูเขาทอง) แต่ให้เลี้ยวขวาแล้วตรงไปตามถนน จะมีป้ายบอกเส้นทางไปพระที่นั่งเพนียด เพนียดแห่งนี้มีขนาดใหญ่มากสร้างขึ้น เพื่อเป็นที่สำหรับพระมหากษัตริย์ประทับทอดพระเนตรการคล้องช้างหรือจับช้างเถื่อนในเพนียด ซึ่งเป็นประเพณีที่ทำกันมาแต่โบราณเพื่อนำช้างมาใช้ประโยชน์ในราชการทั้งในยามปกติและยามสงคราม หรือในเวลาที่มีแขกบ้านแขกเมืองมา พระมหากษัตริย์ก็จะโปรดฯ ให้ทำพิธีคล้องช้างให้ชมทุกครั้งไป การคล้องช้างนี้ทำกันเรื่อยมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาจนถึงสมัยรัชกาลที่ ๕ จึงได้เลิกไป พระที่นั่งเพนียดและตัวเพนียดที่เห็นในปัจจุบันนั้น ลักษณะเป็นคอกล้อมด้วยซุงทั้งต้น มีปีกกาแยกเป็นรั้วไปสองข้าง รอบเพนียดเป็นกำแพงดินประกอบอิฐเสมอยอดเสา ด้านหลังคอกตรงข้ามแนวปีกกาเป็นพลับพลาที่ประทับซึ่งได้รับการบูรณะเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๐ และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยยังได้สนับสนุนงบประมาณแก่กรมศิลปากรในปี พ.ศ. ๒๕๓๑ เพื่อบูรณะเพนียดให้อยู่ในสภาพเดิมอีกด้วย

วัดหน้าพระเมรุ ตั้งอยู่ริมคลองสระบัวด้านทิศเหนือของคูเมือง (เดิมเป็นแม่น้ำลพบุรี) ตรงข้ามกับพระราชวังหลวง สร้างในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนต้นพุทธศักราช ๒๐๔๖ มีชื่อเดิมว่า *“วัดพระเมรุราชิการาม”* ที่ตั้งของวัดนี้เดิมคงเป็นสถานที่สำหรับสร้างพระเมรุถวายพระเพลิงพระบรมศพของพระมหากษัตริย์พระองค์ใดพระองค์หนึ่งสมัยอยุธยาตอนต้น ต่อมาจึงได้สร้างวัดขึ้น มีตำนานเล่าว่าพระองค์อินทร์ในรัชกาลสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒ ทรงสร้างวัดนี้เมื่อ พ.ศ. ๒๐๔๖ วัดนี้มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์สมเด็จพระมหาจักรพรรดิเมื่อครั้งทำศึกกับพระเจ้าบุเรงนองได้มีการทำสัญญาสงบศึกเมื่อ พ.ศ. ๒๑๐๖ ได้สร้างพลับพลาที่ประทับขึ้นระหว่างวัดหน้าพระเมรุกับวัดหัสดาวาส

วัดนี้เป็นวัดเดียวในกรุงศรีอยุธยาที่ไม่ได้ถูกพม่าทำลายและยังคงปรากฏสถาปัตยกรรมแบบอยุธยาอยู่ในสภาพสมบูรณ์มากที่สุดในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พระอุโบสถมีขนาดยาว ๕๐ เมตร กว้าง ๑๖ เมตร เป็นแบบอยุธยาตอนต้นซึ่งมีเสาอยู่ภายใน ต่อมาสร้างขยายออกโดยเพิ่มเสารับชายคาภายนอกในรัชสมัยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ หน้าบันเป็นไม้สักแกะสลักเป็นรูปพระนารายณ์ทรงครุฑเหยียบเศียรนาค และมีรูปราหูสองข้างติดกับเศียรนาค หน้าต่างเจาะเป็นช่องยาวตามแนวตั้ง เสาเหลี่ยมสองแถว แถวละแปดต้น มีบัวหัวเสาเป็นบัวโถแบบอยุธยา ด้านบนประดับด้วยดาวเพดานเป็นงานจำหลักไม้ลงรักปิดทอง ส่วนลายแกะสลักบานประตูพระ

วิหารน้อย เป็นลายแกะสลักด้วยไม้สักหนา แกะสลักจากพื้นไม้ ไม่มีการนำชิ้นส่วนที่อื่นมาติดต่อเป็นลายซ้อนกันหลายชั้น พระประธานในอุโบสถสร้างปลายสมัยอยุธยาเป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย หล่อด้วยทองสัมฤทธิ์ทรงเครื่องแบบกษัตราธิราช มีนามว่า *"พระพุทธนิมิตวิชิตมารโมลีศรีสรรเพชญ์บรมไตรโลกนาถ"* จัดเป็นพระพุทธรูปทรงเครื่องสมัยอยุธยาที่มีขนาดใหญ่ที่สุดเท่าที่มีปรากฏอยู่ในปัจจุบันและมีความสมบูรณ์งดงามมาก สูงประมาณ ๖ เมตร หน้าตักกว้างประมาณ ๔.๔๐ เมตร ในสมัยรัชกาลที่ ๓ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ได้มีการปฏิสังขรณ์วัดนี้โดยรักษาแบบอย่างเดิมไว้ และได้เชิญพระพุทธรูปศิลาสีเขียวหรือพระคันธารราฐประทับนั่งห้อยพระบาทสมัยทวารวดีจากวัดมหาธาตุมาไว้ในวิหารสรรเพชญ์ (หรือเรียกว่าวิหารน้อย เพราะขนาดวิหารเล็ก มีความยาว ๑๖ เมตร กว้างประมาณ ๖ เมตร) ซึ่งอยู่ข้างพระอุโบสถ พระพุทธรูปศิลาแบบนั่งห้อยพระบาทสมัยทวารวดีนี้ นับเป็น ๑ ใน ๕ องค์ที่มีอยู่ในประเทศไทย จึงนับเป็นสิ่งที่มีค่าควรแก่การเก็บรักษาไว้ พระอุโบสถเปิดเวลา ๐๘.๐๐-๑๗.๐๐ น. ค่าเข้าชม ชาวต่างชาติ ๒๐ บาท

วัดหน้าพระเมรุ

วัดกุฎีดาว อยู่หน้าสถานีรถไฟ ฝั่งตะวันออก เป็นวัดเก่าแก่ ฝีมือการสร้างงดงามยิ่ง เห็นได้จากซากอาคาร เสาบัวและยอดพระเจดีย์ที่หักโค่นลงมา แม้จะปรักหักพังไปหมดแล้ว แต่ยังคงสะท้อนให้เห็นถึงความงดงามในอดีต ปัจจุบันเป็นวัดร้าง ไม่ปรากฏแน่ชัดว่าใครเป็นผู้สร้าง

วัดสมณโกฎฐาราม สันนิษฐานว่าสร้างในสมัยอยุธยาตอนต้น และปฏิสังขรณ์ขึ้นใหม่ในสมัยอยุธยาตอนปลายโดยเจ้าพระยาโกษา (เหล็ก) และเจ้าพระยาโกษา (ปาน) อาจเป็นในช่วงสมัยของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช *"ในจดหมายเหตุของแกมเฟอร์ แพทย์ชาวเยอรมันที่ทำงานในบริษัทอีสต์อินเดียของฮอลันดาเดินทางเข้ามากรุงศรีอยุธยาเมื่อ พ.ศ. ๒๒๓๓ ในรัชกาลสมเด็จพระเพทราชา ได้บันทึกไว้ว่า ห่างจากตัวเมืองไปทางตะวันออกมีวัดที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งเรียกว่า วัดพระยาคลัง แผนผังที่นายแกมเฟอร์เขียนประกอบไว้ปรากฏว่าเป็นวัดสมณโกฏฐารามและวัดกุฎีดาว และยังระบุว่าสมเด็จพระเพทราชาได้เสด็จไปที่วัดนี้เพื่อราชทานเพลิงศพเจ้าแม่ดุสิตซึ่งเป็นมารดาของเจ้าพระยาโกษา (เหล็ก) และเจ้าพระยาโกษา (ปาน) และยังเป็นพระแม่นมของสมเด็จพระนารายณ์มหาราชเมื่อ พ.ศ. ๒๒๓๓"* สิ่งที่น่าสนใจภายในวัดได้แก่ พระอุโบสถ เป็นพระอุโบสถสมัยอยุธยาก่ออิฐถือปูน มีประตูเข้าออกทางด้านข้าง

วัดใหญ่ชัยมงคล

๔ ด้าน ภายในพระอุโบสถมีหลังคาต่อเป็นโครงไม้แบบหน้าจั่ว ประดิษฐานพระประธาน กว้างประมาณ ๓.๕ เมตร ทางด้านทิศตะวันออกมีวิหารขนาดใหญ่ วัดนี้มีพระปรางค์องค์ใหญ่รูปทรงสัณฐานแปลกตากว่าแห่งอื่น เข้าใจว่าเลียนแบบเจดีย์เจ็ดยอดของเชียงใหม่ เป็นพระปรางค์ที่สร้างบนเจดีย์องค์เดิม มีมุขยื่นออกไปทางทิศตะวันออก มีบันไดทางขึ้นสู่ลานประทักษิณ ๒ ทาง สันนิษฐานว่า พระปรางค์องค์นี้สร้างขึ้นในราวสมัยอยุธยาตอนกลาง นอกจากนี้ยังมีเจดีย์ระฆังขนาดใหญ่ตั้งอยู่ระหว่างพระปรางค์และพระอุโบสถ สันนิษฐานว่าน่าจะมีมาแต่แรกเริ่มการสร้างวัดตามลักษณะของเจดีย์และลวดลายที่ประดับอยู่บนบัลลังก์ ซึ่งโบราณสถานเหล่านี้ได้สร้างทับรากฐานอาคารเดิมอันเป็นงานที่สร้างขึ้นในสมัยอยุธยาตอนต้น

วัดใหญ่ชัยมงคล เดิมชื่อวัดป่าแก้ว หรือวัดเจ้าพระยาไทตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำป่าสัก จากกรุงเทพฯ เข้าตัวเมืองพระนครศรีอยุธยาแล้วจะเห็นเจดีย์วัดสามปลื้ม (เจดีย์กลางถนน) ให้เลี้ยวซ้ายตรงไปประมาณ ๑ กิโลเมตร จะเห็นวัดใหญ่ชัยมงคลอยู่ทางซ้ายมือ วัดนี้ตามข้อมูลประวัติศาสตร์สันนิษฐานว่าพระเจ้าอู่ทองทรงสร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๑๙๐๐ สำหรับเป็นสำนักของพระสงฆ์ซึ่งไปบวชเรียนมาแต่สำนักพระวันรัตน์มหาเถรในประเทศลังกา คณะสงฆ์ที่ไปศึกษาพระธรรมวินัยเรียกนามนิกายในภาษาไทยว่า *“คณะป่าแก้ว”* วัดนี้จึงได้ชื่อว่าวัดคณะป่าแก้ว ต่อมาเรียกให้สั้นลงว่า *“วัดป่าแก้ว”* ต่อมาคนเลื่อมใสบวชเรียนพระสงฆ์นิกายนี้พระราชาธิบดีจึงตั้งอธิบดีสงฆ์นิกายนี้เป็นสมเด็จพระวันรัตน์ มีตำแหน่งเป็นสังฆราชฝ่ายขวาคู่กับพระพุทธโฆษาจารย์เป็นอธิบดีสงฆ์ฝ่ายคันถธุระ มีตำแหน่งเป็นสังฆราชฝ่ายซ้าย หลังจากนั้นได้เปลี่ยน

ชื่อเป็น *"วัดเจ้าพระยาไท"* สันนิษฐานว่ามาจากที่สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ ทรงสร้างวัดป่าแก้วขึ้น ณ บริเวณที่ซึ่งได้ถวายพระเพลิงพระศพของเจ้าแก้วเจ้าไท หรืออาจมาจากการที่วัดนี้เป็นที่ประทับของพระสังฆราชฝ่ายขวา ซึ่งในสมัยโบราณเรียกพระสงฆ์ว่า *"เจ้าไท"* ฉะนั้นเจ้าพระยาไทจึงหมายถึงตำแหน่งพระสังฆราช

ในปี พ.ศ. ๒๑๓๕ เมื่อสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ทรงทำศึกยุทธหัตถีชนะพระมหาอุปราชแห่งพม่า ที่ตำบลหนองสาหร่าย เมืองสุพรรณบุรี ทรงสร้างพระเจดีย์ใหญ่ขึ้นที่วัดนี้เป็นอนุสรณ์แห่งชัยชนะ การสร้างพระเจดีย์อาจสร้างเสริมพระเจดีย์เดิมที่มีอยู่ หรืออาจสร้างใหม่ทั้งองค์ก็ได้ ไม่มีหลักฐานแน่นอน ขนานนามว่า *"พระเจดีย์ชัยมงคล"* แต่ราษฎรเรียกว่า *"พระเจดีย์ใหญ่"* ฉะนั้นนานวันเข้าวัดนี้จึงเรียกชื่อเป็น *"วัดใหญ่ชัยมงคล"* วัดนี้ร้างไปเมื่อคราวเสียกรุงครั้งสุดท้าย และเพิ่งจะตั้งขึ้นเป็นวัดที่มีพระสงฆ์จำพรรษาเมื่อไม่นานมานี้ นอกจากนี้ยังมีวิหารพระพุทธไสยาสน์ สร้างในสมัยสมเด็จพระนเรศวร เพื่อเป็นที่ถวายสักการบูชาและปฏิบัติพระกรรมฐาน ปัจจุบันมีการสร้างพระตำหนักสมเด็จพระนเรศวรมหาราช มีผู้นิยมไปนมัสการอย่างสม่ำเสมอเป็นจำนวนมาก เปิดเวลา ๐๘.๐๐–๑๗.๐๐ น. ทุกวัน ค่าเข้าชม ชาวต่างชาติ ๒๐ บาท

วัดพนัญเชิงวรวิหาร ตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลคลองสวนพลู ริมแม่น้ำป่าสักทางทิศใต้ ฝั่งตรงข้ามของเกาะเมือง ห่างจากตัวเมืองราว ๕ กิโลเมตร หรือเมื่อออกจากวัดใหญ่ชัยมงคล ให้เลี้ยวซ้ายตรงไปตามถนนประมาณ ๑ กิโลเมตร ก็จะเห็นวัดพนัญเชิงอยู่ทางขวามือ วัดพนัญเชิงเป็นพระอารามหลวงชั้นโท ชนิดวรวิหาร แบบมหานิกาย เป็นวัดที่มีมาก่อนการสร้างกรุงศรีอยุธยา ไม่ปรากฏหลักฐานว่าใครเป็นผู้สร้าง ตามพงศาวดารเหนือกล่าวว่า พระเจ้าสายน้ำผึ้งซึ่งครองเมืองอโยธยาเป็นผู้สร้างขึ้นตรงที่พระราชทานเพลิงศพพระนางสร้อยดอกหมาก และพระราชทานนามวัดว่า *"วัดพระเจ้าพระนางเชิง"* (หรือวัดพระนางเชิง)

*พระวิหาร*เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปขนาดใหญ่ ตามพงศาวดารกล่าวว่าสร้างเมื่อ พ.ศ. ๑๘๖๗ ก่อนการสถาปนากรุงศรีอยุธยา ๒๖ ปี เดิมชื่อ "พระพุทธเจ้าพนัญเชิง"(พระเจ้าพะแนงเชิง) แต่ในรัชกาลที่ ๔ เมื่อมีการบูรณปฏิสังขรณ์พระพุทธรูปองค์นี้ ได้พระราชทานนามใหม่ว่า *"พระพุทธไตรรัตนนายก"* (ชาวบ้านนิยมเรียกหลวงพ่อโต ชาวจีนนิยมเรียกว่าซำปอกง ผู้คุ้มครองการเดินทางทางทะเล) เป็นพระพุทธรูปปูนปั้นศิลปะแบบอู่ทอง ปางมารวิชัย ลงรักปิดทอง มีขนาดหน้าตักกว้าง ๑๔ เมตร และสูง ๑๙.๑๓ เมตร ฝีมือปั้นงดงามมาก เบื้องหน้ามีตาลปัตรหรือพัดยศและพระอัครสาวกที่ทำด้วยปูนปั้นลงรักปิดทองประดิษฐานอยู่เบื้องซ้ายและขวา อาจนับได้ว่าเป็นพระพุทธรูปนั่งสมัยอยุธยาตอนต้นที่มีขนาดใหญ่มากที่สุดที่เหลืออยู่ในปัจจุบัน เป็นที่เคารพสักการะของชาวจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัดใกล้เคียง เข้าใจว่าเมื่อสร้างพระองค์ใหม่เสร็จแล้ว จึงสร้างพระวิหารหลวงขึ้นคลุมอีกทีหนึ่ง ตามตำนานกล่าวว่า เมื่อคราวพระนครศรีอยุธยาจะเสียกรุงแก่ข้าศึกนั้น พระพุทธรูปองค์นี้มีน้ำพระเนตรไหลออกมาทั้งสองข้าง ส่วนในพระวิหาร *เสาพระวิหาร*เขียนสีเป็นลายพุ่มข้าวบิณฑ์ก้านแย่งสีแดง ที่หัวเสามีปูนปั้นเป็นบัวกลุ่มที่มีกลีบซ้อนกันหลายชั้น ผนังทั้งสี่ด้านเจาะเป็นซุ้มเล็กประดิษฐานพระพุทธรูปขนาดเล็ก โดยรอบจำนวน ๘๔,๐๐๐ องค์เท่ากับจำนวนพระธรรมขันธ์ตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ส่วนประตูทางเข้าด้านหน้าซึ่งอยู่ทางทิศตะวันออก เป็นบานประตูไม้แกะสลักลอยตัวเป็นลายก้านขดยก

วัดพนัญเชิงวรวิหาร

ดอกนูนออกมา เป็นลักษณะของศิลปะอยุธยาที่งดงามมากแห่งหนึ่ง

พระอุโบสถ ประดิษฐานพระพุทธรูป ๕ องค์ ศิลปะสุโขทัย *วิหารเซียน* อยู่ด้านหน้าของพระวิหารหลวง เป็นอาคารรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าซึ่งแต่เดิมมีภาพจิตรกรรมเขียนไว้บนผนังทั้งสี่ด้าน แต่ถูกโบกปูนทับไปแล้วเมื่อคราวบูรณปฏิสังขรณ์ ข้างในพระวิหารหลังนี้ประดิษฐานพระพุทธรูปปูนปั้นศิลปะแบบอยุธยา ศาลาการเปรียญ หลังเก่าย้ายจากริมแม่น้ำมาอยู่ด้านหลังของวัด เป็นศาลาทรงไทยสร้างด้วยไม้ หน้าบันประดับช่อฟ้าใบระกา หางหงส์ บริเวณคอสอง (ขื่อ) ด้านในศาลามีภาพเขียนสีบนผ้าเป็นภาพพุทธประวัติอยู่โดยรอบ มีตัวอักษรเขียนไว้ว่าภาพเขียนสีนี้เขียนขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๒ ภายในศาลามีธรรมาสน์อยู่ ๑ หลัง สลักลวดลายสวยงามเป็นศิลปะแบบรัตนโกสินทร์ ภายในวัดพนัญเชิงยังจะพบ *ตึกเจ้าแม่สร้อยดอกหมาก* ตั้งอยู่ริมแม่น้ำป่าสัก ก่อสร้างเป็นตึกแบบจีนเป็นที่ประดิษฐานรูปปั้นเจ้าแม่สร้อยดอกหมากในเครื่องแต่งกายแบบจีน ชาวจีนเรียกว่า *"จูแซเนี้ย"* เป็นที่เคารพนับถือของชาวจีนทั่วไป คนไทยเข้าชมฟรี สำหรับชาวต่างชาติเสียค่าเข้าชมคนละ ๒๐ บาท

หมู่บ้านโปรตุเกส ตั้งอยู่ที่ตำบลสำเภาล่ม บริเวณริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาทางทิศตะวันตก อยู่ทางใต้ของตัวเมือง ชาวโปรตุเกสเป็นชาวยุโรปชาติแรกที่เข้ามาติดต่อค้าขายกับกรุงศรีอยุธยาเมื่อปี พ.ศ. ๒๐๕๔ โดยอัลฟองโซ เดอ อัลบูเคอร์ก ผู้สำเร็จราชการของโปรตุเกส ประจำเอเชีย ได้ส่งนายดูอาร์เต้ เฟอร์นันเดสเป็นทูตเข้ามาเจริญสัมพันธไมตรีกับสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒ แห่งกรุงศรีอยุธยา ชาวโปรตุเกสเข้ามาตั้งหลักแหล่งค้าขายและเป็นทหารอาสาในกองทัพกรุงศรีอยุธยา สร้างโบสถ์ขึ้นเพื่อเผยแผ่ศาสนาและเป็นศูนย์กลางของชุมชน ปัจจุบันบริเวณนี้ยังมีร่องรอยซากสิ่งก่อสร้างปรากฏให้เห็นคือ *โบราณสถานซานเปโตร* หรือเรียกในสมัยอยุธยาว่าโบสถ์เซนต์โดมินิค เป็นโบสถ์ในคณะโดมินิกัน นับเป็นโบสถ์แห่งแรกที่สร้างขึ้นในแผ่นดินไทยเมื่อปี พ.ศ. ๒๐๘๓ ตั้งอยู่ในบริเวณเกือบกึ่งกลางหมู่บ้านโปรตุเกส มีเนื้อที่ประมาณ ๒,๔๐๐ ตารางเมตร ยาวตามแนวทิศตะวันออกไปตะวันตกหันหน้าสู่แม่น้ำเจ้าพระยา ตัวอาคารแบ่งออกเป็นสามส่วน คือ ส่วนหน้าเป็นสุสานของชาวคาทอลิกคณะโดมินิกัน ส่วนกลางใช้ประกอบพิธีทางศาสนาและฝังศพบาทหลวง ส่วนด้านหลังและด้านข้างเป็นที่พักอาศัยและมีการขุดค้นพบโบราณวัตถุที่สำคัญได้แก่ โครงกระดูกมนุษย์ กล้องยาสูบ

เหรียญกษาปณ์ เครื่องปั้นดินเผา เครื่องประดับ กำไลแก้วและเครื่องประกอบพิธีทางศาสนา เช่น ไม้กางเขน เหรียญรูปเคารพในศาสนา ลูกประคำ ในส่วนของ*สุสาน* พบโครงกระดูกจำนวนมากมายถึง ๒๕๔ โครง ฝังเรียงรายอย่างเป็นระเบียบและทับซ้อนกันหนาแน่นทั้งภายในและภายนอกอาคาร จากแนวโครงกระดูกที่พบแบ่งขอบเขตสุสานออกเป็น ๓ ส่วน ส่วนในสุดกลางตัวอาคารที่เป็นฐานโบสถ์อาจเป็นโครงกระดูกของบาทหลวงหรือนักบวช ถัดมาส่วนที่สอง ส่วนนี้อาจเป็นผู้มีฐานะทางสังคมในค่ายโปรตุเกสสูงกว่าคนธรรมดาทั่วไป ส่วนที่สามนอกแนวฐานโบสถ์มีการฝังซ้อนกันมากถึง ๓-๔ โครง โครงกระดูกเหล่านี้มีทั้งที่อยู่ในสภาพสมบูรณ์และบางส่วนชำรุด จากหลักฐานเอกสารประวัติศาสตร์กล่าวถึงการเกิดโรคระบาดร้ายแรงในปลายแผ่นดินพระเพทราชาเมื่อปี พ.ศ. ๒๒๓๙ มีผู้คนล้มตายมาก และในปี พ.ศ. ๒๒๕๕ ในสมัยพระเจ้าอยู่หัวท้ายสระก็เกิดโรคระบาดอีกครั้งมีผู้คนล้มตายมาก อาจเป็นเหตุให้มีการขยายสุสานออกมาจากเดิม

วัดตูม ตั้งอยู่บริเวณริมคลองวัดตูม ถนนอยุธยา-อ่างทอง ตำบลวัดตูม ห่างจากตัวเมืองพระนครศรีอยุธยาประมาณ ๖-๗ กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ ๑๕ ไร่ วัดนี้ไม่ปรากฏหลักฐานว่าสร้างตั้งแต่เมื่อไร ใครเป็นผู้สร้าง ทราบกันแต่เพียงว่าเป็นวัดโบราณตั้งแต่สมัยเมืองอโยธยา ก่อนที่จะตั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี วัดนี้คงเป็นวัดร้างมาครั้งหนึ่งเมื่อคราวเสียกรุงในปี พ.ศ. ๒๓๑๐ ครั้นถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ได้มีผู้ปฏิสังขรณ์ขึ้นอีกครั้งและเป็นวัดที่พระสงฆ์อยู่จำพรรษามาจนทุกวันนี้ วัดตูมนี้เป็นที่สำหรับลงเครื่องพิชัยสงครามแต่ดั้งเดิมมาคงเป็นแต่แรกตั้งกรุงอโยธยาตลอดจนถึงทุกวันนี้ไม่ต่ำกว่า ๑,๐๐๐ ปี สิ่งที่น่าสนใจภายในวัดได้แก่พระพุทธรูปซึ่งมีลักษณะพิเศษคือ พระเศียรตอนเหนือพระนลาฏ (หน้าผาก) เปิดออกได้และพระเกศมาลาถอดได้ ภายในพระเศียรเป็นบ่อกว้างลึกลงไปเกือบถึงพระศอ มีน้ำไหลซึมออกมาตลอดเวลาเหมือนหยาดเหงื่อ เป็นน้ำใสเย็นบริสุทธิ์ปราศจากมลทิน สามารถดื่มได้โดยปราศจากอันตรายใดๆ และไม่แห้งขาดหาย พระพุทธรูปองค์นี้เป็นพระพุทธรูปสัมฤทธิ์ทรงเครื่อง ปางมารวิชัย นามเดิมของท่านคือ “หลวงพ่อทองสุขสัมฤทธิ์” เรียกกันเป็นสามัญว่า “หลวงพ่อสุข” หน้าตักกว้าง ๘๗ เซนติเมตร สูง ๑.๕๐ เมตร สร้างสมัยใดไม่ปรากฏ เป็นพระทรงเครื่องแบบมหาจักรพรรดิราชาอธิวาสสวมมงกุฎ มีกุณฑล ทับทรวง สังวาล พาหุรัด ประดับด้วยเนาวรัตน์ ประทับนั่งขัดสมาธิ พระพุทธรูปองค์นี้จะเปิดเศียรพระทุกวันที่ ๑ ของเดือน

วัดช้างใหญ่ ตั้งอยู่ที่ตำบลวัดตูม เป็นวัดที่มีความเกี่ยวข้องกับชาวมอญที่มีความสามารถพิเศษในการฝึกเลี้ยงช้างถวายกษัตริย์ในสมัยกรุงศรีอยุธยา หัวหน้าชาวมอญได้รับการแต่งตั้งเป็นจัตุลังคบาทควบคุมช้างศึก ต่อมาได้เลื่อนยศเป็นทหารเอกแม่ทัพหน้าชนะศึกหลายครั้งได้รับแต่งตั้งเป็น “พระยาราชมนู” และได้รับตำแหน่งสูงสุดเป็นเจ้าพระยาอัครมหาเสนาธิบดีสมุหกลาโหม ช้างที่ฝึกถวาย ได้แก่ ช้างพระที่นั่งของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ชื่อเจ้าพระยาไชยยานุภาพระวางสูงสุดที่เจ้าพระยาปราบหงสาวดี และช้างพระที่นั่งของสมเด็จพระเอกาทศรถ ชื่อเจ้าพระยาปราบไตรจักร เพื่อเป็นอนุสรณ์ของชาวมอญและความสามารถของพระยาช้าง จึงได้ร่วมแรงร่วมใจกันสร้างวัดไว้ในพระพุทธศาสนาชื่อว่า *“วัดช้างใหญ่”*

พิพิธภัณฑ์ล้านของเล่นเกริก ยุ้นพันธุ์ ๔๕ หมู่ ๒ ตำบลท่าวาสุกรี เป็นสถานที่ที่สามารถชมได้ทั้งครอบครัว ภายในจัดแสดงของเก่า ภาพถ่ายโบราณ

พิพิธภัณฑ์ล้านของเล่นเกริก ยุ้นพันธ์

ฟิล์มกระจกสมัยรัชกาลที่ ๔ เหรียญเงินตรา แสตมป์ พระพุทธรูป ภาพวาด ชั้นที่ ๒ มีของเล่นหายาก เป็นล้านชิ้น มีอายุกว่า ๑๐๐ ปี ที่น่าศึกษามากมาย เปิดทุกวัน ยกเว้นวันจันทร์ เวลา ๐๙.๐๐-๑๖.๐๐ น. ค่าเข้าชม ชาวไทย ผู้ใหญ่ ๕๐ บาท เด็ก ๒๐ บาท ชาวต่างชาติ ๑๐๐ บาท สอบถามรายละเอียด โทร. ๐ ๓๕๓๒ ๘๙๔๙-๕๐ หรือ www.milliontoymuseum.com

วัดธรรมิกราช เป็นวัดสงฆ์มหานิกาย เดิมชื่อวัด *มุขราช* เมื่อพระเจ้าสายน้ำผึ้งสร้างวัดพนัญเชิงนั้น พระราชโอรส คือ พระเจ้าธรรมิกราชโปรดให้สร้าง วัดนี้ขึ้นที่บริเวณเมืองเก่าชื่อเมืองสังขบุรี ก่อนสร้าง กรุงศรีอยุธยา พระมหากษัตริย์องค์ต่อมาได้ทรงบูรณะ มาโดยตลอด ในสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงธรรม (พ.ศ. ๒๑๕๓) ทรงบูรณะวัดและสร้างวิหาร หลวงเพื่อฟังธรรมในวันธรรมสวนะ ที่วิหารหลวง แห่งนี้เคยเป็นที่ประดิษฐานของเศียรพระพุทธรูป หล่อสัมฤทธิ์ศิลปะสมัยอู่ทอง ปัจจุบันกรมศิลปากร นำไปไว้ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยา สำหรับวิหารพระพุทธไสยาสน์นั้น พระราชมเหสีของ พระองค์ทรงสร้างพระวิหารถวายตามคำอธิษฐาน ที่ขอให้พระราชธิดาทรงหายประชวร ไว้ทางหน้า ประตูด้านทิศเหนือของพระเจดีย์สิงห์ล้อม ๕๒ ตัว ที่แตกต่างไปจากเจดีย์ช้างล้อม พระพุทธไสยาสน์ มีความยาว ๑๒ เมตร หันพระพักตร์ไปทางทิศเหนือ ที่ฝ่าพระบาทปิดทองประดับกระจก

อนุสรณ์สถานปรีดี พนมยงค์ ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเมือง ตรงข้ามวัดพนมยงค์ เป็นอนุสรณ์สถานแด่ท่าน

ปรีดี พนมยงค์ รัฐบุรุษอาวุโสซึ่งเป็นผู้นำฝ่ายพลเรือนในการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ท่านได้รับประกาศเกียรติคุณให้เป็นบุคคลสำคัญของโลกโดยองค์การยูเนสโกในปี ๒๕๔๒ อนุสาวรีย์ปรีดี พนมยงค์ เป็นรูปสัญลักษณ์ที่แสดงถึงอุดมการณ์อันสำคัญยิ่งของท่าน ๓ ประการ คือ สันติภาพ เสรีไทย และประชาธิปไตย สร้างด้วยโลหะสัมฤทธิ์ประกอบด้วยเสากลม ๖ ต้น รองรับหลังคาเรือนไทย ตั้งอยู่ในสระวงกลมมีน้ำล้อมรอบ

ภายในอนุสรณ์สถานประกอบด้วย

เรือนไทยพิพิธภัณฑ์ เดิมเป็นเรือนแพทรงปั้นหยา มีอายุกว่า ๑๐๐ ปี หลังคาเป็นทรงไทยโบราณ ฝาสายบัวและประตูมีสลักแบบไทยผสมจีนสวยงามมาก เรือนไทยหลังนี้ได้จัดเป็นพิพิธภัณฑ์เครื่องประดับบ้าน และเครื่องมือเครื่องใช้กันอยู่ในสมัยนั้นและเกี่ยวข้องกับท่าน รวมทั้งภาพถ่ายแสดงชีวิต ผลงานและเหตุการณ์เกี่ยวกับตัวท่าน

เรือนไทยหอประชุม เป็นเรือนไทยประวัติศาสตร์อายุ ๑๒๐ ปี เดิมเป็นเรือนแพจอดอยู่ในคลองเมืองหน้าวัดพนมยงค์ ถัดจากเรือนแพซึ่งเป็นที่เกิดของท่าน ต่อมาภายหลังได้ย้ายไปปลูกบนบก ภายในเรือนไทยมีซุ้มประตูลายสลักแบบไทย จีน และฝรั่งสวยงามมาก ได้สร้างตามแบบเดิม

วัดพนมยงค์ หรือวัดแม่นมยงค์ ตั้งอยู่ทางด้านทิศเหนือของกรุงเก่า ริมคลองเมือง เยื้องหน้าโรงเรียนประตูชัย ตำบลท่าวาสุกรี (ในเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา) วัดนี้เป็นนามของแม่นมของพระมหากษัตริย์ในสมัยกรุงศรีอยุธยา เดิมเป็นสวนหลวงของแม่นมยงค์ซึ่งเป็นคนดี สัตย์ซื่อ ยึดถือคุณธรรมเป็นหลักของชีวิต ขยันต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและปฏิบัติงานจนสำเร็จทุกเรื่อง จึงเป็นที่โปรดปรานขององค์พระมหากษัตริย์ในสมัยนั้น ต่อมาเมื่อแม่นมยงค์ชราภาพลงและหมดอายุขัย พระมหากษัตริย์ในสมัยนั้นจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานสวนหลวงเป็นที่ธรณีสงฆ์และให้สร้างวัดขึ้นที่นั่นโดยให้พ้องกับชื่อแม่นมยงค์เพื่อบุญกุศลจะได้ตกแก่แม่นมยงค์ เมื่อสร้างวัดพนมยงค์แล้วก็สร้างพระอุโบสถขึ้น มีความงดงามมาก ทุกส่วนอ่อนช้อยเป็นท้องสำเภา ส่วนทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือมีวิหารพระนอนองค์ใหญ่ทำด้วยปูนปั้นสวยงาม พระนอนองค์นี้มีพุทธลักษณะละม้ายไปทางสุโขทัย เพราะพระศกท่านคล้ายก้นหอยขม ส่วนในเรื่องของความศักดิ์สิทธิ์ของหลวงพ่อนั้นเป็นที่โจษขานกันมาก ตามความเชื่อเข้าใจว่าแม่นมยงค์น่าจะเกิดวันอังคาร จึงได้สร้างพระนอนองค์ใหญ่ไว้ประจำวัด และได้บรรจุกรุพระตลอดจนของล้ำค่าไว้เป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ วัดพนมยงค์ยังมีพระพุทธรูปเก่าแก่อีก ๒ องค์ด้วยกัน องค์หนึ่งอยู่ในพระอุโบสถ เป็นพระประธานสร้างในสมัยพระเจ้าอู่ทอง พระพักตร์งดงามมาก หน้านางสร้างด้วยทองสัมฤทธิ์ทั้งองค์ อีกองค์หนึ่งเป็นรูปหล่อพระศรีอาริยเมตไตรยสมัยปลายสมัยอยุธยา

พิพิธภัณฑ์เรือไทย เป็นพิพิธภัณฑ์เรือของเอกชน ตั้งอยู่บริเวณฝั่งตรงข้ามกับวัดมหาธาตุ ถนนบางเอียน ภายในบริเวณบ้านพักของอาจารย์ไพฑูรย์ ขาวมาลา ผู้มีความรักและผูกพันกับเรือและน้ำมาตั้งแต่เด็ก ท่านมีความคิดที่จะอนุรักษ์เพื่อให้เยาวชนได้เห็นถึงภูมิปัญญาชาวบ้าน พิพิธภัณฑ์แห่งนี้เป็นบ้านทรงไทยขนาดใหญ่ไม้สักฝาเฟี้ยม ชั้นล่างจัดแสดงเรือจำลองต่างๆ เรือพระราชพิธี โดยต่อขึ้นตามแบบเรือจริงทุกประการ ปัจจุบันมีผลงานนับร้อยลำตั้งแต่เรือเดินสมุทรไปจนถึงเรือแจวลำเล็กๆ และมีส่วนที่จัดแสดงเรือไทยพื้นบ้านนานาชนิดหลายรูปแบบที่ปัจจุบันหาดูได้ยากตามแม่น้ำลำคลอง เปิดให้ผู้สนใจเข้าชมทุกวันในบรรยากาศ

วัดนักบุญยอแซฟ

ที่อบอุ่นเป็นกันเอง ตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐–๑๗.๐๐ น. กรณีเข้าชมเป็นหมู่คณะต้องแจ้งล่วงหน้า สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๑๑๙๕

วัดนักบุญยอแซฟ ตั้งอยู่เลขที่ ๓๐ หมู่ ๑๑ ตำบลสำเภาล่ม สร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๒๐๙ ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช กษัตริย์องค์ที่ ๒๗ แห่งกรุงศรีอยุธยา หลังจากคณะธรรมทูตรุ่นแรกแห่งปารีส คือ ฯพณฯ ลอมแบรต์ เดอ ลาม็อต กับพระสงฆ์อีก ๒ รูป ได้เดินทางมากรุงศรีอยุธยา เมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๒๐๕ ท่านและคณะได้ทำประโยชน์ต่อชาวกรุงศรีอยุธยา เป็นที่พอพระทัย พร้อมกันนั้นท่านได้เข้าเฝ้าสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เพื่อทูลขอสถานที่สร้างวัดและโรงเรียน เพื่อประกอบพิธีการทางศาสนาและให้การศึกษาแก่เด็ก พระองค์ท่านจึงได้พระราชทานที่ดินแปลงหนึ่งริมน้ำ เพื่อสร้างวัดและโรงเรียนซึ่งเรียกชื่อในสมัยนั้นว่า *"ค่ายนักบุญยอแซฟ"* คนไทยได้อาศัยวัดนี้เป็นป้อมต่อสู้กับพม่าจนกระทั่งถึงวันที่ ๒๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๓๑๐ ก่อนกรุงศรีอยุธยาจะเสียแก่พม่าเพียง ๑๐ วัน พม่าได้เผาและปล้นสะดมทรัพย์สินไปจนหมดสิ้น กวาดต้อนพระสังฆราชบริโกต์และคณะไปพม่าด้วย หลังเสียกรุงศรีอยุธยาวัดนี้จึงกลายเป็นวัดร้างไม่มีพระสงฆ์ดูแล ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๓๗๔ คุณพ่อปัลเลอกัวและคณะได้เดินทางมาเมืองไทยจึงได้มีการบูรณะฟื้นฟูอีกครั้ง เมื่อไม่นานมานี้ทางอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ได้มีการบูรณะฟื้นฟูส่วนต่างๆ และประดับตกแต่งภายในทั้งหมด พร้อมทั้งจัดที่บรรจุศพของพระสังฆราชปีแอร์ ลอมแบรต์ เดอ ลาม็อต และพระสังฆราชหลุยส์ ลาโน ไว้ภายในวัดบริเวณด้านพระแท่นทั้งสองข้าง ส่วนศพ (กระดูก) ของพระสังฆราชอีก ๖ องค์ รวมทั้งบรรดามิชชันนารีอีก ๒๓ องค์ได้ย้ายไปบรรจุไว้ในอนุสรณ์สถานในสุสานของวัด สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๒๕๘๙, ๐ ๓๕๓๒ ๑๔๔๗

โบราณสถานวัดนางกุย ตั้งอยู่เลขที่ ๓๐ หมู่ ๕ ตำบลสำเภาล่ม เป็นวัดที่ตั้งอยู่นอกเกาะเมืองด้านใต้ติดกับแม่น้ำเจ้าพระยาฝั่งตะวันตก สร้างในสมัยกรุงศรีอยุธยา อายุกว่า ๔๐๐ ปี ผู้ที่สร้างวัดนางกุยชื่อ *"นางกุย"* เป็นผู้มีทรัพย์สินเงินทองมากมายจึงได้สร้างวัดขึ้น ในสมัยก่อนวัดนี้มีความเจริญรุ่งเรืองมาก ต่อมาหลังจากเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ ๒ วัดนางกุยได้ถูกปล่อยให้ชำรุดทรุดโทรม จนมาถึงในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ ๓ ได้มาทำการบูรณปฏิสังขรณ์วัดต่างๆ ในพระนครศรีอยุธยา วัดนางกุยเป็นวัดหนึ่งที่ได้รับการบูรณะในส่วนต่างๆ เช่น อุโบสถ หน้าบันรูปนารายณ์ทรงครุฑ และเสมาคู่ รวมทั้ง

วัดนางกุย

เจดีย์และพระปรางค์ กรมศิลปากรได้ประกาศขึ้นทะเบียนโบราณสถาน ในวันที่ ๑๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๘๔ ภายในพระอุโบสถ ประดิษฐาน "พระพุทธรูปศิลาสมัยทวารวดี" ปางสมาธิ และ "หลวงพ่อยิ้ม" เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัยที่แกะจากไม้สักทองและลงรักปิดทองเป็นพระเก่าแก่อยู่คู่กับวัดมานาน จากคำบอกเล่าของคนเก่าแก่ว่าสมัยก่อน หลวงพ่อยิ้มลอยมาตามแม่น้ำเจ้าพระยามาติดอยู่บริเวณหน้าวัด ทางเจ้าอาวาสได้อัญเชิญหลวงพ่อยิ้มมาประดิษฐาน ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา นอกจากนี้ยังมี *ศาลแม่ตะเคียนทอง* เป็นศาลต้นตะเคียนใหญ่ที่อยู่คู่วัดมานานกว่า ๔๐๐ ปี และได้ยืนต้นตายเมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๐ ทางวัดจึงได้นำมาแกะสลักเป็นรูปแม่ตะเคียนทอง และนำมาไว้บนตอตะเคียนต้นเดิม เพื่อได้ให้คนมาสักการะบูชา สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่วัดนางกุย โทร. ๐๘ ๙๑๐๕ ๓๔๔๑, ๐๘ ๙๑๔๑ ๐๕๐๙

อำเภอบางไทร

วัดช้างใหญ่ ตั้งอยู่ที่ตำบลช้างใหญ่ (อยู่ห่างจากศูนย์ศิลปาชีพบางไทรประมาณ ๑ กิโลเมตร) เป็นวัดเก่าแก่สร้างก่อนสมัยกรุงศรีอยุธยา เดิมเรียกว่า *"วัดเสาธงหิน"* เพราะมีเสาธงเก่าแก่ตั้งอยู่ ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น *"วัดช้างเฉย"* และเปลี่ยนมาเป็น *"วัดช้างใหญ่"* เพราะเคยเป็นที่ตั้งของเพนียดคล้องช้าง เป็นที่ต่อช้างฝึกช้างป่า และเป็นที่อยู่ของช้างป่าจำนวนมาก วัดนี้ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อปี พ.ศ.๒๓๖๐ ภายในโบสถ์ประดิษฐานพระประธานเดิมชื่อว่า *"หลวงพ่อทอง"* ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น "หลวงพ่อดำศักดิ์สิทธิ์" เชื่อกันว่าหลวงพ่อสามารถหยั่งถึงจิตใจของผู้ที่เข้าไปสักการะได้ โดยจะรู้ว่ามีความสุขหรือทุกข์โดยสังเกตจากสีหน้าของหลวงพ่อ (เป็นความเชื่อส่วนบุคคล)

ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร

ประวัติความเป็นมา พระราชกรณียกิจที่สำคัญอย่างหนึ่งของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ คือการเสด็จพระราชดำเนินตามพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดช ไปทรงเยี่ยมราษฎรในทุกแห่งหน ทั่วทุกภาคของประเทศไทย พระราชกรณียกิจนี้ ได้ทรงปฏิบัติติดต่อกันมานานนับเป็นระยะเวลาหลายสิบปีแล้ว จึงทำให้ทรงเห็นสภาพความเป็นอยู่ที่แท้จริงของราษฎรว่ามีความทุกข์สุขอย่างไร ที่ทรงเป็นห่วงมากก็คือ ความยากจนของราษฎร จึงมีพระราชประสงค์จะจัดหาอาชีพให้ราษฎรทำ เพื่อเพิ่มพูนรายได้ให้เพียงพอแก่การยังชีพในภาวะปัจจุบัน สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงสนพระราชหฤทัยในงานฝีมือพื้นบ้านหรือศิลปกรรมพื้นบ้านที่จัดทำขึ้นโดยใช้วัสดุในท้องถิ่นมาก พระองค์จึงส่งเสริมในเรื่องนี้โดยการจัดให้มีครูออกไปฝึกสอนราษฎรเป็นการช่วยปรับปรุงคุณภาพของงานให้ดียิ่งขึ้น เมื่อราษฎรมีความชำนาญแล้วผลงานที่ผลิตออกมา ก็จะทรงรับซื้อไว้ด้วยพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ ซึ่งงานนี้ต่อมาได้ขยายออกเป็นมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๑๙ และได้ทรงจัดตั้งโรงฝึกอบรมศิลปาชีพขึ้นแห่งแรกที่พระตำหนักสวนจิตรลดา ในวันฉัตรมงคลปี ๒๕๒๓ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นายธานินทร์ กรัยวิเชียร รองประธานกรรมการมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพฯ สรรหาที่ดินที่ใกล้เคียงกับพระราชวังบางปะอิน เพื่อจัดตั้งศูนย์ศิลปาชีพอีกแห่งหนึ่ง นายธานินทร์ กรัยวิเชียร จัดหาที่ดินได้ ๒ แปลง เป็นที่ดินของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดช ได้ทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ พระราชทานให้รัฐบาลจัดการปฏิรูปที่ดินเพื่อให้ราษฎรผู้ยากไร้ได้มีที่อยู่และทำมาหากินตามอัตภาพ แปลงหนึ่งอยู่ที่อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก อีกแปลงหนึ่งอยู่ที่อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ล้นเกล้าฯ ทั้งสองพระองค์ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรที่ดินแปลงที่อยู่ที่อำเภอบางไทรด้วยพระองค์เอง ซึ่งที่ดินแปลงนี้มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๗๕๐ ไร่เศษ และมีพระบรมราชวินิจฉัยว่าสมควรจะสร้างศูนย์ศิลปาชีพ ณ ที่นี้ วันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๒๓ รัฐบาลได้น้อมเกล้าฯ ถวายที่ดินแปลงนี้แด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ ๔ รอบ และรัฐบาลยังได้มีมติให้หน่วยราชการต่าง ๆ สนับสนุนโครงการของศูนย์ศิลปาชีพบางไทรฯ ซึ่งสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงจัดตั้งขึ้น โดยมอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นผู้รับผิดชอบในด้านการดูแลสถานที่และการฝึกอบรม และมีหน่วยทหารราบที่ ๒๑ รักษาพระองค์ มาช่วยดูแลในด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย และประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ในการจัดฝึกอบรมศิลปาชีพเรื่อยมา และมีการซื้อที่ดินเพิ่มเติมอีก ๒๐๐ ไร่เศษ รวมเป็นเนื้อที่ของศูนย์ฯ ทั้งหมดเกือบ ๑,๐๐๐ ไร่ในปัจจุบัน สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินเปิดศูนย์ศิลปาชีพบางไทรฯ อย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๒๗

สิ่งที่น่าสนใจ

ศูนย์ศิลปาชีพบางไทรฯ ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาในเขตอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีเนื้อที่ประมาณ ๑,๐๐๐ ไร่ ภายในศูนย์ศิลปาชีพบางไทรฯ ประกอบด้วยสถานที่และสิ่งที่น่าสนใจหลายแห่ง เช่น *ศาลาพระมิ่งขวัญ* เป็นอาคารทรงไทยประยุกต์ จัตุรมุขสูง ๔ ชั้น ตั้งตระหง่านอยู่กลางศูนย์ศิลปาชีพบางไทร

ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร

ชั้นล่าง เป็นศูนย์สาธิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ศิลปาชีพของศูนย์ศิลปาชีพบางไทรฯ และศูนย์ศิลปาชีพอื่น ๆ ทั่วประเทศ ชั้นที่ ๒ และ ชั้นที่ ๓ เป็นนิทรรศการผลิตภัณฑ์ศิลปาชีพชิ้นยอดเยี่ยมของศูนย์ศิลปาชีพบางไทรฯ ชั้นที่ ๔ เป็นห้องประชุมสัมมนา เปิดให้ชมทุกวัน วันธรรมดา ๐๙.๐๐-๑๗.๐๐ น. วันหยุดราชการ ๐๙.๐๐-๑๘.๐๐ น. ไม่เสียค่าเข้าชม

หมู่บ้านศิลปาชีพ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้ให้การสนับสนุนหมู่บ้านแห่งนี้ให้แก่ศูนย์ศิลปาชีพบางไทรฯ เพื่อเป็นสถานที่แสดงถึงสถาปัตยกรรม ในการสร้างบ้านเรือนของคนไทยภาคต่าง ๆ การจำลองชีวิตความเป็นอยู่ ตลอดจนศิลปวัฒนธรรมไทยจากทั่วประเทศ ภายในหมู่บ้านมีการสาธิตวิถีชีวิตความเป็นอยู่อย่างไทย ๆ ในแต่ละภาค และการสาธิตงานศิลปาชีพ เปิดให้ชมทุกวัน เวลา ๐๘.๓๐-๑๗.๐๐ น. วันเสาร์-อาทิตย์ เวลา ๐๙.๐๐-๑๙.๐๐ น. นอกจากนี้ยังมีการแสดงนาฏศิลป์และการละเล่นพื้นบ้านทั้ง ๔ ภาค ให้ชมด้วยในวันเสาร์-อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ วันละ ๑ รอบเวลา ๑๖.๓๐ - ๑๗.๓๐ น.

นอกจากนี้ หมู่บ้านศิลปาชีพบางไทรยังมีความยินดีที่จะนำเสนอพิธีมงคลสมรสแบบประเพณีไทยโบราณภาคกลาง โดยจัดกิจกรรมตามประเพณีไทยสมบูรณ์แบบ เช่น พิธีสงฆ์ ขบวนแห่ขันหมาก พิธีรดน้ำสังข์ ตกแต่งสถานที่ เสียงดนตรี-เพลงบรรเลงตลอดงาน อาหารและน้ำดื่มสำหรับญาติและผู้มาร่วมงาน ติดต่อสอบถามรายละเอียดได้ที่หมู่บ้านศิลปาชีพ บางไทร โทร. ๐ ๓๕๓๖ ๖๖๖๖-๗, ๐๘ ๙๑๓๒ ๐๓๐๓ (คุณอัจฉรา)

อาคารฝึกอบรมศิลปาชีพ ตั้งอยู่ในบริเวณใจกลางของศูนย์ฯ ประกอบด้วยอาคารฝึกอบรมศิลปาชีพของแผนกต่าง ๆ ปัจจุบันทางศูนย์ได้เปิดอบรมศิลปาชีพด้านหัตถกรรมพื้นบ้านและอาชีพเสริมให้กับเกษตรกรจากทุกภูมิภาคของประเทศ รวมทั้งสิ้น ๒๙ แผนก ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเข้าไปชมวิธีการฝึกอบรมศิลปาชีพของศูนย์ฯ ได้ทุกขั้นตอนและการผลิตงานศิลปาชีพ ที่มีความประณีตวิจิตร

ซึ่งต้องใช้เวลาอันยาวนานเพื่อให้ได้มาซึ่งผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ เปิดให้ชมทุกวัน เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. ยกเว้นช่วงที่ปิดรุ่นการฝึกอบรม

พระโพธิสัตว์กวนอิมพันพระหัตถ์ นายฉู เจี๋ย ในนามของประชาชนชาวจีน ได้น้อมเกล้าฯ ถวายพระรูปพระโพธิสัตว์กวนอิมพันพระหัตถ์ซึ่งแกะสลักจากไม้จันทน์เหลืองสูง ๖ เมตร จำนวน ๑ องค์ แด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดช เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษาครบ ๖ รอบ และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นำมาประดิษฐานไว้ ณ พระตำหนักชั่วคราว ศาลาโรงช้างศูนย์ศิลปาชีพบางไทรฯ เพื่อให้ประชาชนที่มีจิตเลื่อมใสศรัทธาในพระโพธิสัตว์กวนอิมได้มานมัสการและสักการบูชาทุกวัน ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐-๑๗.๐๐ น.

พระตำหนัก เป็นเรือนไทยภาคกลางใต้ถุนสูง สร้างโดยวัสดุที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น มีความสวยงามตามแบบฉบับเรือนไทยดั้งเดิม พระตำหนักนี้สร้างขึ้นเพื่อเป็นที่ประทับพักผ่อนของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอทุกพระองค์ พระตำหนักนี้แวดล้อมไปด้วยไม้ดอกไม้ประดับและน้ำตกจำลองที่สวยงาม

วังปลา จัดสร้างและดำเนินงานโดยกรมประมง เป็นสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำจืด ตัวอาคารหลักมีตู้กระจกขนาดใหญ่ จำนวน ๒ ตู้ ตู้ใหญ่รูปเมล็ดถั่วมีขนาดความจุ ๑,๔๐๐ ตัน อีกตู้หนึ่งทรงกลม ขนาดความจุ ๖๐๐ ตัน ภายในตู้จะแสดงให้เห็นถึงการอยู่อาศัยร่วมกันของปลาน้ำจืดชนิดต่าง ๆ ที่เป็นปลาพื้นเมืองของไทย เปิดให้ชมเวลา ๑๐.๐๐-๑๖.๐๐ น. ปิดทุกวันจันทร์และวันอังคาร

สวนนก ดำเนินงานโดยมูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าและพรรณพืชแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สวนนกเป็นกรงนกขนาดใหญ่ ๒ กรง ภายในมีนกพันธุ์ที่หาชมได้ยากมากกว่า ๓๐ ชนิด มีการจัดสภาพแวดล้อมภายในให้เหมือนธรรมชาติ เช่น น้ำตกและธารน้ำจำลอง มีป่าจำลองที่ร่มรื่นใกล้เคียงกับธรรมชาติ นอกจากนี้ยังมีสะพานแขวนให้นักท่องเที่ยวเดินขึ้นไปชม และถ่ายภาพนกจากด้านบนของกรงได้อย่างชัดเจน และบริเวณรอบ ๆ กรงนกยังมีสัตว์ป่าอื่น ๆ ให้ชมอีกด้วย เปิดให้ชมทุกวัน เวลา ๐๙.๐๐-๑๙.๐๐ น. ค่าเข้าชม ผู้ใหญ่ ๒๐ บาท เด็ก ๑๐ บาท

ศูนย์ศิลปาชีพบางไทรเปิดให้เข้าชมวันจันทร์-ศุกร์ เวลา ๐๘.๓๐–๑๗.๐๐ น. วันเสาร์ อาทิตย์ วันหยุดนักขัตฤกษ์ เวลา ๐๘.๓๐–๑๘.๐๐ น. อัตราค่าเข้าชม ชาวไทย ผู้ใหญ่ ๕๐ บาท เด็ก ๒๐ บาท ชาวต่างชาติ ผู้ใหญ่ ๑๐๐ บาท เด็ก ๕๐ บาท เที่ยวชมภายในหมู่บ้านศิลปาชีพฯ “วังปลา” พิพิธภัณฑ์ปลาน้ำจืดที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย อาคารฝึก อบรมงานศิลปาชีพ *“ศาลาพระมิ่งขวัญ”* ซึ่งเป็นอาคารจำหน่ายผลิตภัณฑ์ศิลปาชีพของนักเรียนศิลปาชีพ สักการบูชาพระโพธิสัตว์กวนอิมฯ ณ ศาลาโรงช้าง และนั่งรถไฟเล็กโดยไม่เสียค่าบริการ สอบถามรายละเอียดที่ประชาสัมพันธ์ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร โทร. ๐ ๓๕๓๖ ๖๒๕๒-๔, ๐ ๓๕๒๘ ๓๒๔๖-๙ หรือ www.bangsaiarts.com

การเดินทาง

๑. เส้นทางที่ ๑ ทางหลวงหมายเลข ๙ (ถนนวงแหวนตะวันตก) จากแยกทางหลวงหมายเลข ๓๔๕ (อำเภอบางบัวทอง) ซึ่งมาได้จาก จังหวัดสุพรรณบุรี-ตลิ่งชัน หรือปทุมธานี ผ่านแยกต่างระดับสามโคก–ข้ามสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา–เลี้ยวซ้ายทางแยกบ่อส่า-เดินรถตรงจนถึงศูนย์ฯ

๒. เส้นทางที่ ๒ ทางหลวงหมายเลข ๓๐๖ (ถนนติวานนท์) จากห้าแยกปากเกร็ด-ผ่านแยกสวนสมเด็จ–ผ่านแยกปากคลองรังสิต-ผ่านแยกบางพูน- เลี้ยวขวาที่แยกเทคโนฯ ปทุมธานีเข้าทางหลวงหมายเลข ๓๔๗ (ปทุมธานี-บางปะหัน) ผ่านแยกเชียงรากน้อย-เลี้ยวซ้าย

ทางต่างระดับเชียงรากน้อย เดินรถทางตรงผ่านแยกบ่อส่า-กลับรถใต้สะพานแม่น้ำเจ้าพระยา-เลี้ยวซ้ายทางแยกบ่อส่า-เดินรถตรงมาจนถึงศูนย์ฯ

๓. เส้นทางที่ ๓ ทางด่วนสายปากเกร็ดบางปะอิน-ลงทางด่วนบางปะอินตรงผ่านแยกบ่อส่า-กลับรถใต้สะพานแม่น้ำเจ้าพระยา-เลี้ยวซ้ายทางแยกบ่อส่า-เดินรถตรงมาจนถึงศูนย์ฯ

๔. เส้นทางที่ ๔ ทางหลวงหมายเลข ๑ (ถนนพหลโยธิน) จากรังสิต หรือภาคเหนือ หรือภาคอีสาน - ผ่านแยกต่างระดับบางปะอินเข้าทางหลวงหมายเลข ๙ (ถนนวงแหวนตะวันตก)–ตรงผ่านแยกต่างระดับเชียงรากน้อย–เดินรถทางตรงผ่านแยกบ่อส่า-กลับรถใต้สะพานแม่น้ำเจ้าพระยา–เลี้ยวซ้ายทางแยกบ่อส่า-เดินรถตรงมาจนถึงศูนย์ฯ

๕. เส้นทางที่ ๕ ทางหลวงเอเชีย จากอำเภอบางปะหัน-พระนครศรีอยุธยา มาตามทางหลวงหมายเลข ๓๔๗ (ปทุมธานี-บางปะหัน)-ข้ามสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา-แยกต่างระดับเชียงรากน้อยเลี้ยวขวา–เดินรถทางตรงผ่านแยกบ่อส่า กลับรถใต้สะพานแม่น้ำเจ้าพระยา-เลี้ยวซ้ายทางแยกบ่อส่า-เดินรถตรงมาจนถึงศูนย์ฯ

๖. เส้นทางที่ ๖ ทางหลวงหมายเลข ๓๓๐๙ (บางปะอิน-เชียงรากน้อย) จากทางหลวงสายเอเชีย หรือพระนครศรีอยุธยา ผ่านหน้าโรงงานกระดาษบางปะอิน-ลอดใต้สะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา-เลี้ยวซ้ายทางแยกท่าน้ำบางไทร-เดินตรงมาจนถึงศูนย์ฯ

รถโดยสารประจำทาง สามารถนั่งรถโดยสารประจำทางสาย ๘๓๘ (รังสิต-ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร) จากฟิวเจอร์พาร์ค รังสิต ถนนพหลโยธิน ตั้งแต่เวลา ๐๖.๐๐-๒๑.๐๐ น. หรือรถโดยสารประจำทางจากสถานีขนส่งหมอชิต ถนนกำแพงเพชร ๒ ทุกวัน สอบถามรายละเอียด โทร. ๐ ๒๙๓๖ ๒๘๕๒-๖๖ สถานีขนส่งพระนครศรีอยุธยา โทร.๐ ๓๕๓๓ ๕๓๐๔ บริษัท ขนส่ง จำกัด โทร. ๑๔๙๐ หรือ www.transport.co.th

รถไฟ สามารถขึ้นรถไฟจากสถานีรถไฟหัวลำโพงมาสถานีรถไฟอำเภอบางปะอิน มีบริการทุกวัน ตั้งแต่เวลา ๐๖.๔๐-๒๒.๐๐ น. จากนั้นต่อรถสองแถวไปศูนย์ศิลปาชีพบางไทร สอบถามรายละเอียด โทร. ๐ ๒๒๒๐ ๔๓๓๔, ๑๖๙๐ สถานีรถไฟอยุธยา โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๑๕๒๐ หรือ www.railway.co.th

ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (องค์การมหาชน) (ศ.ศ.ป.) ตั้งอยู่บนฝั่งซ้ายของแม่น้ำเจ้าพระยา เลขที่ ๕๙ หมู่ ๔ ตำบลช้างใหญ่ บนพื้นที่ ๔๕ ไร่ บริเวณภายในศูนย์ฯ ประกอบด้วย ๒ อาคารหลัก คือ ศาลาพระมิ่งมงคล และ อาคารตลาด

ศาลาพระมิ่งมงคล อาคารขนาดใหญ่ ๓ ชั้น ซึ่งเป็นอาคารแสดงสินค้าและนิทรรศการศิลปหัตถกรรมเพื่อการส่งออก ในพื้นที่ ๓๔,๓๔๐ ตารางเมตร บริเวณชั้น ๑ พื้นที่จัดแบ่งออกเป็น ๔ ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ ๑ หอศิลปาชีพ จัดแสดงของตกแต่ง เครื่องแต่งกาย ของขวัญหรือของชำร่วยและของใช้ในครัวเรือน ส่วนที่ ๒ จัดแสดงผลงานศิลปหัตถกรรมของศูนย์ศิลปหัตถกรรมของศูนย์ศิลปาชีพบางไทรฯ และยังมีร้านค้าที่จัดจำหน่ายสินค้าศิลปาชีพซึ่งผลิตจากฝีมือนักเรียนศิลปาชีพบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และศูนย์ศิลปาชีพต่างๆ ส่วนที่ ๓ ร้านค้าจำหน่ายสินค้าศิลปหัตถกรรมไทย ซึ่งมีทั้งร้านค้าจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ และร้านค้าจำหน่ายสินค้าผลิตภัณฑ์ศิลปหัตถกรรมจากภาคต่างๆ ทั่วประเทศส่วนที่ ๔ พื้นที่สาธิตการแสดงศิลปหัตถกรรมไทยที่หาชมได้ยาก

บริเวณชั้น ๒ และชั้น ๓ ใช้เป็นห้องประชุมและห้องเจรจาการค้า เพื่อเป็นการสร้างตลาดและกระจายสินค้าศิลปาชีพไปยังตลาดต่างประเทศอย่างกว้างขวาง รวมถึงรองรับระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

อาคารตลาด สร้างขึ้นเพื่อเป็นสถานที่จัดจำหน่ายสินค้าศิลปหัตถกรรมและสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์จาก ๗๖ จังหวัด เปิดทุกวันจันทร์-ศุกร์ เวลา ๑๐.๐๐-๑๗.๐๐ น. วันเสาร์ - อาทิตย์และ

ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ

วันหยุดราชการ เวลา ๐๙.๐๐-๑๘.๐๐ น. สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม โทร. ๐ ๓๕๓๖ ๗๐๕๔-๙ โทรสาร ๐ ๓๕๓๖ ๗๐๕๑

สวนกล้วยไม้บางไทรการ์เด้น เป็นสวนกล้วยไม้ปลูกบนดินแห่งแรกในประเทศไทยที่จัดตกแต่งอย่างสวยงาม สกุลมอคาลาและกล้วยไม้หลากหลายพันธุ์ เหมือนสวนทิวลิปในประเทศเนเธอร์แลนด์ เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สอนการปลูกกล้วยไม้เพื่อการท่องเที่ยวและทัศนศึกษา เปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าเยี่ยมชมทุกวันโดยไม่เก็บค่าเข้าชม ตั้งอยู่ริมถนนสามโคก-เสนา ตำบลบางไทร เปิดเวลา ๐๘.๐๐-๑๗.๐๐ น. โทร. ๐ ๓๕๓๗ ๒๔๔๓-๖ โทรสาร ๐ ๓๕๓๗ ๒๔๔๑

อำเภอบางปะอิน

พระราชวังบางปะอิน อยู่ห่างจากเกาะเมืองมาทางทิศใต้ประมาณ ๑๘ กิโลเมตร ประวัติความเป็นมาตามพระราชพงศาวดารกล่าวว่า พระเจ้าปราสาททองเป็นผู้สร้างพระราชวังแห่งนี้ เนื่องจากบริเวณเกาะบางปะอินเป็นที่ประสูติของพระองค์และเป็นเคหสถานเดิมของพระมารดาซึ่งเป็นหญิงชาวบ้านที่สมเด็จพระเอกาทศรถทรงพบเมื่อครั้งเสด็จพระราชดำเนินโดยเรือพระที่นั่งแล้วเรือเกิดล่มตรงเกาะบางปะอิน พระเจ้าปราสาททองทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างวัดขึ้นบนเกาะบางปะอินบริเวณเคหสถานเดิมของพระมารดาในปี พ.ศ. ๒๑๗๕ พระราชทานชื่อว่า *“วัดชุมพลนิกายาราม”* และให้ขุดสระน้ำสร้างพระราชนิเวศน์ขึ้นกลางเกาะเป็นที่สำหรับเสด็จประพาส แล้วสร้างพระที่นั่งองค์หนึ่งที่ริมสระน้ำนั้นพระราชทานนามว่า *พระที่นั่งไอศวรรย์ทิพยอาสน์*

พระราชวังบางปะอินได้รับการบูรณะฟื้นฟูอีกครั้งในสมัยรัชกาลที่ ๔ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระที่นั่งองค์หนึ่งสำหรับเป็นที่ประทับ มีเรือนแถวสำหรับฝ่ายในและมีพลับพลาริมน้ำ ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ ๕ พระองค์ทรงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระที่นั่งและสิ่งก่อสร้างต่างๆ ขึ้น ดังที่ปรากฏให้เห็นในปัจจุบันนี้ ซึ่งยังคงใช้เป็นที่ประทับและต้อนรับพระราชอาคันตุกะและพระราชทานเลี้ยงรับรองในโอกาสต่างๆ เป็นครั้งคราว พระราชวังบางปะอินแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ เขตพระราชฐานชั้นนอกและเขตพระราชฐานชั้นใน เขตพระราชฐานชั้นนอกใช้เป็นที่สำหรับการออกมหาสมาคมและพระราชพิธีต่างๆ ส่วนเขตพระราชฐานชั้นในใช้เป็นที่ประทับส่วนพระองค์

สิ่งที่น่าสนใจในเขตพระราชวังชั้นนอกของพระราชวังบางปะอินมีดังนี้

หอเหมมณเฑียรเทวราช เป็นปรางค์ศิลาจำลองแบบจากปรางค์ขอม พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดฯ ให้สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๒๓ เพื่อ

ทรงอุทิศถวายแด่พระเจ้าปราสาททอง กษัตริย์กรุงศรีอยุธยา ภายในเป็นที่ประดิษฐานพระรูปฉลองพระองค์สมเด็จพระเจ้าปราสาททอง

พระที่นั่งไอศวรรย์ทิพยอาสน์ เป็นพระที่นั่งปราสาทโถงทรงจัตุรมุขอยู่กลางสระน้ำ รูปแบบสถาปัตยกรรมแบบไทย พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดฯ ให้สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๑๙ โดยจำลองแบบมาจากพระที่นั่งอาภรณ์พิโมกข์ปราสาทในพระบรมมหาราชวังที่กรุงเทพฯ และพระราชทานนาม *"ไอศวรรย์ทิพยอาสน์"* ตามพระที่นั่งองค์แรกซึ่งพระเจ้าปราสาททองโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้น เดิมพระที่นั่งสร้างด้วยไม้ทั้งองค์ ต่อมารัชกาลที่ ๖ โปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนเสาและพื้นเป็นคอนกรีตเสริมเหล็กทั้งหมด ปัจจุบันเป็นที่ประดิษฐานพระบรมรูปหล่อสัมฤทธิ์ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวในฉลองพระองค์เต็มยศจอมพลทหารบก ซึ่งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้น

พระที่นั่งวโรภาษพิมาน อยู่ทางตอนเหนือของ "สะพานเสด็จ" รัชกาลที่ ๕ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๑๙ เดิมเป็นเรือนไม้สองชั้นใช้เป็นที่ตั้งประทับและท้องพระโรงร่วมกัน ต่อมาโปรดเกล้าฯ ให้รื้อสร้างใหม่ตามแบบสถาปัตยกรรมตะวันตก ก่อด้วยอิฐ ทรงวิหารกรีกแบบคอรินเธียนออร์เดอร์ มีมุขตอนหน้า ใช้เป็นท้องพระโรงสำหรับเสด็จออกขุนนางในงานพระราชพิธี และเคยเป็นที่รับรองแขกเมืองหลายครั้ง สิ่งที่น่าชมภายในพระที่นั่งวโรภาษพิมาน ได้แก่ อาวุธโบราณ ตุ๊กตาหินสลักด้วยฝีมือประณีตและภาพเขียนสีน้ำมันเป็นเรื่องราวภาพชุดพระราชพงศาวดาร อีกทั้งภาพวรรณคดีไทยเรื่องอิเหนา พระอภัยมณี สังข์ทอง และจันทรโครพ ตลอดจนเป็นที่เก็บเครื่องราชบรรณาการต่างๆ

สภาคารราชประยูร เป็นตึกสองชั้นริมน้ำ ตรงข้ามพระที่นั่งวโรภาษพิมาน สร้างเมื่อ พ.ศ.๒๔๒๒ ในรัชกาลที่ ๕ สำหรับใช้เป็นที่ประทับของเจ้านายฝ่ายหน้า และข้าราชบริพาร

พระที่นั่งไอศวรรย์ทิพยอาสน์

ส่วนเขตพระราชฐานชั้นในเชื่อมต่อกับเขตพระราชฐานชั้นนอกด้วยสะพานที่เชื่อมจากพระที่นั่งวโรภาษพิมานกับประตูเทวราชครรไลซึ่งเป็นประตูทางเข้าพระราชฐาน สะพานนี้มีลักษณะพิเศษคือ มีแนวฉากคล้ายบานเกล็ดกั้นกลางตลอดแนวสะพานเพื่อแบ่งเป็นทางเดินของฝ่ายหน้าด้านหนึ่งและฝ่ายในอีกด้านหนึ่งซึ่งฝ่ายในสามารถมองลอดออกมาโดยตัวเองไม่ถูกแลเห็น บริเวณพระราชฐานชั้นในประกอบด้วยที่ประทับพลับพลาและศาลาต่างๆ

สิ่งที่น่าสนใจได้แก่

พระที่นั่งอุทยานภูมิเสถียร อยู่ทางทิศตะวันออกตรงข้ามกับสระน้ำ เป็นพระที่นั่งเรือนไม้ สองชั้นตามแบบชาเลต์

ของสวิส คือมีเฉลียงชั้นบนและชั้นล่าง ทาสีเขียวอ่อนและสีเขียวแก่สลับกัน ภายในประดับตกแต่งด้วยเครื่องเรือนไม้มะฮอกกานีจัดสลับลายทองทับที่สั่งจากยุโรปทั้งสิ้น นอกนั้นเป็นสิ่งของหายากในประเทศอันเป็นเครื่องราชบรรณาการจากหัวเมืองต่างๆ ทั่วราชอาณาเขตรอบๆ มีสวนดอกไม้สวยงาม เป็นที่น่าเสียดายอย่างยิ่งที่พระที่นั่งอุทยานภูมิเสถียรได้เกิดเพลิงไหม้ขณะที่มีการซ่อมแซมเมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๑ ทำให้พระที่นั่งเสียหายไปกับกองเพลิงหมดสิ้นทั้งองค์ คงเหลือแต่หอน้ำลักษณะคล้ายหอรบของยุโรปเท่านั้น ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๓๑ สำนักพระราชวังได้กราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตสร้างขึ้นใหม่ตามแบบเดิมทุกประการ แต่เปลี่ยนวัสดุจากไม้เป็นอาคารคอนกรีตแทน

พระที่นั่งเวหาศน์จำรูญ พระที่นั่งองค์นี้มีนามเป็นภาษาจีนว่า *"เทียนเม่งเต้ย"* (เทียน = เวหา, เม่ง = จำรูญ, เต้ย = พระที่นั่ง) พระยาโชดึกราชเศรษฐี (ฟัก) เป็นนายงานสร้างถวายพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในปี พ.ศ. ๒๔๓๒ เพื่อเป็นพระที่นั่งสำหรับประทับในฤดูหนาว พระที่นั่งนี้เคยใช้เป็นที่รับรองเจ้านายต่างประเทศในสมัยรัชกาลที่ ๕ มีลักษณะเป็นสถาปัตยกรรมแบบจีนมีลวดลายแกะสลักงดงามวิจิตรยิ่ง โถงด้านหน้าปูด้วยกระเบื้องแบบกังไสเขียนด้วยมือทุกชิ้น

เก๋งบุปผาประพาส เป็นตำหนักเก๋งเล็กอยู่กลางสวนริมสระน้ำในเขตพระราชวังชั้นใน สร้างในสมัยรัชกาลที่ ๕ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๒๔

หอวิฑูรทัศนา เป็นพระที่นั่งหอสูงยอดมน ตั้งอยู่กลางเกาะน้อยในสวนเขตพระราชวังชั้นใน ระหว่างพระที่นั่งอุทยานภูมิเสถียรกับพระที่นั่งเวหาศน์จำรูญ เป็นพระที่นั่ง ๓ ชั้น มีบันไดเวียน เป็นหอส่องกล้องชมภูมิประเทศบ้านเมืองโดยรอบ สร้างในสมัยรัชกาลที่ ๕ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๒๔

อนุสาวรีย์สมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ หรือเรียกเป็นสามัญว่าอนุสาวรีย์พระนางเรือล่ม ตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันออกของพระราชวัง ก่อสร้างด้วยหินอ่อนก่อเป็นแท่งหกเหลี่ยม สูง ๓ เมตร บรรจุพระสรีรังคารของสมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ พระมเหสีในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พร้อมทั้งจารึกคำไว้อาลัยที่ทรงพระราชนิพนธ์ด้วยพระองค์เองไว้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

อนุสาวรีย์พระอัครชายาเธอพระองค์เจ้าเสาวภาคย์นารีรัตน์ และเจ้าฟ้าสามพระองค์ หรืออนุสาวรีย์ราชานุสรณ์ ในปี พ.ศ. ๒๔๓๐ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเศร้าโศกเสียพระทัยเป็นอย่างยิ่งอีกครั้งหนึ่ง ด้วยทรงสูญเสียพระอัครชายาเธอฯ พระราชโอรส และพระราชธิดาถึง ๓ พระองค์ ในปีเดียวกัน คือ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้าสิริราชกกุธภัณฑ์ เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๓๐ พระอรรคชายาเธอ พระองค์เจ้าเสาวภาคย์นารีรัตน์ เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๓๐ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าพาหุรัดมณีมัย เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๓๐ และสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้าตรีเพ็ชรุตม์ธำรง เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๓๐ ดังนั้นในปี พ.ศ. ๒๔๓๑ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างอนุสาวรีย์ที่ระลึกทำด้วยหินอ่อนแกะสลักพระรูปเหมือนไว้ใกล้กับอนุสาวรีย์สมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ พระบรมราชเทวี

พระราชวังบางปะอิน เปิดให้เข้าชมทุกวัน เวลา ๐๘.๐๐–๑๗.๐๐ น. (เปิดจำหน่ายบัตร ๐๘.๐๐–๑๕.๐๐ น.) อัตราค่าเข้าชม ผู้ใหญ่ ๕๐ บาท เด็กนักเรียนนิสิตนักศึกษา (ในเครื่องแบบ ต้องมีบัตรประจำตัวนักศึกษา) ๒๐ บาท พระภิกษุ สามเณร ไม่เสียค่าเข้าชม ชาวต่างชาติ ๑๐๐ บาท สอบถามรายละเอียดได้ที่สำนักพระราชวังบางปะอิน โทร. ๐ ๓๕๒๖ ๑๐๔๔, ๐ ๓๕๒๖ ๑๕๔๙, ๐ ๓๕๒๖ ๑๖๗๓

หอวิฑูรทัศนา

การเดินทาง

รถยนต์ จากกรุงเทพฯ ใช้เส้นถนนพหลโยธิน เมื่อถึงประตูน้ำพระอินทร์แล้วให้ข้ามสะพานวงแหวนรอบนอก จะมีทางแยกโดยให้เลี้ยวซ้ายประมาณบริเวณกิโลเมตรที่ ๓๕ ไปพระราชวังบางปะอิน ระยะทางประมาณ ๗ กิโลเมตร หรือจะผ่านเข้ามายังตัวเมืองพระนครศรีอยุธยา พอมาถึงเจดีย์วัดสามปลื้ม (เจดีย์กลางถนน) ให้เลี้ยวซ้ายโดยผ่านวัดใหญ่ชัยมงคล วัดพนัญเชิง ตัวอำเภอบางปะอิน พอมาถึงสถานีรถไฟบางปะอินแล้วให้เลี้ยวขวาไปตามเส้นทางจนถึงพระราชวังบางปะอิน

รถโดยสารประจำทาง มีรถโดยสารปรับอากาศกรุงเทพฯ-บางปะอิน ออกจากสถานีขนส่งหมอชิต ถนนกำแพงเพชร ๒ ทุกวัน สอบถามรายละเอียด โทร. ๐ ๒๙๓๖ ๒๘๕๒-๖๖ สถานีขนส่งอยุธยา โทร. ๐ ๓๕๓๓ ๕๔๑๓ หรือ www.transport.co.th

รถไฟ สามารถขึ้นรถไฟจากสถานีรถไฟหัวลำโพงมาสถานีรถไฟอำเภอบางปะอิน จากนั้นต่อรถสองแถว รถสามล้อเครื่อง หรือรถจักรยานยนต์ไปยังพระราชวังบางปะอิน สอบถามรายละเอียด โทร. ๑๖๙๐, ๐ ๒๒๐ ๔๓๓๔, ๐ ๒๒๒๐ ๔๔๔๔ สถานีรถไฟพระนครศรีอยุธยา โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๑๕๒๐ หรือ www.railway.co.th

วัดนิเวศธรรมประวัติ ตั้งอยู่บนเกาะกลางแม่น้ำเจ้าพระยา ฝั่งตรงข้ามกับพระราชวังบางปะอิน หลังจากเที่ยวชมพระราชวังบางปะอิน นักท่องเที่ยวสามารถนั่งกระเช้าข้ามแม่น้ำไปเยี่ยมชมวัดนี้ได้ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดให้สร้างวัดนี้เมื่อ พ.ศ. ๒๔๑๙ เพื่อใช้เป็นที่ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลต่างๆ ขณะเสด็จประทับที่พระราชวังบางปะอิน วัดนี้มีลักษณะพิเศษคือ มีการตกแต่งเป็นแบบตะวันตก พระอุโบสถคล้ายกับโบสถ์ฝรั่งในศาสนาคริสต์ มีหลังคายอดแหลมและช่องหน้าต่างเจาะโค้งแบบกอทิก ผนังอุโบสถเหนือหน้าต่างด้านหน้าพระประธานประดับกระจกสีเป็นพระบรมฉายาลักษณ์ของรัชกาลที่ ๕ ฐานชุกชีที่ประดิษฐานพระประธาน "พระพุทธนฤมลธรรมโมภาส" ทำเหมือนที่ตั้งไม้กางเขนในโบสถ์คริสต์ศาสนา ด้านขวามือของพระอุโบสถนั้นมี*หอประดิษฐานพระคันธารราฐ* ซึ่งเป็นพระพุทธรูปยืนปางขอฝน ตรงข้ามกับหอพระคันธารราฐเป็นหอประดิษฐานพระพุทธรูปศิลาเก่าแก่ปางนาคปรก อันเป็นพระพุทธรูปสมัยลพบุรีฝีมือช่างขอมอายุเก่านับพันปี พระนาคปรกนี้อยู่ติดกับต้นพระศรีมหาโพธิ์ใหญ่ที่แผ่กิ่งไปทั่วบริเวณหน้าพระอุโบสถ ถัดไปไม่ไกลนักมีสวนหิน*"ดิศกุลอนุสรณ์"* ซึ่งรวบรวมหินชนิดต่างๆ เช่น หินปูน หินทราย หินกรวด หินชนวน และยังเป็นสถานที่บรรจุอัฐิของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ และอัฐิของเจ้าจอมมารดาชุ่ม พระสนมเอกในรัชกาลที่ ๔

วัดนิเวศธรรมประวัติ

ซึ่งเป็นพระมารดาของสมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ และมีอัฐิของเจ้านายราชสกุลดิศกุลอีกหลายองค์

วัดชุมพลนิกายารามราชวรวิหาร อยู่บริเวณหัวเกาะตรงสะพานข้ามไปยังสถานีรถไฟบางปะอิน ตำบลบางเลน ด้านเหนือติดกับพระราชวังบางปะอิน ด้านตะวันตกติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา สมเด็จพระเจ้าปราสาททอง โปรดเกล้าฯ ให้สร้างวัดนี้ขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๑๗๕ บริเวณเคหสถานเดิมของพระราชชนนีของพระองค์ ต่อมาขุนหลวงท้าย สระซึ่งผนวชอยู่ที่วัดโคกแสงได้เสด็จมาปฏิสังขรณ์ในครั้งกระนั้น และในสมัยรัตนโกสินทร์ได้รับการปฏิสังขรณ์อีกครั้งในสมัยรัชกาลที่ ๔ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๐๖ ดังมีพระราชปรารภอยู่ในศิลาจารึกซึ่งติดอยู่ที่พระเจดีย์ทั้งสององค์หลังพระอุโบสถ (แต่ปัจจุบันอ่านไม่ออกเพราะลบเลือน) ในสมัยรัชกาลที่ ๕ พ.ศ. ๒๔๕๑ ได้ทรงปฏิสังขรณ์ ทรงซ่อมพระอุโบสถและพระวิหาร พระประธานปูนปั้นหินทรายในพระอุโบสถทั้ง ๗ พระองค์ และมีพระประวัติจารึกแผ่นศิลาติดอยู่ตามผนังพระอุโบสถด้วยทุกพระองค์ ในพระอุโบสถมีภาพเขียนพระพุทธประวัติ หอระฆังด้านใต้พระอุโบสถมีระฆังขนาดใหญ่และเสียงดังมาก

วัดลาดระโหง (ศูนย์วิปัสสนาภาษาอังกฤษ) ตั้งอยู่ที่ตำบลวัดยม เป็นวัดที่มีพระอาจารย์ผู้มีประสบการณ์ในการสอนฝึกสมาธิวิปัสสนาแก่ชาวต่างประเทศทั้งในเอเชีย ยุโรป อเมริกา เป็นเวลานานหลายปี โดยมีการฝึกสมาธิทั้งในระยะสั้นและระยะยาว สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่พระครูเกษมวุฒิกร เจ้าอาวาสวัดลาดระโหง โทร. ๐ ๓๕๒๕ ๕๐๐๐, ๐๘ ๑๘๕๒ ๙๐๐๕

ตลาดโก้งโค้ง ตั้งอยู่หมู่ ๕ ถนนบางปะอิน-วัดพนัญเชิง (ติดวัดบ้านเลน) ตำบลขนอนหลวง ตั้งอยู่ใกล้กับบริเวณ "บ้านแสงโสม" (ลักษณะเป็นบ้านเรือนไทยหมู่ใหญ่ คงความเป็นสถาปัตยกรรมไทยแบบโบราณ) เป็นตลาดโบราณย้อนยุค คำว่า "ตลาดโก้งโค้ง" เป็นคำที่ใช้เรียกตลาดในสมัยโบราณ ที่คนนั่งขายสินค้าจะนั่งอยู่บนพื้น คนที่มาซื้อจะต้องโก้งโค้งเลือกดูสินค้าที่ตนสนใจ สถานที่แห่งนี้ในอดีตกาลเป็นด่านขนอน (ด่านเก็บภาษีในสมัยนั้น) และเป็นสถานที่ที่มีการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้านานาชนิดทั้งที่เป็นสินค้าชุมชนและสินค้าที่มาจากต่างเมือง ผู้ที่สนใจสามารถเข้ามาสัมผัสบรรยากาศเก่าๆ แบบสมัยกรุงศรีอยุธยา พบวิถีชีวิตไทยในอดีต มีการจัดจำหน่ายพืช ผักผลไม้ปลอดสารพิษจากสวน สินค้าอุปโภคบริโภค รวมทั้งอาหารคาวหวานนานาชนิด พ่อค้าแม่ค้าแต่งกายย้อนยุค นอกจากนี้ในช่วงเช้าก่อนเปิดตลาด พ่อค้าแม่ค้า

ตลาดโก้งโค้ง

จะมีพิธีรำวงถวายพ่อปู่โสม สิ่งศักดิ์สิทธิ์ในบริเวณตลาดแห่งนี้ ตลาดแห่งนี้เปิดทุกวัน เวลา ๐๙.๐๐-๑๖.๐๐ น. ปิดวันจันทร์ อังคาร สอบถามรายละเอียดได้ที่คุณนภาพร เวชพฤกพิทักษ์ (บ้านแสงโสม) โทร. ๐ ๓๕๗๒ ๘๒๘๖, ๐๘ ๙๑๐๗ ๘๔๔๓

ศูนย์ศิลปาชีพเกาะเกิด ตั้งอยู่ที่ตำบลเกาะเกิด สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ได้ทรงมีพระราชเสาวนีย์เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๐ ให้ก่อสร้างศูนย์ศิลปาชีพแห่งใหม่ ในเขตพื้นที่ตำบลเกาะเกิด และได้มอบแนวทางการดำเนินโครงการศิลปาชีพเกาะเกิด โดยให้ใช้เงินของมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ จัดซื้อผลงานที่เกษตรกรจัดทำขึ้น เพื่อช่วยให้มีรายได้เพิ่มขึ้น มีกิจกรรมศิลปาชีพควบคู่ไปกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรมแบบดั้งเดิมทำให้เกษตรกรไม่ละทิ้งถิ่นฐานไปประกอบอาชีพอื่นในยุคที่เกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจ ตลอดจนมีพระราชประสงค์เพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของไทย และเป็นศูนย์รวมศิลปวัฒนธรรมของทุกภาค จัดให้มีพิพิธภัณฑ์ อาคารจัดแสดง และสถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ โรงฝึกงานและแผนกต่างๆ หมู่บ้านศิลปาชีพ ๔ ภาค ในปัจจุบันได้มีการขยายพื้นที่โครงการมากขึ้นเป็นงบประมาณ ๑,๕๐๐ ไร่ มีการจัดงานด้านการเกษตร ได้แก่

๑. พืชสวนครัว โดยทำการปลูกพืชหมุนเวียนหลายชนิดส่งจำหน่ายที่พระตำหนักจิตรลดาฯ ร้านพระดาบส ตลาดในหมู่บ้าน มีร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์อยู่ด้านหน้าโครงการ จัดตั้งหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง และทำการคัดเลือกเกษตรกรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเพื่อเข้ารับการอบรมให้ความรู้ด้านเกษตรต่างๆ เช่น พืชไร่ พืชสวน ผักสวนครัว ทำนา เลี้ยงปลา เลี้ยงสัตว์ รวมทั้งให้ความรู้เรื่องปุ๋ย ยาเคมี ปุ๋ยชีวภาพ เสริมสร้างความคิดด้านการทำกิน

๒. ไม้ผล มีการปลูกไม้ผลหลายชนิด ได้แก่ มะม่วง

มะพร้าวน้ำหอม ขนุน ชมพู่ และทำสวนผลไม้ กล้วย กระท้อน ส้ม ทุเรียน ทับทิม

๓. การเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ สัตว์ปีก เป็ดอี้เหลียง เป็ดเทศ ไก่ป่า ไก่พันธุ์เนื้อ ไก่พันธุ์ไข่ นกกระจอกเทศ นกยูง กระบือ

๔. การประมง มีแผนงานการเลี้ยงปลาพืชสาธิต การเลี้ยงปลาในนาข้าว การเลี้ยงปลานิลแปลงเพศ การเลี้ยงปลาแรดในกระชัง การเลี้ยงปลาในร่องสวน การปล่อยปลาเพื่อการอนุรักษ์ การเลี้ยงปลาตะเพียนขาว หมู่บ้านประมงปลานิล

๕. การทำนา โดยศูนย์บริการวิชาการด้านพืช และปัจจัยการผลิตมีแผนงานปลูกข้าว จำนวน ๒๖๐ ไร่ เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๔๘ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ได้ทรงเสด็จเยี่ยมโครงการศูนย์ศิลปาชีพเกาะเกิด นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณแก่คณะทำงานฯ และพสกนิกรชาวจังหวัดพระนครศรีอยุธยาอย่างหาที่สุดมิได้ นับเป็นครั้งที่ ๒ ที่เสด็จเยี่ยมโครงการฯ หลังจากเคยเสด็จครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๔๘ การเสด็จครั้งนี้เป็นการเสด็จส่วนพระองค์ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงปลื้มพระราชหฤทัยที่ทรงทราบว่างานต่างๆ เป็นไปตามพระราชเสาวนีย์ และทรงรับสั่งว่า “ฉันจะกราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดช ว่าได้ประสบความสำเร็จแล้ว”

อำเภอบางปะหัน

วัดไก่ ตั้งอยู่ที่ตำบลหันสัง จากตัวเมืองพระนครศรีอยุธยาไปประมาณ ๒๕ กิโลเมตร ไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๒ จะเห็นทางเข้าวัดอยู่ทางขวามือ เข้าไป ๖๐๐ เมตร (ปากทางเข้าจะมีป้ายสัญลักษณ์เป็นรูปลิง) วัดนี้เป็นวัดเก่าแก่ตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ต่อมากลายเป็นวัดร้างภายหลังจากการเสียกรุงแก่พม่า ประมาณปี พ.ศ. ๒๕๓๕ มีพระสงฆ์มาบูรณะและตั้งเป็นสำนักสงฆ์ขึ้น และในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเป็นวัด และให้ชื่อว่า *“วัดไก่”* เนื่องจากมีไก่โดนโรคระบาดตายไปจำนวนมาก ส่วนฝูงลิงป่าที่อาศัยอยู่ที่วัดนี้ไม่มีใครบอกว่าอยู่มาตั้งแต่เมื่อใด เป็นลิงแสมหรือลิงกังมีอยู่เป็นจำนวนมาก เป็นลิงที่มีนิสัยน่ารัก เชื่องไม่ดุร้าย

วัดตาลเอน เป็นวัดที่มีฝูงค้างคาวแม่ไก่และนกน้ำนานาชนิดอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก เช่น นกกาน้ำ นกเป็ดน้ำ นกกระยาง เป็นต้น แวดล้อมด้วยบรรยากาศร่มรื่นและธรรมชาติอันเงียบสงบ ด้านหลังของวัดติดกับคลองชลประทาน มีฝูงปลาน้ำจืดอาศัยอยู่นานาชนิด *การเดินทาง* สามารถใช้เส้นทางหลวงหมายเลข ๓๒ (ถนนสายเอเชีย) ไปจนถึงแยกอำเภอบางปะหัน แล้วเลี้ยวขวา จากนั้นใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๔๗ ปากทางเข้าวัดจะอยู่ทางขวามือ และเข้าไปอีก ๒ กิโลเมตร ระยะทางประมาณ ๒๐ กิโลเมตร

อำเภอนครหลวง

ปราสาทนครหลวง ตั้งอยู่ริมแม่น้ำป่าสัก ฝั่งทิศตะวันออก ในเขตตำบลนครหลวง เดิมเป็นตำหนักที่ประทับของกษัตริย์ในระหว่างเสด็จไปนมัสการพระพุทธบาทสระบุรี และเป็นที่ประทับแรมในระหว่างเสด็จไปลพบุรี สันนิษฐานว่าสร้างในสมัยสมเด็จพระเจ้าทรงธรรม แต่มาสร้างเป็นที่ประทับก่ออิฐถือปูนในรัชสมัยสมเด็จพระเจ้าปราสาททองเมื่อ พ.ศ. ๒๑๗๔ พระองค์โปรดให้ช่างถ่ายแบบมาจากปราสาทศิลาที่เรียกว่า *“พระนครหลวง”* ในประเทศกัมพูชา นำมาสร้างใกล้กับวัดเทพจันทร์เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติที่ได้กรุงกัมพูชากลับมาเป็นประเทศราชอีก แต่สร้างไม่เสร็จสมบูรณ์ด้วยประการใดไม่ปรากฏ องค์ปราสาทสีเหลืองงดงาม ต่อมาจึงมีผู้สร้างมณฑปและพระพุทธบาทสี่รอยขึ้นบนปราสาทนี้ ส่วนตำหนักที่สร้างอยู่ข้าง

ปราสาทนี้ได้ปรักหักพังไปหมดแล้ว สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงพระกรุณาเสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบพิธีฯ เปิดเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๘

วัดใหม่ประชุมพล ตั้งอยู่ที่ตำบลนครหลวง ริมแม่น้ำป่าสัก สร้างโดยสมเด็จพระเจ้าทรงธรรม กษัตริย์แห่งกรุงศรีอยุธยา เนื่องจากพระองค์ได้เสด็จทางชลมารคและทรงแวะค้างคืนที่อำเภอนครหลวง จึงได้มีการสร้างวัดนี้ขึ้น เพราะเป็นสถานที่ชุมนุมพล ภายในวิหารตึกเล็กๆ ที่ตั้งระหว่างศาลาการเปรียญใหญ่สองหลังประดิษฐานพระพุทธรูปทรงเครื่องพระนามว่า "พระเจ้าทรงธรรม" บางท่านก็กล่าวว่าสมเด็จพระทรงธรรมเป็นผู้สร้างพระพุทธรูปองค์นี้ขึ้น และบางคนก็กล่าวว่าพระพุทธรูปทรงเครื่ององค์นี้สร้างในสมัยพระเจ้าปราสาททอง เนื่องจากรูปเขียนที่งามหนักหนานั้นเป็นของสมัยพระเจ้าปราสาททอง ส่วนข้างบนของผนังด้านข้างประดับด้วยรูปเทวดานั่งชุมนุมเรียงรายอยู่

หมู่บ้านหัตถกรรมมีดอรัญญิก

ประวัติความเป็นมา บ้านต้นโพธิ์ บ้านไผ่หนองเป็นหมู่บ้านที่มีประชาชนอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ และ ๗ ตำบลท่าช้าง อำเภอนครหลวงจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้งสองหมู่บ้านมีชื่อเสียงโด่งดังเป็นที่รู้จักกันไปทั่ว เพราะเป็นแหล่งผลิตมีดที่ใหญ่แห่งหนึ่งของประเทศที่ทำกันเป็นล่ำเป็นสันมาเกือบสองร้อยปี

กลุ่มชาติพันธุ์ ชาวบ้านต้นโพธิ์และชาวบ้านไผ่หนองรกรากถิ่นฐานเป็นชาวเวียงจันทน์ ประเทศลาว ได้เข้ามาอยู่ในประเทศไทยประมาณช่วงต้นกรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งชาวเวียงจันทน์กลุ่มนี้ส่วนใหญ่มีอาชีพทางช่างมีช่างทำทองกับช่างตีเหล็ก คือ คนไหนแข็งแรงก็ได้ตีเหล็ก คนไหนมีความละเอียดให้ตีทองคำเครื่องอาภรณ์ประดับกาย การทำมาหากิน ในสมัยนั้นอาชีพทั้งสองทำกันเป็นล่ำเป็นสันตลอดมา ครั้นต่อมาในราว พ.ศ. ๒๓๖๕ อาชีพช่างทองก็ได้เลิกราสลายตัวไป คงเหลือแต่อาชีพตีมีดประเภทเดียว ชาวบ้านจึงยึดอาชีพตีมีดเป็นอาชีพหลัก ไม่ได้ประกอบอาชีพอื่นปะปนเลย ข้อสังเกตที่เป็นหลักฐานว่าชาวเวียงจันทน์กลุ่มนี้มีอาชีพช่างทองคือ ถ้าเรานำดินที่ชุมชนแห่งนี้ลงร่อนในน้ำก็จะพบเศษทองและขี้ตะไบทองอยู่ทั่วไป

ความเป็นมาการตั้งถิ่นฐาน เหตุที่ชาวเวียงจันทน์กลุ่มนี้เข้ามาอยู่ในประเทศไทยจะโดยถูกกวาดต้อนมาในสมัยเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึกคราวยกทัพไปตีเมืองเวียงจันทน์ หรือจะเป็นการอพยพมาเองนั้น ไม่มีหลักฐานปรากฏชัดเจน แต่มีหลักฐานบันทึกไว้ว่าเข้ามาโดยมีนายเทาเป็นผู้นำ (ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ ๕ ได้พระราชทานบรรดาศักดิ์เป็น *"ขุนนราบริรักษ์")* ได้เดินทางมาพบภูมิประเทศแห่งนี้ เป็นที่เหมาะสมแก่การประกอบอาชีพคือ เดิมเป็นดงไม้ไผ่ที่ขึ้นอยู่หนาแน่น มีหนองน้ำและแม่น้ำป่าสักไหลผ่าน สมัยนั้นไม่มีถนนหนทางเหมือนปัจจุบันนี้ ต้องอาศัยทางน้ำเป็นปัจจัยสำคัญในการคมนาคมโดยเฉพาะ ไม้ไผ่เป็นวัสดุที่สำคัญมากสำหรับช่างตีมีด เพราะไม้ไผ่มีประโยชน์อยู่ในตัวของมันนานัปการ เช่น นำมาเผาถ่านใช้เผาเหล็ก เพราะถ่านไม้ไผ่ให้ความร้อนสูงกว่าไม้ชนิดอื่น ต้น ลำ ใช้ทำบ้านเรือน ที่อยู่อาศัยทำด้ามพะเนิน ด้ามค้อน และด้ามมีด ซึ่งช่างตีเหล็กต้องใช้อยู่เป็นประจำ เห็นว่าภูมิประเทศแห่งนี้เป็นอู่ข้าวอู่น้ำแหล่งทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์จึงพร้อมใจกันลงหลักปักฐานและได้ประชุมหารือกันตั้งชื่อบ้านของตนว่า *"บ้านไผ่หนอง"* ให้เป็นการเหมาะสมกับภูมิประเทศแต่ก่อนนั้น สำหรับบ้านต้นโพธิ์คนเก่าคนแก่เล่าว่า เมื่อมาถึงทำเลนี้มีต้นโพธิ์ใหญ่อยู่กลางหมู่บ้านจึงตั้งชื่อว่า *"บ้านต้นโพธิ์"* ครั้นกาลเวลาล่วงมา บ้านเมืองเจริญขึ้น สภาพของหมู่บ้านก็ได้เปลี่ยนแปลงไป ดงไม้ไผ่ที่ขึ้นอยู่อย่างหนาแน่น

ก็โล่งเตียนกลายเป็นท้องไร่ท้องนา หนองน้ำก็ตื้นเขินไปหมดแล้ว

เกียรติประวัติของชุมชน

สมัยรัชกาลที่ ๓ แผ่นดินสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อราว พ.ศ. ๒๓๖๙ เจ้าอนุวงศ์เวียงจันทน์เสด็จมาถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ได้มาขอให้ชาวเวียงจันทน์กลับประเทศ แต่ชาวเวียงจันทน์กลุ่มนี้ไม่ยอมกลับ ขออยู่ใต้ร่มโพธิสมภาร เพราะพระองค์ให้ความผาสุกร่มเย็นแก่พสกนิกรของพระองค์ตลอดมา ชุมชนมีความเจริญรุ่งเรืองมาเป็นลำดับ ชื่อเสียงการตีมีดก็เลื่องลือไปทั่วสารทิศ ชาวบ้านจึงมีฐานะที่มั่นคง มีการอยู่ดีกินดีด้วยพระมหากรุณาธิคุณของล้นเกล้าล้นกระหม่อม

สมัยรัชกาลที่ ๕ แผ่นดินพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ทรงทราบว่าบ้านต้นโพธิ์บ้านไผ่หนองเป็นหมู่บ้านตีมีด พระองค์พร้อมด้วยพระบรมวงศ์ศานุวงศ์ได้เสด็จทอดพระเนตรการตีมีดของชาวเวียงจันทน์กลุ่มนี้ จึงได้ปลูกพลับพลาที่ประทับอย่างสมพระเกียรติ และได้เกณฑ์ชาวบ้านมาทำการตีมีดให้พระองค์ทอดพระเนตร พระองค์ท่านสนพระราชหฤทัยและทรงพอพระราชหฤทัยเป็นอันมาก ในสมัยรัชกาล ที่ ๙ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดช เสด็จพระราชดำเนินเป็นการส่วนพระองค์ ทอดพระเนตรการทำมีดอรัญญิก เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๙ และเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๑ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จนำนักเรียนโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้ามาชมการตีมีด และเมื่อปี พ.ศ ๒๕๓๗ ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตน์ราชกัญญาฯ สิริวัฒนาพรรณวดี ทรงนำครอบครัวมาทัศนศึกษาการตีมีดที่ชุมชนแห่งนี้เช่นกัน

ที่มาของคำว่ามีดอรัญญิก ในสมัยก่อนมีตลาดร้านค้ามีโรงบ่อน อยู่ที่บ้านอรัญญิก ตำบลปากท่า อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากหมู่บ้านต้นโพธิ์และหมู่บ้านไผ่หนองมากนัก ระยะทางประมาณ ๓ กิโลเมตร มีผู้คนนำสินค้ามาซื้อขายแลกเปลี่ยนกันมากในยุคนั้น ชาวบ้านก็นำเอามีดไปขาย เมื่อคนที่ซื้อไปใช้เห็นว่าคุณภาพดีจึงบอกต่อๆ กันไปว่ามีดคุณภาพต้องมีดอรัญญิก เลยเรียกติดปากไปหาซื้อมีดต้องไปที่อรัญญิก ที่จริงแล้วทำที่หมู่บ้านต้นโพธิ์ หมู่บ้านไผ่หนอง และหมู่บ้านอื่นๆ ซึ่งเป็นที่มาของคำว่า *“มีดอรัญญิก”*

*ลักษณะทั่วไป*ของผลิตภัณฑ์มีดอรัญญิก มีอยู่ด้วยกัน ๔ ตระกูล ได้แก่ มีดตระกูลเกษตรกรรม มีดตระกูลคหกรรม มีดตระกูลอาวุธ และมีดตระกูลอื่นๆ แต่ละตระกูลสามารถจำแนกตามการใช้งานได้อีก ๑๒ ประเภท ซึ่งในแต่ละประเภทประกอบไปด้วยชนิดของมีดต่างๆ อีกมากมาย หลากหลายไปตามขนาดและความแตกต่างของวัสดุที่ใช้ในการผลิตของชิ้นส่วนและองค์ประกอบต่างๆ ซึ่งจากการศึกษาปรากฏว่ามีถึง ๒๗๔ ชนิด

ประเพณีและวัฒนธรรม มีประเพณีและวัฒนธรรมที่ได้ถือปฏิบัติสืบทอดต่อๆกันมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษ คือ งานมาฆบูชา บุญวิสาขบูชา บุญเข้าพรรษา บุญกฐิน บุญตักบาตรดอกไม้ บุญสงกรานต์ บุญเข้าสลาก บุญออกพรรษา บุญมหาชาติ เป็นต้น ซึ่งถือได้ว่าเป็นประเพณีและวัฒนธรรมของชนชาติไทยทั่วไปที่ปฏิบัติกันมาเป็นประจำ แต่ยังมีประเพณีหนึ่งที่ขาดไม่ได้เป็นประเพณีที่น่าประทับใจของชุมชนและถือว่าเป็นประเพณีที่สำคัญมากคือ การไหว้ครูหรือไหว้ครูบูชาเตา ซึ่งปกติแล้วจะทำกันทุกหมู่บ้านเมื่อทำบุญบำเพ็ญกุศล ตรุษและสงกรานต์ ผู้ใหญ่จะประชุมหารือกำหนดวันไหว้ครู ส่วนมากกำหนดวันข้างขึ้นเดือนหก ตรงกับวันพฤหัสบดี เมื่อหารือกันดีแล้วทุกบ้านจะลงมือซ่อมแซมเครื่องมือเครื่องใช้

ต่างๆ ให้เรียบร้อยก่อนกำหนดหนึ่งหรือสองวันและทำความสะอาดเครื่องมือแล้วนำมาวางไว้ในที่อันสมควร เตาเผาเหล็กจะต้องปั้นขึ้นใหม่ และจัดเตรียมเครื่องสังเวยไหว้ครูอย่างครบครัน มีเครื่องบูชาพระพุทธแต่งเป็นขันห้า พอรุ่งอรุณของวันพฤหัสบดี เขาจะนำเครื่องบูชาและอาหารคาวหวานเป็นเครื่องบูชา บูชาพระภูมิ แม่ธรณี ส่วนเครื่องสังเวยต่างๆ ที่ได้ตระเตรียมไว้จะต้องนำมาวางไว้ที่เครื่องมือ แล้วจัดทำพิธีสวดโองการเชิญเทพเจ้ามาเป็นศิริมงคล แล้วผู้ใหญ่ในเรือนนั้นจะเรียกลูกหลานมาบูชากราบไหว้ขอพรอันศักดิ์สิทธิ์อันเป็นศิริมงคลแก่ทุกคน สำหรับในวันนั้นทุกบ้านจะต้อนรับทุกคนที่มาเยือน ชุมชนแห่งนี้ยังรักษาประเพณีนี้ไว้ นับเป็นประเพณีอันดีงามในวันนั้นเขาถือว่าเป็นมงคล เรื่องอัปมงคลจะไม่เกิดขึ้นเลย

การเดินทาง ปัจจุบันการเดินทางสะดวกมาก มีรถยนต์วิ่งถึงหมู่บ้านโดยจะต้องเดินทางเข้าสู่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จะมีรถประจำทางจอดอยู่ที่ตลาดเจ้าพรหม จะเห็นป้ายติดหน้ารถว่า “อยุธยาถึงท่าเรือ” รถจะออกจากตัวเมืองไปทางถนนสายเอเชีย (ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๒) เลี้ยวซ้ายเข้าถนนสายเอเชียไปทางจังหวัดนครสวรรค์ เลยโรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราชฯ ไปประมาณ ๑๐๐ เมตร เลี้ยวซ้ายลอดใต้สะพานที่จะข้ามแม่น้ำป่าสัก เข้าถนนสายอำเภอนครหลวง ตลอดทางมีป้ายบอกที่ตั้งชุมชนทั้งสองเป็นระยะ หรือถ้าต้องการจะเดินทางไปโดยทางน้ำจะต้องลงเรือในตัวจังหวัดที่หน้าวังจันทรเกษม ย้อนขึ้นไปตามแม่น้ำป่าสัก ผ่านโรงงานวัตถุระเบิดช่างแสง (ของกรมสรรพวุธทหารบก) และอำเภอนครหลวงตามลำดับ การเดินทางใช้เวลาประมาณ ๒ ชั่วโมงก็จะถึงชุมชน เมื่อได้แวะไปชมก็จะได้รับการต้อนรับด้วยอัธยาศัยไมตรีจากชาวบ้านทั้งสองหมู่บ้านเป็นอย่างดี

อำเภอผักไห่

ตลาดลาดชะโด ชุมชนลาดชะโดมีอายุเก่าแก่ราวสมัยหลังเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ ๒ หรือราวปี พ.ศ. ๒๓๑๐ ก่อตั้งขึ้นโดยชาวกรุงเก่าที่อพยพหนีศึกสงครามมาในครั้งนั้น พื้นที่บริเวณที่ตั้งชุมชนแต่เดิมเรียกว่า “บ้านจักราช” แต่การที่หมู่บ้านนี้มีชื่อว่า “บ้านลาดชะโด” น่าจะมีที่มาจากสภาพพื้นที่ ที่เป็นที่ลาดริมน้ำ และความอุดมสมบูรณ์ของคูคลองที่มีอยู่มากมายและอุดมไปด้วยปลาชนิดต่างๆ โดยเฉพาะปลาชะโด ถึงขนาดมีคำเตือนกันว่าเวลาพายเรือให้ระวังไม้พายจะไปโดนปลาชะโดเข้า ชาวบ้านลาดชะโดแต่เดิมคงมีการปะปนกันหลายเชื้อชาติ ที่มีมากคือไทยและมอญ การตั้งบ้านเรือนนิยมทำเลริมน้ำ อาชีพหลักของชาวบ้านคือทำนา เพราะหมู่บ้านอยู่ใกล้ทุ่งลาดชะโด ซึ่งเป็นพื้นที่ดินตะกอนปากแม่น้ำที่อุดมสมบูรณ์ มีคลองลาดชะโดซึ่งเชื่อมต่อกับจังหวัดสุพรรณบุรีเป็นทางน้ำสำคัญนับว่าเป็นหมู่บ้านที่เป็นอู่ข้าวอู่น้ำในแถบนี้ปัจจุบัน ชาวบ้านตำบลลาดชะโดได้พัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา และได้อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นเปิดชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านวัฒนธรรมและวิถีชีวิตชาวบ้าน จัดภูมิทัศน์เป็นตลาดบกท้องถิ่นวิถีชีวิตชุมชนภาคกลาง อย่างไรก็ดีชุมชนนี้ยังมีลักษณะของชุมชนเก่าแก่ที่มีองค์ประกอบของชุมชนอย่างครบถ้วน สถานที่น่าสนใจของชุมชนได้แก่

วัดลาดชะโด เป็นวัดเก่าแก่ที่มีมานานกว่า ๒๐๐ ปี แต่เดิมพื้นที่วัดล้อมถูกล้อมรอบด้วยลำคลองมีลักษณะคล้ายเกาะ มีการบูรณปฏิสังขรณ์หลายครั้ง วัดลาดชะโดมีความสัมพันธ์อันแนบแน่นกับชุมชนตลาดลาดชะโด เนื่องจากตลาดลาดชะโดตั้งอยู่ในพื้นที่ของวัด และที่ดินที่ใช้ก่อสร้างตลาดนั้นก็เป็นส่วนหนึ่งกรรมสิทธิ์ของวัด โดยวัดได้ยินยอมให้ก่อสร้างตลาดลาดชะโดขึ้น สมาชิกในตลาดจึงผูกพันอยู่กับวัด วัดและตลาดได้

เอื้อแก่กันในด้านต่างๆ วัดเป็นศูนย์รวมจิตใจของผู้คนในตลาดที่เกือบจะทุกคนเป็นพุทธศาสนิกชน ส่วนตลาดเองก็เกื้อหนุนทำนุบำรุงวัดอย่างแข็งขันมาจนถึงปัจจุบัน

ศาลเจ้าลาดชะโด เนื่องจากคนในชุมชนตลาดลาดชะโดโดยส่วนใหญ่เป็นคนเชื้อสายจีนจึงมีศาลเจ้าประจำตลาด ซึ่งแต่เดิมนั้นประวัติการเกิดศาลเจ้านั้นมาจากความเชื่อ ในสมัยที่มีการขุดคลองลาดชะโดนั้น หลังจากขุดเสร็จสิ้นมักเกิดเหตุเพลิงไหม้อยู่เสมอๆ ชาวชุมชนจึงได้เชิญซินแสชาวจีนมาดูเพื่อหาสาเหตุ ได้ความว่าจะต้องสร้างศาลเจ้าขึ้นริมน้ำเพื่อไม่ให้เกิดเหตุขึ้นอีก ดังนั้นจึงได้มีก่อสร้างศาลเจ้าเป็นอาคารไม้ขึ้นที่ฝั่งตรงข้ามอยู่เยื้องกับตลาด และได้ทำการอัญเชิญเทพเจ้า โดยการอัญเชิญควันธูปมาจากศาลเจ้าใหญ่ในจังหวัดสุพรรณบุรี แต่เนื่องจากศาลเจ้าริมน้ำมักจะใช้ประกอบพิธีกรรมตามความเชื่อไม่ได้ในช่วงเวลาน้ำท่วม รวมถึงความไม่สะดวกในการเดินทาง สมาชิกชุมชนตลาดลาดชะโดจึงได้ร่วมกันสร้างศาลเจ้าขึ้นอีกแห่งอยู่ติดกับตัวตลาด ศาลเจ้าลาดชะโดแห่งใหม่นี้ใช้จัดงานหรือประกอบกิจกรรมของชุมชน อาทิ งานงิ้วซึ่งจัดเป็นประจำทุกปี และใช้เป็นพื้นที่ออกกำลังกายเต้นแอโรบิกอีกด้วย หากมีการไหว้เจ้าหรือประกอบพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาลเจ้าจะมีตัวแทนไปอัญเชิญควันธูปมาจากศาลริมคลองแล้วจึงอัญเชิญกลับเมื่อการประกอบพิธีเสร็จสิ้น

อำเภอลาดบัวหลวง

วัดสุทธาวาส วิปัสสนา ตั้งอยู่ที่บ้านตะพังโคลน ตำบลลาดบัวหลวง เดิมเรียกว่า "วัดตะพังโคลน" วัดนี้ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๙๒ สำหรับปูชนียวัตถุสำคัญของวัด ได้แก่ "พระบรมสารีริกธาตุ" (ของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๙ องค์) ที่สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังฆปริณายก พระราชทานให้กับวัดเมื่อวันพุธที่ ๑๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ วัดสุทธาวาสวิปัสสนาเจริญพระพุทธมนต์ถวายเป็นพระราชกุศลทุกวันอาทิตย์เวลา ๑๖.๐๙ น. และมีการสอนกรรมฐานปฏิบัติธรรมแก่ชาวไทยและชาวต่างชาติ ทุกเดือนตลอดทั้งปี สอบถามรายละเอียดได้ที่ โทร. ๐๘ ๔๗๐๗ ๒๓๕๔, ๐๘ ๑๑๙๐ ๕๗๕๗

กิจกรรมที่น่าสนใจ

โฮมสเตย์ กินอยู่อย่างไทย สัมผัสวิถีชีวิตไทย พักแรมที่บ้านชาวบ้านได้ที่

คลองรางจระเข้ อยู่ริมคลองรางจระเข้ ในพื้นที่อำเภอเสนา นมัสการหลวงพ่อโตวัดรางจระเข้อายุ ๔๐๐ ปี สร้างในสมัยอยุธยา ชมอุทยานปลาหน้าวัดรางจระเข้ แมวตาเพชรที่สำนักปฏิบัติธรรมปัญญาโสภิต ล่องเรือชมธรรมชาติและบ้านทรงไทยริมฝั่งคลอง บรรยากาศเงียบสงบ ค่าบริการชาวไทย ๕๐๐ บาท ชาวต่างชาติ ๗๐๐ บาท รวมอาหาร ๒ มื้อ สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ จ.ส.ต.เริงไชย ฤกษ์บุปผา หรือคุณดาวเรือง ฤกษ์บุปผา โทร. ๐๘ ๙๘๘๑ ๑๐๔๒ และ ๐๘ ๑๒๕๑ ๘๐๕๘

บางไทร อยู่ริมแม่น้ำน้อยในพื้นที่อำเภอบางไทร มีบ้านพัก ๕ หลัง รับนักท่องเที่ยวพักค้างคืนได้ ๒๕ คน มีกิจกรรมล่องเรือชมวิถีชีวิตชาวบ้านริมแม่น้ำน้อย ชมการตกกุ้ง ตกปลา ลอยข่าย และการผลิตสินค้าหัตถกรรมการเป่าแก้วและถักแก้ว ร่วมกิจกรรมการทำนาข้าวตามฤดูกาล สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ E-mail: WATCHIRAPHAN_๓๒๘@hotmail.com

โฮมสเตย์บ้านแก้วในสวน (หมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP Village) ตั้งอยู่ที่ตำบลเกาะเกิด อำเภอบางปะอิน บริการบ้านพักโฮมสเตย์ ล่องเรือชมทัศนียภาพบริเวณเกาะเกิด พระราชวังบางปะอิน วัดนิเวศธรรม

ประวัติและสถานที่สำคัญต่างๆ ชมการเลี้ยงปลาทับทิมในกระชัง ชมสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในชุมชน ได้แก่ สมุนไพรอายุวัฒนะ สมุนไพรอบไอน้ำ ไส้กรอกอีสาน ดอกไม้ประดิษฐ์จากใยบัว กาละแม ผักปลอดสารพิษ ขนมไทยหลายชนิด ข้าวยาคู แชมพูสมุนไพร ฯลฯ นอกจากนี้ยังสามารถเข้าพักผ่อนแบบโฮมสเตย์ สัมผัสกับบรรยากาศแบบธรรมชาติ บ้านพักในสวน ติดริมแม่น้ำเจ้าพระยา สอบถามรายละเอียดได้ที่โฮมสเตย์บ้านแก้วในสวน ติดต่อผู้ใหญ่ลำพูน พรรณไวย โทร. ๐ ๓๕๒๖ ๒๘๑๕, ๐๘ ๑๘๕๑ ๖๖๓๒

กิจกรรมขี่จักรยาน

ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีเส้นทางที่สามารถขี่จักรยานไปตามสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ได้หลายเส้นทาง ได้แก่

***เส้นทางช่วงที่ ๑* เริ่มต้นที่สำนักงาน ททท. พระนครศรีอยุธยา-ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์ฯ**
ระยะทางประมาณ ๑ กิโลเมตร เดินทางจากฝั่งตรงข้าม ททท. ออกรถตรงไป แล้วเลี้ยวซ้ายเข้าถนนโรจนะ ผ่านพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยา และศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ซึ่งอยู่ฝั่งตรงข้ามพิพิธภัณฑ์ ควรใช้เวลาอยู่ที่นี่ประมาณชั่วโมงครึ่ง

***เส้นทางช่วงที่ ๒* ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา-วัดพระศรีสรรเพชญ์** ระยะทางประมาณ ๒ กิโลเมตร จากศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์ฯ ให้เลี้ยวซ้ายออกสู่ถนนโรจนะ ผ่านศาลากลางจังหวัดหลังเก่า แล้วเลี้ยวขวาเข้าสู่ถนนศรีสรรเพชญ์ ผ่าน ททท. และวัดเกษ ตรงไปเรื่อย ๆ จะเห็นวิหารพระมงคลบพิตรและวัดพระศรีสรรเพชญ์อยู่ด้านซ้ายมือ ควรมีเวลาอยู่ที่นี่ประมาณ ๑ ชั่วโมง

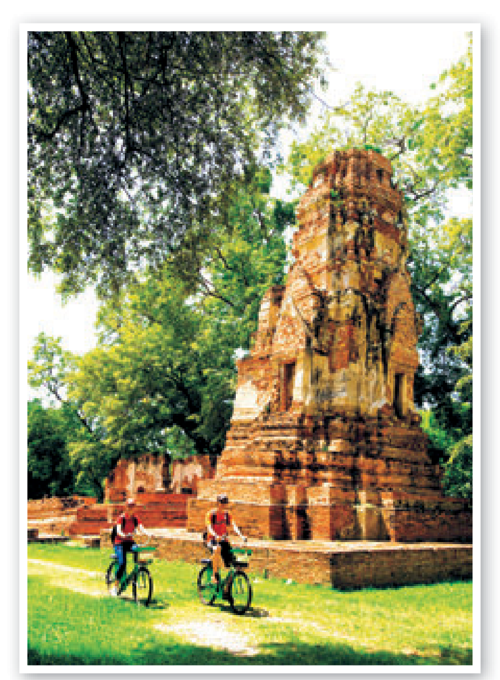
***เส้นทางช่วงที่ ๓* วัดพระศรีสรรเพชญ์-วัดมหาธาตุ-วัดราชบูรณะ** ระยะทางประมาณ ๑ กิโลเมตร จากวัดพระศรีสรรเพชญ์ให้ตรงไปตามถนนนเรศวร ผ่านกลางระหว่างวัดมหาธาตุและวัดราชบูรณะ และสามารถแวะชมพิพิธภัณฑ์เรือไทยใกล้ๆนั้นได้ ควรใช้เวลาที่วัดมหาธาตุและวัดราชบูรณะประมาณ ๑ ชั่วโมง

***เส้นทางช่วงที่ ๔* พิพิธภัณฑ์เรือไทย-วัดหน้าพระเมรุ**
ระยะทางประมาณ ๑ กิโลเมตร จากพิพิธภัณฑ์เรือไทยใช้เส้นทางถนนชีกุนสายเดิมเลยไปจนถึงถนนนเรศวร ให้เลี้ยวซ้ายตรงไปจนถึงทางแยก ให้เลี้ยวขวาแล้วตรงไป และเลี้ยวซ้ายอีกครั้งเข้าสู่ถนนสายรอบเกาะเมือง ขับเลียบผ่านแม่น้ำลพบุรีไปจนถึงวัดหน้าพระเมรุ ควรมีเวลาชมความงามของพระอุโบสถและองค์พระประธานทรงเครื่องสมัยอยุธยา ประมาณ ๑ ชั่วโมง

***เส้นทางช่วงที่ ๕* วัดหน้าพระเมรุ-วัดโลกยสุธา**
ระยะทางประมาณ ๑ กิโลเมตร จากวัดหน้าพระเมรุให้เลี้ยวขวาไปตามถนนเลียบแม่น้ำลพบุรี ระหว่างทางด้านซ้ายมือจะเป็นเขตพระบรมมหาราชวังของกรุงศรีอยุธยา ตรงไปเรื่อยๆ พอข้ามสะพานแล้วให้เลี้ยวซ้ายไปตามเส้นทางเลียบคลอง ตรงไปเรื่อย ๆ จนมาถึงทางแยกเข้าวัดโลกยสุธาจึงเลี้ยวขวาเข้าไป ควรใช้เวลาประมาณ ๑๕ นาที หรือครึ่งชั่วโมง

***เส้นทางช่วงที่ ๖* วัดโลกยสุธา-วัดไชยวัฒนาราม**
ระยะทางประมาณ ๒ กิโลเมตร จากวัดโลกยสุธาให้ย้อนกลับด้วยเส้นทางเดิมที่เข้ามา จนออกปากทางถนนเลียบคลองท่อจนถึงทางแยกขวามือ ผ่านสวนสมเด็จฯ ตรงไปจนถึงสามแยกแล้วให้เลี้ยวซ้ายข้ามสะพานวัดกษัตราธิราชวรวิหาร จากนั้นเลี้ยวซ้ายตรงไปตามเส้นทาง จะมองเห็นวัดไชยวัฒนาราม ควรมีเวลาเดินชมความงามของวัดนี้ประมาณครึ่งชั่วโมง หรืออาจจะใช้เวลามากกว่านี้ก็ได้

***เส้นทางช่วงที่ ๗* วัดไชยวัฒนาราม-บ้านโปรตุเกส**
ระยะทางประมาณ ๔ กิโลเมตร จากวัดไชยวัฒนารามไปตามทางถนนลาดยางเรื่อยๆ จะผ่านบ้านเรือนไทยโบราณ จากนั้นให้เลี้ยวซ้ายที่สามแยก เส้นทางนี้จะผ่านวัดพุทไธสวรรย์ สุดทางสายนี้คือหมู่บ้านโปรตุเกส

กิจกรรมขี่จักรยาน

เส้นทางช่วงที่ ๘ บ้านโปรตุเกส-วัดพุทไธสวรรย์ ระยะทางประมาณ ๒ กิโลเมตร จากบ้านโปรตุเกสย้อนกลับเส้นทางเดิมจนถึงวัดพุทไธสวรรย์ ควรใช้เวลาที่นี่ประมาณครึ่งชั่วโมง

เส้นทางช่วงที่ ๙ วัดพุทไธสวรรย์- สำนักงาน ททท. พระนครศรีอยุธยา ระยะทางประมาณ ๑ กิโลเมตร จากวัดพุทไธสวรรย์ผ่านโรงเรียนวัดพุทไธสวรรย์ แล้วเลี้ยวซ้ายไปท่าเรือข้ามฟาก นำจักรยานข้ามฟากไปอีกฝั่งหนึ่ง จากนั้นจึงเลี้ยวซ้ายกลับไปทาง ททท.

นอกจากนั้นยังมีเส้นทางที่สามารถขี่จักรยานได้อีกหลายเส้นทาง เช่น เส้นทางไปหมู่บ้านญี่ปุ่น วัดใหญ่ชัยมงคล และวัดพนัญเชิง เป็นต้น สอบถามรายละเอียดเส้นทางเพิ่มเติมได้ที่สำนักงาน ททท. พระนครศรีอยุธยา โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๖๐๗๖-๗ สามารถหาเช่าจักรยานได้ที่สำนักงานตำรวจท่องเที่ยวพระนครศรีอยุธยา บริเวณด้านหน้าสถานีรถไฟ บริเวณตลาดเจ้าพรหม และตามเกสต์เฮาส์ต่างๆ ได้ในอัตราคันละประมาณ ๓๐-๗๐ บาทต่อวัน

กิจกรรมนั่งสามล้อชมโบราณสถาน มีบริการรถสามล้อชมโบราณสถาน มีให้เลือก ๒ ประเภท

สามล้อปั่น มีบริการนั่งสามล้อปั่นท่องเที่ยวบริเวณอุทยานประวัติศาสตร์ในช่วงเวลากลางวันและกลางคืน โดยในช่วงเวลากลางคืนรถสามล้อจะติดไฟประดับมีสีสันสวยงาม ผู้ที่สนใจสามารถติดต่อได้บริเวณหน้าวิหารพระมงคลบพิตร

สามล้อหน้ากบ หรือตุ๊กตุ๊ก มีบริการทั่วไปในตัวเมืองพระนครศรีอยุธยา โดยบริการนำเที่ยวโบราณสถานและรอบนอกเกาะเมือง นักท่องเที่ยวสามารถเช่าท่องเที่ยวได้ตลอดทุกเส้นทางในราคามาตรฐาน ๒๐๐ บาท/ชั่วโมง

กิจกรรมนั่งช้าง

วังช้างอยุธยา แล เพนียด อยู่ตรงข้ามกับคุ้มขุนแผนในอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา มีบริการขี่ช้าง การแสดงช้าง ให้อาหารช้าง ทุกวัน เวลา ๐๙.๐๐-๑๗.๐๐ น. ราคา ๒๐๐ บาทต่อ ๑๐ นาที, ๔๐๐ บาทต่อ ๒๐ นาที, ๕๐๐ บาทต่อ ๓๐ นาที สอบถามรายละเอียดได้ที่โทร. ๐ ๓๕๒๑ ๑๐๐๑, ๐ ๓๕๓๒ ๑๙๘๒ หรือ www.ayutthayaelephant-camp.com หรือ www.saveelephant.com

หมู่บ้านช้าง เพนียดหลวง อยู่ติดกับเพนียดคล้องช้าง เป็นชุมชนที่มีช้างอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ช้างที่อยู่ในชุมชนนี้ เป็นช้างที่เจ็บป่วยและช้างทั่วไป นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปชมวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของช้างได้อย่างใกล้ชิด ทั้งนี้ มีที่พักแรมแบบโฮมสเตย์เพื่อเรียนรู้วิถีชีวิตการเลี้ยงช้างของเพนียดคล้องช้าง การฝึกช้าง การควบคุมดูแลช้าง สอบถามรายละเอียดได้ที่เพนียด

สามล้อหน้ากบ

กิจกรรมท่องเที่ยวทางน้ำ

คล้องช้าง โทร. ๐ ๓๕๓๒ ๑๙๘๒, ๐ ๓๕๒๑ ๑๐๐๑ หรือ www.elephantstay.com

หมู่บ้านช้างอโยธยา ตั้งอยู่ที่ ๖๕/๑๒ หมู่ ๗ ตำบลไผ่ลิง อำเภอพระนครศรีอยุธยา มีบริการนั่งช้างลุยน้ำเข้าป่า ชมนกป่าหลากหลายชนิด ชมโบราณสถาน ไหว้พระวัดมเหยงคณ์ บริการนั่งเกวียนเทียมวัว ชมโบราณสถาน และการแสดงโชว์งูทุกวัน เวลา ๐๘.๐๐-๑๗.๐๐ น. สอบถามข้อมูล โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๕๒๔๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๕๒๔๕ หรือ www.pangchangayothaya.com

กิจกรรมท่องเที่ยวทางน้ำ มีบริการท่องเที่ยวทางน้ำล่องเรือ ชมทัศนียภาพและวิถีชีวิตความเป็นไทย ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำป่าสัก และรอบเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา โดยการเช่าเหมาเรือหางยาวได้ที่ท่าน้ำหน้าพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จันทรเกษม ท่าเรือป้อมเพชร ท่าเรือด้านหน้าวัดสุวรรณดารารามราชวรวิหาร และท่าเรือวัดพนัญเชิง อัตราค่าบริการ 800 บาท/ทริป

อยุธยา โบ๊ท ทราเวล บริการเรือท่องเที่ยว พร้อมอาหารเครื่องดื่ม คนละ ๗๕๐ บาท และจักรยานท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สอบถามรายละเอียดได้ที่โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๔๕๕๘

นอกจากนี้แล้วยังมีเรือจากร้านอาหารต่าง ๆ บริการล่องเรือพร้อมนั่งรับประทานอาหารบนเรือ

เทศกาลงานประเพณี

งานประจำปีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร จัดเป็นประจำทุกปี ช่วงปลายเดือนมกราคม ภายในบริเวณศูนย์ศิลปาชีพบางไทร อำเภอบางไทร มีการแสดงและประกวดผลงานด้านศิลปาชีพ มีการจำหน่ายสินค้าพื้นเมืองทั่วไป การแสดงศิลปวัฒนธรรมอันงดงาม

งานประเพณีสงกรานต์กรุงเก่า จัดขึ้นในช่วงเดือนเมษายนของทุกปี (ในช่วงเทศกาลสงกรานต์) จัดในบริเวณอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ร่วมพิธีทำบุญตักบาตร สรงน้ำพระ ขบวนแห่นางสงกรานต์ ขบวนรถบุปผชาติ การประเทพีสงกรานต์ การแสดง

งานประเพณีสงกรานต์กรุงเก่า

ทางวัฒนธรรม สอบถามรายละเอียดได้ที่เทศบาลพระนครศรีอยุธยา (กองการศึกษา) โทร. ๐ ๓๕๒๕ ๒๑๖๘

พิธีไหว้ครูบูชาเตา เป็น "พิธีไหว้ครู" ช่างตีมีดตีดาบของชาวบ้านต้นโพธิ์ บ้านไผ่หนอง และบ้านสาไล ตำบลท่าช้าง อำเภอนครหลวง ซึ่งมีอาชีพในการตีมีดเป็นที่รู้จักกันทั่วไปว่า "มีดอรัญญิก"

บรรพชนของชาวบ้านไผ่หนองและบ้านต้นโพธิ์ ตำบลท่าช้าง อำเภอนครหลวงนั้นเป็นชาวเวียงจันทน์เข้ามาตั้งรกรากอยู่ตั้งแต่สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ มีอาชีพในการตีทองและตีเหล็ก แต่ต่อมาเลิกการตีทองจึงเหลือแต่การตีเหล็กเพียงอย่างเดียว เหล็กที่ตีนี้ส่วนใหญ่ทำเป็นมีด ดาบ และอาวุธ ตลอดจนเครื่องใช้อื่นๆ ซึ่งมีคุณภาพดีมาก เมื่อทำเสร็จแล้วก็นำมาขายที่หมู่บ้านอรัญญิก ตำบลปากท่า อำเภอท่าเรือ จึงเรียกว่า "มีดอรัญญิก" สิ่งที่ชาวตำบลท่าช้างทุกคนยังคงถือสืบต่อกันมาตามขนบประเพณีเดิม คือการ "ไหว้ครูบูชาเตา" ซึ่งทุกบ้านจะจัดบูชาในวันพฤหัสบดีช่วงเช้าตรู่ของวันขึ้น ๗ ค่ำ ๙ ค่ำ เดือน ๕ (ประมาณเมษายน-พฤษภาคม) ตามแต่ความสะดวก เพื่อระลึกถึงพระคุณครูบาอาจารย์ และเพื่อความเป็นสิริมงคลของตน ทั้งยังเป็นการปัดเป่าอุปัทวเหตุต่าง ๆ ในการตีเหล็กอีกด้วย พอได้เวลาผู้ทำพิธีไหว้ครูก็จะกล่าวบทชุมนุมเทวดา ไหว้พระรัตนตรัย จากนั้นก็จะกล่าวบทอัญเชิญครูบาอาจารย์ทั้งหลาย ได้แก่ พระอิศวร พระนารายณ์ พระพรหม พระวิษณุกรรม พระมาตุลี พระพาย พระคงคา พระฤาษี ๘ องค์ ฯลฯ ตลอดจนบูรพาจารย์ทั้งครูไทย ครูลาว ครูมอญ ครูจีน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาตีเหล็กให้แก่ตน มารับเครื่องบูชาสังเวย และประสาทพรแก่ผู้เข้าร่วมพิธีให้ประสบแต่ความสุขความเจริญ แล้วปิดทองเครื่องมือทุกชิ้น ทำน้ำมนต์ธรณีสารประพรมเครื่องมือและผู้เข้าร่วมพิธี

งานประเพณีแห่เทียนพรรษากรุงเก่า ก่อนวันเข้าพรรษา ๑ วัน (ในช่วงเดือนกรกฎาคม) ชมขบวนแห่เทียนพรรษาทั้งทางบกและทางน้ำ เพื่อนำเทียนไปถวายตามวัดต่างๆ โดยจัดงานขึ้นที่บริเวณหน้าพิพิธภัณฑ์จันทรเกษม สอบถามรายละเอียดได้ที่เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา (กองการศึกษา) โทร. ๐ ๓๕๒๕ ๒๑๖๘

งานลอยกระทงตามประทีปและแข่งเรือยาวประเพณีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร จัดเป็นประจำทุกปี ประมาณปลายเดือนพฤศจิกายน ภายในบริเวณศูนย์ศิลปาชีพบางไทร อำเภอบางไทร มีการประกวดนางนพมาศ ประกวดขบวนแห่ ประกวดกระทง ประกวดโคมแขวน การแสดงการละเล่นพื้นบ้าน การแข่งเรือยาวประเพณีเรือยาวนานาชาติ การจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ศิลปาชีพ

งานยอยศยิ่งฟ้า

งานยอยศยิ่งฟ้า อยุธยามรดกโลกและงานกาชาด เนื่องจากนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ได้รับการประกาศโดยองค์การยูเนสโกให้เป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรม เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ ทางจังหวัดจึงได้จัดให้มีการเฉลิมฉลองทุกปี ในช่วงเวลาดังกล่าว เป็นระยะเวลา ๗ วัน ในงานจะมีการแสดงชีวิตความเป็นอยู่ ศิลปหัตถกรรม วัฒนธรรมและประเพณีของไทย รวมทั้งการแสดงแสงเสียงเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของกรุงศรีอยุธยา

งานตรุษจีนกรุงเก่า อยุธยามหามงคล ประเพณีตรุษจีนนั้นถือได้ว่าเป็นวันสำคัญกับชาวจีนเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นชาวไทยเชื้อสายจีนที่อยู่ในประเทศไทย ดังนั้นทางคณะกรรมการจัดงาน "งานตรุษจีนกรุงเก่า อยุธยามหามงคล" (ชาวไทยเชื้อสายจีนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา) ได้กำหนดจัดงาน "งานตรุษจีนกรุงเก่า อยุธยามหามงคล" ขึ้น ในช่วงวันตรุษจีน (ประมาณเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี) โดยมีกิจกรรมต่างๆ ประกอบด้วยชมขบวนแห่อันยิ่งใหญ่ การโชว์มังกรทอง สิงโตปักกิ่ง การประกวดมิสไชนีส การประกวดหนูน้อยไชน่าทาวน์ การแสดง แสง สี เสียง มหกรรมอิ่มอร่อยและมหรสพต่างๆ เป็นต้น สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่คณะกรรมการจัดงาน "งานตรุษจีนกรุงเก่า อยุธยามหามงคล" โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๔๕๕๑

สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

ปลาตะเพียนสาน เครื่องแขวน ผู้ผลิตปลาตะเพียนใบลานในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาส่วนใหญ่เป็นชาวมุสลิมที่ประกอบอาชีพสานปลาตะเพียนใบลานและหัตถกรรมใบลานอื่นๆ ทำสืบต่อกันมาเป็นอาชีพเก่าแก่ตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษนานกว่า ๑๐๐ ปี โดยสันนิษฐานว่าชาวไทยมุสลิมรุ่นเก่าซึ่งล่องเรือค้าขายเครื่องเทศ อยู่ตามแม่น้ำเจ้าพระยาและอาศัยอยู่ในเรือและเรือนแพ เป็นผู้ประดิษฐ์ปลาตะเพียนสานด้วยใบลานขึ้นเป็นครั้งแรก แรงบันดาลใจอาจจะมาจากความรู้สึกผูกพันอยู่กับท้องน้ำและสิ่งแวดล้อม

สานปลาตะเพียน

รอบๆ ตัว ความคุ้นเคยกับรูปร่างหน้าตาของปลาตะเพียนเป็นอย่างดี โดยใช้วัสดุจากท้องถิ่น เช่น มะพร้าว ใบลาน ใบตาล ปลาตะเพียนที่สานด้วยใบลานในสมัยก่อนนั้นไม่สวยงามและมีขนาดใหญ่โตเช่นปัจจุบันนี้ ปลาตะเพียนรุ่นแรกที่สร้างขึ้นเรียกว่า "ปลาโบราณ" โดยจะทำเป็นตัวปลาขนาดเล็กๆ ขนาด ๒-๓ ตัวเท่านั้น ปลาตะเพียนใบลานมักทาด้วยสีเหลืองซีดๆ หลุดออกง่าย ปลาตะเพียนใบลานในระยะเริ่มแรกเป็นปลาตะเพียนใบลานที่สานได้หนึ่งตัวเท่านั้น แล้วนำมาทาสีที่ทำจากวัตถุดิบ ตามธรรมชาติ เรียกว่า "รงค์" ผสมกับน้ำมันวานิช แล้วนำไปเสียบไม้สำหรับห้อยแขวนและปลาตะเพียนใบลานยังไม่มีจำนวนมากเช่นในปัจจุบัน ปลาตะเพียนที่แขวนเหนือเปลเด็กนั้นส่วนมากนิยมใช้สีแดง เพราะเป็นสีเข้มสะดุดตา คนไทยสมัยก่อนมีความเชื่อว่า ปลาตะเพียนเป็นสิ่งดีมีสิริมงคล ทำให้เงินทองไหลมาเทมา จึงนิยมนำปลาตะเพียนใบลานมาแขวนไว้ตามทางเดินหน้าบ้าน บางคนถือเคล็ดว่าเพื่อให้ลูกหลานโตเร็วๆ ให้มีลูกหลานมากมายเหมือนปลาตะเพียนที่แขวนไว้ นอกจากนั้นยังเชื่อว่าการแขวนปลาตะเพียนต้องแขวนให้พอดีกับระดับสายตาที่เด็กสามารถมองเห็นได้ตรงๆ ไม่ค่อนไปทางหัวนอนหรือทางปลายเท้า เพราะถ้าเด็กมองปลาตะเพียนนานๆ จะทำให้เด็กมีนัยน์ตาไม่ปกติ มีนัยน์ตาซ้อนขึ้นได้

พัดสานไม้ไผ่ การจักสานพัดไม้ไผ่ อำเภอบ้านแพรก ส่วนใหญ่เป็นการเรียนการสานพัดมาจากบรรพบุรุษ ซึ่งในการเรียนสานพัดครั้งแรกนั้นจะเรียนการสานพัดแบบง่าย ๆ มีลายค่อนข้างหยาบที่เรียกกันว่า "พัดตาลปัตร" โดยใช้มือเย็บขอบพัด ขอบพัดในระยะแรกนั้นจะใช้ผ้าขาวเนื้อหยาบในการเย็บ ต่อมาเริ่มใช้ผ้าริมทองเย็บขอบและริเริ่มทำพัดในรูปแบบใบโพธิ์ ลวดลายที่สาน ได้แก่ ลายเครือวัลย์ ลายดอกสีขาว ลายตะกร้อ ลายสิบหกขั้นบันได ลายบั้งทหาร เป็นต้น ส่วนวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้เป็นวัสดุที่หาง่าย ได้แก่ ตอกไม้ไผ่สีสุก มีดจักตอก ผ้าเย็บริมทอง ผ้าขาว สีที่ใช้ย้อมตอกไม้ไผ่ แบบตัดไม้ ไม้ไผ่สำหรับทำด้าม เป็นต้น

งอบใบลาน งานจักสานงอบใบลาน ถือเป็นงานศิลปหัตถกรรมที่มีการสืบทอดงานกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันของชาวอำเภอบางปะหัน งอบใบลานเป็นงานที่ต้องอาศัยความปราณีตละเอียดอ่อน ไม่แพ้งานจักสานประเภทอื่นๆ ผู้ทำต้องมีความชำนาญและความอดทน เนื่องจากการทำงอบมีหลายขั้นตอน ในปัจจุบันถือเป็นสินค้าชุมชนหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของตำบลบางนางร้า อำเภอบางปะหัน ซึ่งได้รับความนิยมจากชาวไทยและชาวต่างประเทศ ทั้งยังผลิตออกจำหน่ายไปยังจังหวัดอื่นๆ ทั่วประเทศไทย

โรตีสายไหม โรตีสายไหมเป็นอาหารว่าง มีส่วนประกอบที่สำคัญ คือ แผ่นโรตีและสายไหม ชาวอิสลามเป็นผู้ทำโรตีสายไหมขายถ่ายทอดวิชากันสืบต่อกันมา แหล่งจำหน่ายบริเวณด้านข้างโรงพยาบาลประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ริมถนนอู่ทอง และตามร้านค้าทั่วๆ ไป

ร้านจำหน่ายสินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก อำเภอพระนครศรีอยุธยา

บริเวณวิหารวัดพระมงคลบพิตรและบริเวณวัดพนัญเชิงวรวิหาร มีร้านค้ามากมายหลายร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์พื้นเมืองแทบทุกชนิด เช่น ปลาตะเพียน เครื่องจักสาน เครื่องหวาย มีดอรัญญิก ผลไม้กวน และขนมชนิดต่าง ๆ

ตลาดกลางเพื่อเกษตรกร ตั้งอยู่ริมถนนสายเอเชีย ที่ตำบลหันตรา หลังจากเที่ยวชมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาแล้วจะเดินทางกลับให้ขับรถข้ามสะพานสมเด็จพระนเรศวรมหาราชตรงไปทางฝั่งตะวันออกของเกาะเมือง แล้วให้เลี้ยวซ้าย ตรงไปจนถึงถนนสายเอเชีย (เส้นทางหลวงหมายเลข ๓๒) ไปไม่ไกลนัก จะมีทางให้เลี้ยวขวาเข้าไป จะเห็นตลาดกลางอยู่ทางซ้ายมือซึ่งเป็นที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์พื้นเมือแทบทุกชนิดของจังหวัด เช่น มีดอรัญญิกแท้จากอำเภอนครหลวง พัดสานจากอำเภอบ้านแพรก ไม้แกะสลักของอำเภอพระนครศรีอยุธยา เสื้อผ้าสำเร็จรูปจากอำเภอบางปะอิน ปลาร้า ปลาแห้ง และผลไม้กวนทุกชนิด ตลอดจนของขวัญของฝากหลากหลายจากทุกอำเภอ นอกจากนี้ยังมีร้านอาหาร ซึ่งมีกุ้งและปลาสดๆ รสชาติอร่อยอยู่หลายร้าน

ศูนย์การค้าอยุธยาพาร์ค ห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ตั้งอยู่ริมถนนสายเอเชีย ตำบลคลองสวนพลู สัมผัสวิถีชีวิต การค้าขาย และบรรยากาศตลาดน้ำที่จำลองไว้ในร่ม หลากหลายด้วยร้านค้าชั้นนำ สินค้าต่างๆ มากมาย ศูนย์รวมอาหารอร่อยแม่ช้อยนางรำ และยังสามารถชมการแสดงศิลปวัฒนธรรมไทยทุกวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ สอบถามรายละเอียด โทร. ๐ ๓๕๒๒ ๙๒๓๔-๔๑ หรือ www.ayutthayapark.com

ข้อแนะนำในการเที่ยวชมวัด/พิพิธภัณฑ์/โบราณสถาน

- ศึกษาข้อมูลรายละเอียดสถานที่ต่างๆ ก่อนไป
- แต่งกายให้สุภาพ สำรวมกิริยาวาจา
- ถอดรองเท้าและเก็บให้เรียบร้อยก่อนเข้าโบสถ์ หรือเขตศาสนสถาน
- ติดต่อวิทยากรผู้ให้ความรู้ เช่น พระชาวบ้านในท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ผู้ดูแล
- ระมัดระวังไม่ให้ไปถูกโบราณวัตถุโบราณสถาน แตกหักเสียหาย
- ไม่ควรเดินย่ำเข้าไปในเขตหวงห้าม หรือบนโบราณสถาน ไม่ควรจับ สัมผัส อาคารโบราณสถาน โดยเฉพาะส่วนที่เป็นลวดลายแกะสลักหรือภาพเขียนสี หรือนำสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เป็นชิ้นส่วนของโบราณวัตถุโบราณสถานกลับไปเป็นของที่ระลึก
- ขออนุญาตผู้ดูแลสถานที่ก่อนถ่ายภาพ
- การถ่ายภาพไม่ควรใช้แสงแฟลช เพราะอาจทำให้โบราณวัตถุ โบราณสถานเสียหายได้

สิ่งอำนวยความสะดวกในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ราคาที่พักในเอกสารนี้เปลี่ยนแปลงได้โปรดสอบถามจากโรงแรมก่อนเข้าพัก)

สถานที่พัก

อำเภอพระนครศรีอยุธยา

โรงแรมและเกสต์เฮาส์ริมน้ำ

กรุงศรี ริเวอร์ โฮเต็ล (ทางเข้าสถานีรถไฟ) ๒๗/๒ ม.๑๑ ถ.โรจนะ โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๒๙๙๗ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๓๗๗๗ www.krungsririver.com จำนวน

๒๐๖ ห้อง ราคา ๑,๗๐๐-๕,๗๓๘ บาท (มีบริการเรือรอบเกาะ เหมาลำเท่านั้น)

บ้านคุณพระ ๔๘ ม.๓ ถ.ป่าโทน ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๑๙๗๘ E-mail: bannkunpra@ai-ayutthaya.com จำนวน ๑๕ ห้อง ราคาห้องนอนรวม (๔ คน) เตียงละ ๒๕๐ บาท ราคาห้องเดี่ยว ๔๐๐-๖๐๐ บาท (ห้องพัดลม) ราคา ๑,๐๐๐ บาท (ห้องปรับอากาศ)

ริเวอร์ วิว เพลส ก ๓๕/๕ ม.๑ ถ.อู่ทอง ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๑๗๒๙-๓๐, ๐ ๓๕๒๔ ๑๔๔๔ จำนวน ๘๔ ห้อง ราคา ๑,๕๐๐-๕,๐๐๐ บาท (มีบริการเรือรอบเกาะ)

วรบุรี อโยธยา คอนเวนชั่น รีสอร์ท ๘๙ ม.๑๑ ต.กะมัง โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๙๖๐๐-๔๙ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๙๖๒๕-๖ กรุงเทพฯ โทร. ๐ ๒๒๕๖ ๐๘๙๐-๒ ต่อ ๓๐๓-๗ โทรสาร ๐ ๒๒๕๖ ๐๗๔๑ www.woraburi.com จำนวน ๑๗๐ ห้อง ราคา ๑,๗๕๐-๖,๐๐๐ บาท

อโยธยา ๑๒ ม.๔ ถ.เทศบาลสาย ๒ พระนครศรีอยุธยา โทร. ๐ ๓๕๒๓ ๒๘๕๕-๕๘ โทรสาร ๐ ๓๕๒๕ ๑๐๑๘ จำนวน ๘๓ ห้อง ราคา ๑,๒๐๐-๒,๒๐๐ บาท

อโยธยา ริเวอร์ ไซด์ (ทางเข้าสถานีรถไฟ) น.๙๑ ม.๑๐ ถ.ป่าโค ต.กะมัง โทร. ๐ ๓๕๒๓ ๔๘๗๓-๗ จำนวน ๑๐๒ ห้อง ราคา ๑,๐๐๐-๑,๒๐๐ บาท (มีบริการเรือรอบเกาะ)

อโยธยา ริเวอร์ ไซด์ เฮาส์ (ติดกับวัดกษัตราธิราช) ๑๗/๒ ม.๗ ต.บ้านป้อม โทร. ๐๘ ๑๖๔๔ ๕๓๒๘, ๐๘ ๑๙๓๒ ๖๑๖๒ กรุงเทพฯ โทร. ๐ ๒๕๘๕ ๖๐๐๑, ๐ ๒๙๑๐ ๘๗๙๗ จำนวน ๗ ห้อง ราคา ๔๐๐-๑,๕๐๐ บาท

ศาลาอยุธยา ถนนอู่ทอง ตรงข้ามโรงพระยาบาล พระนครศรีอยุธยา โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๒๕๘๘

อโยธราวิลเลจ ๕๖ หมู่ ๖ ต.บ้านเกาะ โทร. ๐ ๓๕๙๕ ๐๗๗๐ www.ayodhara.com จำนวน ๑๔ หลัง ราคา ๒,๕๐๐–๓,๙๐๐ บาท

ไอยูเดีย ออน เดอะ ริเวอร์ ๑๑-๑๒ ม.๔ ถ.อู่ทอง ต.ประตูชัย โทร. ๐ ๓๕๓๒ ๓๒๐๘ www.iudia.com จำนวน ๑๓ ห้อง ราคา ๑,๖๐๐-๖,๐๐๐ บาท

โรงแรมและเกสต์เฮาส์ในเมือง

แกรนด์ พาเร้นท์ โฮม ๒๒/๖ ม.๒ ซ.มัณฑนา ถ.นเรศวร ต.ประตูชัย โทร. ๐ ๓๕๒๓ ๑๔๘๐, ๐๘ ๖๓๘๓ ๔๗๙๑ จำนวน ๑๐ ห้องราคา ๑๕๐-๖๐๐ บาท (ห้องพัดลม-ปรับอากาศ)

จิตต์วิไล เพลส ๓๘/๗ ถ.อู่ทอง ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๓๒ ๘๑๗๗, ๐๘ ๙๖๙๖ ๔๙๙๖, ๐๘ ๑๙๙๑ ๒๑๖๖ จำนวน ๓๐ ห้อง ราคา ๔๕๐-๕๐๐ บาท

ซันไรซ์ เพลส (ใกล้ท่ารถไปกรุงเทพฯ) ๖/๓ ถ.นเรศวร ต.ประตูชัย โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๔๓๒๕, ๐๘ ๑๖๘๖ ๙๕๔๙, ๐๘ ๑๙๙๑ ๗๔๘๗ จำนวน ๑๓ ห้อง ราคา ๓๕๐-๔๕๐ บาท (ห้องพัดลม) ราคา ๕๐๐-๖๐๐ บาท (ห้องปรับอากาศ)

ดิ โอลด์ พาเลส รีสอร์ท (หน้าวัดหน้าพระเมรุ) ๑/๓๕ ม.๕ ต.ท่าวาสุกรี โทร. ๐ ๓๕๒๕ ๒๕๓๔, ๐ ๓๕๒๕ ๑๕๗๒ www.theoldpalaceresort.com จำนวน ๘ ห้อง ราคา ๕๙๐ บาท (รวมอาหารเช้า) บังกะโล ๗ หลัง ราคา ๗๙๐ บาท

ดิ โอลด์ เพลส เกสต์เฮาส์ ค.๑๐๒ ถ.อู่ทอง ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๑ ๑๑๖๑, ๐๘ ๙๖๑๔ ๓๐๑๐, ๐๘ ๑๗๘๐๘ ๙๓๒๑ จำนวน ๑๐ ห้อง ราคาห้องเดี่ยว ๒๕๐ บาท (พัดลม+ห้องน้ำรวม) ราคา ๓๕๐ บาท (พัดลม+ห้องน้ำในตัว) และ ๕๐๐ บาท (ห้องปรับอากาศ)

เดอะลิม่าเพลส ๑๓๙/๑-๒ หมู่ ๒ ต.บ้านเกาะ โทร. ๐ ๓๕๘๐ ๑๘๐๘–๑๐ www.limaplace.com จำนวน ๗๕ ห้อง ราคา ๔๕๐-๖๕๐ บาท

โตโต้ เกสต์เฮาส์ ๖/๕ ถ.นเรศวร ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๓ ๒๖๕๘ จำนวน ๓๐ ห้อง ราคา ๑๐๐–๔๐๐ บาท

โทนี่ เพลส ๑๒/๑๘ ถ.นเรศวร ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๕ ๒๕๗๘ จำนวน ๒๐ ห้อง ราคา ๒๐๐-๓๕๐ บาท (ห้องพัดลม) ราคา ๗๕๐-๑,๕๐๐ บาท

ธงชัย เกสต์เฮาส์ ๙/๖ ม.๑๓ ต.ประตูชัย โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๕๒๑๐, ๐๘ ๙๐๔๓ ๑๑๕๕ จำนวน ๑๖ ห้อง ราคา ๓๐๐-๕๐๐ บาท

บ้านจิตต์วิไล ๙/๒๓ ม.๓ ต.ท่าวาสุกรี โทร. ๐ ๓๕๓๒ ๑๒๖๐-๖๑ จำนวน ๒๐ ห้อง ราคา ๔๕๐-๕๐๐ บาท

บ้านจันทนะ ง. ๑๒/๒๒ ถ.นเรศวร สาย ๑ (ซอยหลังธนาคารเพื่อการเกษตรฯ) ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๓๒ ๓๒๐๐, ๐๘ ๙๘๘๕ ๐๒๕๗ จำนวน ๑๒ ห้อง ราคา ๕๐๐ บาท (ห้องพัดลม) ราคา ๖๐๐ บาท (ห้องปรับอากาศ)

บ้านโลตัส ง.๒๐ ถ.ป่ามะพร้าว (สายหนึ่ง) ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๕ ๑๙๘๘, ๐ ๓๕๓๒ ๘๒๗๒ จำนวน ๒๐ ห้อง ราคา ๒๐๐-๖๐๐ บาท

บ้านหลวงชำนิ ๒/๔ ถ.โรจนะ ต.ประตูชัย โทร. ๐ ๓๕๓๒ ๒๙๙๑ www.luangchumnivillage.com จำนวน ๖ ห้อง ราคา ๖๐๐-๘๐๐ บาท

บ้านสวน เกสต์เฮาส์ ๒๓/๑ ถ.จักรพรรดิ์ ต.ประตูชัย โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๒๓๙๔ จำนวน ๑๗ ห้อง ราคา (ห้องพัดลม) ๓๐๐ บาท ราคา (ห้องปรับอากาศ) ๔๐๐ บาท บังกะโล ๓ หลัง ราคา ๖๐๐ บาท

บ้านอยุธยา ๔๘/๓ ซ.ไผ่ลิง ๓ ถ.โรจนะ ต.ไผ่ลิง โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๕๙๐๕ จำนวน ๔ ห้อง ราคา ๕๐๐ บาท (ห้องพัดลม) ๑,๒๐๐-๑,๕๐๐ บาท (ห้องปรับอากาศ)

ใบเฟิร์น โฮมสเตย์ ๑๗๒/๙ ม.๔ ต.ประตูชัย โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๒๐๕๑, ๐๘ ๒๕๖๖ ๒๘๕๘ จำนวน ๑๘ ห้อง ราคา ๘๐๐-๑,๗๐๐ บาท

พี ยู เกสต์เฮาส์ ง.๒๐/๑ (ซอยหลังธนาคารเพื่อการเกษตรฯ) ถ.นเรศวร ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๕ ๑๒๑๓ จำนวน ๒๓ ห้อง ราคา ๓๕๐ บาท (ห้องพัดลม) ราคา ๗๐๐ บาท (ห้องปรับอากาศ)

พลูธยา รีสอร์ท แอนด์ สปา ๑๒/๓ ม.๗ ต.คลองสวนพลู โทร. ๐ ๓๕๗๕ ๖๐๐๑–๒, ๐ ๓๕๒๒ ๕๑๒๗ www.pludhaya.com จำนวน ๘ ห้อง ราคา ๒,๕๐๐–๔,๕๐๐ บาท

พรรษพร (พี.เอส.) เกสต์เฮาส์ (ซอยหลังธนาคารเพื่อการเกษตรฯ) ๑๔/๔ ม.๓ ถ.นเรศวร ต.หอรัตนไชย จำนวน ๙ ห้อง ราคา ๑๒๐-๑๕๐ บาท

พร้อมสุขเพลส ๑๑/๔๔-๔๕ ถ.ปรีดีพนมยงค์ (ถนนโรจนะ) ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๓๒ ๓๙๙๙, ๐๘ ๕๒๑๐ ๗๘๘๘ จำนวน ๗๕ ห้อง ราคา ๖๐๐-๑,๐๐๐ บาท

เวียงฟ้า ๑/๘ ถ.โรจนะ (ตรงข้ามกับหอพักนักศึกษาสถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา) ต.ประตูชัย โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๓๒๕๒ E-mail: wiangfa@hotmail.com จำนวน ๑๘ ห้อง ราคา ๔๐๐-๖๐๐ บาท

ศรีอยุธยา ๕๙ ม.๒ ถ.อู่ทอง ต.ท่าวาสุกรี โทร. ๐ ๓๕๒๓ ๓๐๔๑ จำนวน ๗๒ ห้อง ราคา ๘๐๐ บาท

ศูนย์ฝึกปฏิบัติการวิชาชีพในธุรกิจสวนหลวง (อาคารสวนหลวง) ๙๖ ม.๒ ถ.โรจนะ ต.ประตูชัย (ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา) โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๕๕๓๗ จำนวน ๒๕ ห้อง ราคา ห้องนอนรวม ๑๒ คน ๕๐๐ บาท (ห้องพัดลม) ห้องเดี่ยว ๕๐๐ บาท (ห้องปรับอากาศ)/ห้องรวม ๖ คน ๖๐๐ บาท (ห้องปรับอากาศ) www.suanluang.aru.ac.th

อยุธยา เกสต์เฮาส์ ๑๒/๓๔ ถ.นเรศวร ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๓ ๒๖๕๘ จำนวน ๓๐ ห้อง ราคา ๓๐๐-๓๕๐ บาท (ห้องพัดลม) ราคา ๔๕๐-๕๐๐ บาท (ห้องปรับอากาศ)

อยุธยาธานี ๔/๘๙ ม.๘ ต.หัวรอ โทร. ๐ ๓๕๒๓ ๒๗๗๖ โทรสาร ๐ ๓๕๒๓ ๒๘๑๗ จำนวน ๗๐ ห้อง ราคา ๓๕๐-๙๕๐ บาท

อยุธยา โฮสเทล (ตรงข้ามที่ว่าการอำเภอ) ๗ ม.๒ ถ.โรจนะ ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๑ ๐๙๔๑ จำนวน ๑๒ ห้อง ราคา ๔๐๐–๖๕๐ บาท

อโยธยา โฮเต็ล (บริเวณตลาดเจ้าพรหม) ๑๒ ม.๔ ถ.เทศบาลสาย ๒ ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๓ ๒๘๕๕ จำนวน ๘๓ ห้อง ราคา ๑,๒๐๐-๒,๒๐๐ บาท www.ayothayahotel.com

อยุธยา โฮมสเตย์ (เกาะลอย) สามารถติดต่อได้ที่ ๑๕/๒๖ ม.๒ เกาะลอย ต.หัวรอ โทร. ๐๘ ๑๒๙๐ ๖๖๓๐, ๐๘ ๑๔๓๔ ๑๘๕๘ จำนวน ๖ ห้อง ราคา ๖๕๐ บาท (ห้องพัดลม) ราคา ๑,๓๐๐ บาท (ห้องปรับอากาศ)

คลาสิก คามีโอ โฮเต็ล แอนด์ อพาร์ตเมนท์ ๒๑๐ ม.๕ ถ.โรจนะ ต.ไผ่ลิง โทร. ๐ ๓๕๒๑ ๒๕๓๑-๔๐ จำนวน ๑๘๓ ห้อง ราคา ๒,๔๐๐-๓,๘๐๐ บาท

โอลด์ บี เจ เกสต์เฮาส์ (บรรจง) ๑๖/๗ ถ.นเรศวร ต.หอรัตนไชย (หลังธนาคารเพื่อการเกษตรฯ) โทร. ๐ ๓๕๒๕ ๑๕๒๖ จำนวน ๘ ห้อง ราคา ๑๕๐ บาท (ห้องพัดลม) ราคา ๓๕๐ บาท (ห้องปรับอากาศ)

โรงแรมแอท อยุธยา ๖๙ หมู่ ๗ ต.คลองสวนพลู โทร. ๐ ๓๕๔๖ ๗๔๗-๙, ๐ ๓๕๓๔ ๖๗๔๗ www.atayutthayahotel.com จำนวน ๖๔ ห้อง ราคา ๑,๒๐๐-๑,๔๐๐ บาท

อำเภออุทัย

กระท่อมเจ้าพระยา ๔๕/๑ ม.๘ ต.บ้านใหม่ โทร. ๐ ๓๕๓๙ ๘๒๐๐-๑ ห้องพัก ๑๐ ห้อง ราคา ๙๐๐ บาท บังกะโล ๕ หลัง ราคา ๑,๒๐๐-๒,๕๐๐ บาท (ริมน้ำ)

แกรนด์ การ์เด้น รีสอร์ท ๒๐/๒ ม.๑ ถ.แยกวัดกะสังข์ ต.ธนู โทร. ๐ ๓๕๒๑ ๓๖๘๘-๙ จำนวน ๒๐ ห้อง ราคา ๒๔๐-๕๔๐ บาท (ห้องปรับอากาศ)

ทิพย์วิมาน รีสอร์ท ๙ ม.๖ ถ.หัวลาน-ดอนพุทรา ต.ธนู โทร. ๐ ๓๕๓๕ ๖๘๐๘-๑๒ จำนวน ๖๐ ห้อง ราคา ๖๐๐-๒,๐๐๐ บาท

ไทยไท พาเลซ ๑๙/๒ ม.๒ ถ.สายเอเชีย ต.ธนู (ติดถนนสายเอเชีย) โทร. ๐ ๓๕๒๑ ๒๓๓๘-๔๐ จำนวน ๑๒๒ ห้อง ราคา ๔๐๐–๙๐๐ บาท

ปลายนา รีสอร์ท ๒๕/๙๙ ม.๑๐ ต.ข้าวเม่า โทร. ๐ ๓๕๒๑ ๓๕๓๘ จำนวน ๑๐๐ ห้อง ราคา ๒๕๐ บาท (ห้องพัดลม) ราคา ๔๕๐ บาท

มายเฮาส์ เกสต์เฮาส์ (ใกล้โรงพยาบาลราชธานี) ๕๙/๘-๙ ถ.โรจนะ ต.ธนู โทร. ๐ ๓๕๓๓ ๕๔๙๓-๔ จำนวน ๑๕ ห้อง ราคา ๓๐๐-๓๗๐ บาท (ห้องปรับอากาศ)

อยุธยาแกรนด์ โฮเต็ล (ใกล้สถานีรถโดยสารไปภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ๕๕/๒๙ ม.๑ ถ.โรจนะ ต.ธนู โทร. ๐ ๓๕๓๓ ๕๔๘๓ จำนวน ๑๙๗ ห้อง ราคา ๑,๐๐๐-๓,๓๐๐ บาท

วิชัยเพลส ๕๕/๗๗ หมู่ ๑ ต.ธนู โทร. ๐ ๓๕๓๓ ๕๔๗๗, ๐ ๓๕๒๒ ๙๖๘๘–๙ จำนวน ๗๐ ห้อง ราคา ๕๐๐-๖๐๐ บาท

ทีเอ็มแลนด์เซอร์วิสอพาร์เม้นท์ ๙๙/๓๒ - ๓๓ หมู่ ๔ ต.ราชคราม โทร. ๐ ๓๕๗๔ ๕๕๕๕ www.tmland.co.th จำนวน ๑๕๘ ห้อง ราคา ๑,๐๐๐ บาท

แคนทารี โฮเต็ล ๑๖๘ หมู่ ๑ ถ.โรจนะ ต.ธนู โทร. ๐ ๓๕๓๓ ๗๑๗๗ บาท www.kantarygroup.com จำนวน ๑๖๙ ห้อง ราคา ๒,๗๐๐–๖,๐๐๐ บาท

อำเภอนครหลวง

บ้านสาไรโฮมสเตย์ ๑๑/๒ ม.๕ ต.ท่าช้าง โทร. ๐๘ ๖๘๐๐ ๒๖๕๗ สัมผัสธรรมชาติริมแม่น้ำป่าสัก ชมการตีมีดอรัญญิกและกิจกรรมอื่นๆ

อำเภอบางไทร

บางไทรฮอสปิเฮาส์ รีสอร์ท แอนด์ สปา (เวลเนสโฮม) ๑ ม.๔ ต.ช่างเหล็ก โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๙๕๐๐ (มีห้องประชุมสัมมนา ภัตตาคาร สระว่ายน้ำ ฐานกิจกรรมค่าย นวดสปา ทางการแพทย์ ห้องฟื้นฟูสุขภาพ และสหคลินิกที่มีแพทย์และพยาบาล บริการ ๒๔ ชั่วโมง)

ปิยวรรณรีสอร์ท ๒/๑ ม.๑ ต.เชียงรากน้อย ติดต่อ บ.ลำปางชัย จำกัด โทร. ๐ ๓๕๓๗ ๒๖๘๙, ๐๘ ๙๕๓๖ ๘๖๕๐ www.piyavanresort.com จำนวน ๑๙ ห้อง ราคา ๖๐๐-๗๐๐ บาท และบ้านทรงไทยแฝด ๑ หลัง ๓,๐๐๐ บาท

อำเภอบางปะอิน

โฮมสเตย์บ้านแก้วในสวน (เกาะเกิด) ๑๓/๕ ม.๕ ต.เกาะเกิด โทร. ๐ ๓๕๒๖ ๒๘๑๕, ๐๘ ๑๘๕๑ ๖๖๓๒ มีบ้านพักจำนวน ๑๐ หลัง คนละ ๔๙๐-๗๐๐ บาท (พักแรม ๑ คืน รวมอาหาร ล่องเรือชมทัศนียภาพฝั่งริมแม่น้ำและสถานที่สำคัญต่าง ๆ)

อยุธยาการ์เด้นท์ริเวอร์โฮมส์ ๕๔ หมู่ ๗ ต.บางกระสั้น โทร. ๐ ๓๕๕๗ ๐๕๘๒ www.ayutthayagardenriverhome.com จำนวน ๑๐ ห้อง ราคา ๑,๕๐๐ บาท (ริมแม่น้ำ)

อำเภอเสนา

เจ้าเจ็ดโฮมสเตย์ (ริมคลองเจ้าเจ็ด) ๕๘ ม.๗ ต.เจ้าเจ็ด ค่าบริการคนไทย ๕๕๐ บาทต่อคน ชาวต่างชาติ ๘๐๐ บาทต่อคน (รวมอาหาร ๓ มื้อ) โทร. ๐ ๓๕๒๐ ๑๘๗๖, ๐๘ ๙๐๔๑ ๓๗๐๖

โฮมสเตย์คลองรางจระเข้ (ตั้งอยู่ริมคลองรางจระเข้) ๒๖ ม.๑๐ ต.บ้านโพธิ์ ค่าบริการคืนละ ๖๐๐ บาท/คน ชาวต่างชาติ ๘๐๐ บาท/คน อาหาร ๒ มื้อ โทร. ๐๘ ๑๒๕๑ ๘๐๕๘, ๐๘ ๙๘๘๑ ๑๐๔๒

ร้านอาหาร

อำเภอพระนครศรีอยุธยา

ก๋วยเตี๋ยวไก่แม่ประนอม ๔๗/๘-๙ ถ.อยุธยา–ป่าโมก โทร. ๐ ๓๕๒๓ ๑๔๗๖ (ก๋วยเตี๋ยวไก่ฉีก, เกาเหลาขาไก่ใส่หม้อดิน)

ก๋วยเตี๋ยววัดใหญ่ (ตรงข้ามวัดใหญ่ชัยมงคล) ๔๐/๒ ม.๓ ต.คลองสวนพลู โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๒๖๗๙ (ก๋วยเตี๋ยวหมูตุ๋น)

ก๋วยเตี๋ยวป้าพร ถ.ป่ามะพร้าว ต.หัวรอ โทร.๐ ๓๕๒๕ ๑๖๗๖

ก๋วยเตี๋ยวนายยัง ไปทางตลาดน้ำอโยธยา อยู่หลังวัดอโยธยา โทร. ๐๘ ๑๓๙๙ ๕๒๒๗

ไก่ย่างแม่ผ่องสี ง.๑๐/๒๘-๒๙ ม.๔ ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๕ ๑๕๕๔, ๐๘ ๔๑๓๖ ๒๓๖๖ (ไก่ย่างสูตรพิเศษ)

ข้าวต้มกำลังภายใน ๑๗/๑๗ ถ.นเรศวร (ข้างคิวท่ารถตู้ไปกรุงเทพฯ) ต.ประตูชัย โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๑๙๓๔ (ข้าวต้ม อาหารไทย จีน)

ครัวคุณสุ (ตรงข้ามสวนสมเด็จศรีพระสุริโยทัย) ๔๘/๑ ม.๒ ต.บ้านใหม่ โทร. ๐ ๓๕๗๑ ๓๕๔๙ (ปูนิ่มผัดพริกไทยดำ, ปลาแม่น้ำ, ต้มยำปลากระทิง)

ครัวต้นน้ำ ถ. ๒๖/๒ ถ.อู่ทอง (ตรงข้ามวิทยาเขตพณิชยการราชมงคล) โทร. ๐ ๓๕๒๕ ๒๕๑๔ (อาหารไทย, ปลา-กุ้งแม่น้ำ)

ครัวแตน ๖๕/๑๖ หมู่ ๗ ต.ไผ่ลิง โทร. ๐ ๓๕๘๘ ๑๖๗๗ (แกงไตกุ้ง, แกงเขียวหวานลูกชิ้นปลากราย)

ครัวสวนหลวง อาคารสวนหลวง ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ถ.โรจนะ ต.ประตูชัย (ข้างศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์) โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๕๖๙๗, ๐ ๓๕๒๔ ๕๕๓๗ (อาหารไทย)

ครัวย่าบัว ๔๖ ม.๒ ต.กะมัง โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๒๗๒๕ (ปลาน้ำเงินแกงป่า ต้มยำต่าง ๆ)

เจริญรุ่งเรือง ๘/๓ ม.๔ ถ.ป่ามะพร้าว ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๕ ๑๔๖๑ (ก๋วยเตี๋ยวทะเล, ผัดไทยทะเล, ยำทะเล)

ดวงพร (ตลาดเจ้าพรหม) ๙ /๔๙ ถ.นเรศวร ต. หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๑ ๐๕๖๖ (อาหารจีน)

ตะเพียนทอง (ในโรงแรมอยุธยาแกรนด์โฮเต็ล) ๕๕/๕ หมู่ ๑ ถ.โรจนะ ต.ธนู โทร. ๐ ๓๕๓๓ ๕๔๘๓-๘ (อาหารไทย, จีน, ญี่ปุ่น)

โตโต้ เกสต์เฮาส์ ๖/๕ ถ.นเรศวร ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๓ ๒๖๕๘ (อาหารไทย, ตามสั่ง)

เทพนิมิตร (ในโรงแรมอโยธยา) ง. ๑๒ ม.๔ ถ.เทศบาลสาย ๒ ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๕ ๒๒๔๙ (อาหารไทย)

เนื้อย่างเกาหลี (ข้างสนามกีฬาจังหวัด) ถ.โรจนะ

นิมิตรดี (หน้าโรงเรียนประตูชัย) ๒๐/๒ ม.๒ ถ.อู่ทอง ต.ท่าวาสุกรี โทร. ๐ ๓๕๒๕ ๑๐๓๓ (อาหารป่า)

นางกวักบึงพระราม ถ.ป่าโทน ต.ประตูชัย โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๕๖๒๘ (อาหารตามสั่ง)

นายฮวดข้าวขาหมู เชิงสะพานปรีดีฯ

บ้านอู่ทอง ๓๙ ม.๑ ถ.อู่ทอง ต.ประตูชัย โทร. ๐ ๓๕๒๑ ๑๒๙๓ (อาหารไทย อาหารเวียดนาม, แหนมซี่โครงหมูอ่อน, แกงคั่วหอยขม)

ป่าสักคอฟฟี่ช้อป (ในโรงแรมกรุงศรีริเวอร์ ทางเข้าสถานีรถไฟพระนครศรีอยุธยา) ๒๗/๒ ม.๑๑ ถ.โรจนะ ต.กะมังโทร. ๐ ๓๕๒๔ ๔๓๓๓ (อาหารไทย, จีน, ญี่ปุ่น, ฝรั่ง)

ผักหวาน (คุณทิพย์) ก ๔๘/๓ ม.๑ ถ.อู่ทอง ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๒๐๘๕, ๐๘ ๙๕๓๙ ๙๔๒๗ (เปิดเวลา ๐๘.๓๐-๑๗.๐๐ น.)

มะละกอ ๙/๓๖ ถ.ชีกุน ต.ประตูชัย โทร. ๐๘ ๑๗๑๒ ๕๗๗๙ (อาหารไทย เปิดเวลา ๐๙.๓๐-๒๒.๐๐ น.)

มังสวิรัติ (ทางไปท่ารถ ๙๙) ๙๑ /๑ ถ.คลองมะขามเรียง ต.ประตูชัย โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๓๔๒๓ (แกงเขียวหวาน, หมูพริกไทยดำ)

มาเรียม ๖๙/๖ ม.๓ ถ.บางเอียน ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๑ ๐๑๑๐

เรือนไทยสยาม (เลยวัดใหญ่ชัยมงคลประมาณ ๒๐๐ เมตร) ๘/๒ ม.๓ ต.คลองสวนพลู โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๕๙๗๗-๙ (อาหารไทย, ปลา-กุ้งแม่น้ำ, แกงคั่วหอยขม, น้ำพริก-ยำชนิดต่าง ๆ)

ลุงแอ๊ดปลาเผาบึงพระราม ถ.ป่าโทน ต.ประตูชัย โทร. ๐ ๓๕๓๒ ๒๖๙๒ (ปลาเผาต่าง ๆ)

เลขาบึงพระราม ถ.ป่าโทน ต.ประตูชัย โทร. ๐ ๓๕๓๒ ๑๗๔๖ (ต้มยำปลาม้า, ส้มตำต่าง ๆ)

ศูนย์การค้าอยุธยาซิตี้พาร์ค ตั้งอยู่ริมถนนสายเอเชีย เป็นศูนย์การค้าขนาดใหญ่ที่สุดของภาคกลาง รวมสินค้าอุปโภคบริโภค นานาชนิด รวมถึงร้านอาหารนานาชาติไว้บริการนักท่องเที่ยวด้วย

สยาม ๑๑/๓ ม.๑ ถ.มหาราช ต.ประตูชัย โทร. ๐ ๓๕๒๑ ๑๐๗๐ (ปลาช่อนลุยสวน, แหนมเนือง)

สะแกวัลย์ ๑๙ ถ.วัดป่าโค ใกล้สถานีรถไฟ โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๕๕๖๙ (อาหารไทย)

ส้มตำบึงพระราม ในบริเวณสวนสาธารณะบึงพระราม

ร้านอาหารริมน้ำ

กระท่อมเจ้าพระยา (ข้างอนุสาวรีย์พระสุริโยทัย) ๔๕/๑ ม.๘ ต.บ้านใหม่ โทร. ๐ ๓๕๓๙ ๘๒๐๐-๑ (อาหารไทย, กุ้ง - ปลาแม่น้ำ, ฉู่ฉี่ปลาน้ำเงิน, ต้มยำปลาม้า)

กานต์กิตติ ๗ ม.๒ ถ.อู่ทอง ต.ประตูชัย โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๑๙๗๑ (อาหารไทย, แกงเขียวหวานลูกชิ้นปลากราย, แกงส้มชะอมทอด, ปลาช่อนลุยสวน, หมี่กรอบ) มีบริการล่องเรือ

ภัตตาคารจีน กู่เฉิง (โรงแรมกรุงศรีริเวอร์) ๒๗ /๒ ถ.โรจนะ ต.กะมัง โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๔๓๓๓ ต่อ ๓๑

สายน้ำ ป้อมเพชร ๑๓ /๕ ถ.อู่ทอง ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๓๓๕๔ (ขาหมูตุ๋นยาจีนทอดกรอบ,ปูผัดผงกะหรี่, ต้มยำกุ้งแม่น้ำมะพร้าวอ่อน) มีบริการล่องเรือ

คุ้มกรุงศรี (เลยสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ไปประมาณ ๕๐๐ เมตร) ๑๕/๑ ม.๖ ต.ประตูชัย โทร. ๐ ๓๕๒๑ ๑๖๗๖, ๐ ๓๕๒๑ ๐๒๑๑ (อาหารไทย, ส้มตำปลากรอบ, ปลาช่อนเผา,กุ้งชาววัง, แกงส้มมะพร้าวอ่อน) มีบริการล่องเรือ

เจ้าพระยามารวย ๙/๕ ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๑ ๑๖๙๒, ๐๘ ๑๘๕๒ ๓๐๗๙, ๐๘ ๑๙๔๘ ๓๕๘๕ (ขาหมูตุ๋นยาจีนทอดกรอบ,ปลาช่อนซาดิส, เอ็นหมูต้มยำแห้ง) มีบริการล่องเรือ

ชายน้ำ จ.๓๖/๒ ถ.อู่ทอง ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๕ ๒๐๑๓, ๐๘ ๑๖๙๖ ๒๔๓๙ (อาหารจีน, ปลา-กุ้งแม่น้ำ, กุ้งเผา, กุ้งทอดกระเทียม, ทอดมันปลากราย)

ไทรทองริเวอร์ (หลังจวนผู้ว่า) ๔๕ ม.๑ ถ.อู่ทอง ต.ประตูชัย โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๑๔๔๙, ๐ ๓๕๒๔ ๔๕๗๕ (อาหารไทย, ปลา-กุ้งแม่น้ำ, ปลากะพง ๓ รส, แกงส้มปลาช่อน) มีบริการเรือรอบเกาะ

บ้านคุณพระ (เยื้องวิทยาลัยอาชีวะศึกษา) ๔๘ ถ.ป่าโทน ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๑๙๗๘, ๐๘ ๑๔๔๒ ๒๗๔๒ (อาหารไทย, ปลา-กุ้งแม่น้ำ, กุ้งแช่น้ำปลา)

บ้านไม้ริมน้ำ ๓๓ ถ.อู่ทอง ต.ประตูชัย โทร. ๐ ๓๕๒๑ ๑๕๑๖, ๐ ๓๕๒๑ ๑๕๒๖ (ปลาช่อนริมน้ำ,ปลาเนื้ออ่อนฉู่ฉี่) มีบริการล่องเรือ

บ้านวัชราชัย ๙ ม.๗ ต.บ้านป้อม (เข้าทางวัดกษัตราธิราช) โทร. ๐ ๓๕๓๒ ๑๓๓๓, ๐ ๓๕๒๕ ๕๒๘๐ (อาหารไทย, ปลา-กุ้งแม่น้ำ, ปลาช่อนลุยสวน, ปลาทับทิมสมุนไพร, ปลาช่อนเผาเกลือ, ต้มโคล้งปลาสลิดใบมะขามอ่อน)

แพกรุงเก่า ข.๔ ม.๒ ถ.อู่ทอง ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๑๕๕๕ (อาหารไทย, ปลา-กุ้งแม่น้ำ, กุ้งแม่น้ำเผา,ปลาน้ำเงินราดพริก, แกงเขียวหวานลูกชิ้นปลากราย)

แพอาหารอโยธยา (โรงแรมอโยธยาริเวอร์ไซด์) ๙๑/๑ ม.๑ ต.กะมัง โทร. ๐ ๓๕๒๓ ๔๘๗๓-๗ (อาหารไทย,จีน,ฝรั่ง, เมี่ยงปลาช่อน)

แพอาหารเทวราช ๗๔/๗ ม.๑ ต.กะมัง โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๔๒๒๔, ๐ ๓๕๒๔ ๑๕๙๗, ๐ ๓๕๒๔ ๔๑๒๔ (อาหารไทย, จีน) มีบริการล่องเรือ

ริเวอร์วิวเพลส โรงแรมริเวอร์วิวเพลส ก.๓๕/๕ ม.๑ ถ.อู่ทอง ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๑๗๒๙-๓๐, ๐ ๓๕๒๔ ๑๔๔๔

เรือไม้ไทย (เลยโรงพยาบาลจังหวัดไปประมาณ ๑ กิโลเมตร) ๖/๔๓ ม.๖ ต.ประตูชัย โทร. ๐ ๓๕๒๑ ๑๑๗๗ (อาหารไทย, ปลาแม่น้ำ, ปลาทับทิมทอดม้วน, ต้มยำปลาคัง, ปลาช่อนลุยสวน) มีบริการล่องเรือ

เรือนกัญญา (ตรงข้ามสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์) ถ.อู่ทอง ต.ประตูชัย โทร. ๐๘ ๙๑๓๐ ๒๐๘๘ (ปลาช่อนเผา, ไก่ทอดตะไคร้, ส้มตำปูม้า) มีบริการล่องเรือ

เรือนรับรอง ๑๗/๑-๒ ม.๒ ถ.อู่ทอง โทร. ๐ ๓๕๒๑ ๑๐๓๖, ๐ ๓๕๒๔ ๓๐๙๐ (อาหารไทย, ปลา-กุ้งแม่น้ำ, ทอดมันกุ้ง, ปลาช่อนแดดเดียว, กุ้ง-ปลาแม่น้ำ) มีบริการล่องเรือ

เรือนแพ (ตรงข้ามโรงแรมกรุงศรีริเวอร์) ข. ๓๖/๑ ถ.อู่ทอง ต.หอรัตนไชย โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๑๘๐๗, ๐ ๓๕๒๔ ๑๙๖๔ (อาหารไทย, ปลา-กุ้งแม่น้ำ)

ริมคลอง (ทางไปวัดหน้าพระเมรุ) ท.๖๖ ม.๕ ต.ท่าวาสุกรี โทร. ๐ ๓๕๒๓ ๓๐๐๓, ๐๘ ๖๖๔๔ ๓๘๑๔, ๐๘ ๑๗๕๒ ๒๑๕๑ (อาหารไทย, ปลาต่างๆ, เนื้อย่างเกาหลี)

อำเภอบางไทร

ริมน้ำ ริมแม่น้ำเจ้าพระยา (ก่อนถึงศูนย์ศิลปาชีพบางไทร ๔ กม.) ๑๖/๓ ม.๕ ต.ราชคราม โทร. ๐ ๓๕๓๖ ๖๐๕๐ (อาหารป่า, ปลา-กุ้งแม่น้ำ)

เรือนไทย ๗/๒ ม.๔ ต.ราชคราม โทร. ๐ ๓๕๓๖ ๖๐๐๒ (อาหารประเภทปลา-กุ้งแม่น้ำ)

อำเภอบางปะอิน

ครัวเด่น (ใกล้วัดโปรดสัตว์) ๒๗ ม.๒ ต.ขนอนหลวง โทร. ๐ ๓๕๗๒ ๘๓๒๔ (ปลาเผา, ปลาม้าต้มยำ, ฉู่ฉี่ปลาหมอ, ปลาตะเพียนไร้ก้าง)

คุณเซาดะห์ อยู่บริเวณในตลาดเก่าในอำเภอบางปะอิน (อาหารอิสลาม)

ควีนโรส (ตลาดเอกเซ็นเตอร์) ๘๐/๑๒๑ ต.บ้านเลน โทร. ๐ ๓๕๒๖ ๒๑๙๘ (อาหารอิสลาม ข้าวหมกไก่ ซุปหางวัว อาหารตามสั่ง)

เบ๊เต็กเส็ง ๗๓/๖ ประตูน้ำพระอินทร์ ก่อนถึง อ.บางปะอิน โทร. ๐ ๓๕๓๖ ๑๑๕๐ (อาหารไทย, จีน, ทะเล)

ต้นน้ำ ริเวอร์ วิว ๒๖ ม.๖ ต.บ้านเลน โทร. ๐ ๓๕๒๖ ๑๐๐๖ (อาหารตามสั่ง, ปลา-กุ้งแม่น้ำ)

ปราสาททอง ๙๖/๖ ประตูน้ำพระอินทร์ ต.เชียงรากน้อย โทร. ๐ ๓๕๓๖ ๑๐๑๑ (อาหารไทย, จีน)

พลอย ข้างโรงพยาบาลบางปะอิน ถ.บางปะอิน-ศูนย์ศิลปาชีพฯ ต.บ้านเลน โทร. ๐ ๓๕๒๖ ๑๒๘๐ (อาหารป่า, ปลาแม่น้ำ)

ยางเดี่ยว (ยางโทน) (ริมน้ำหน้าวัดชุมพลฯ) ๕/๑ ม.๔ ต.บ้านเลน โทร. ๐ ๓๕๒๖ ๑๑๓๕ (อาหารตามสั่ง, ปลา-กุ้งแม่น้ำ)

อำเภออุทัย

กุ้งเพื่อนแพรว ๙๘/๘ ถ.สายเอเชีย ต.หันตรา โทร. ๐ ๓๕๓๔ ๕๔๙๐ (อาหารไทย, ปลาแม่น้ำ, ปลาเผา, ปลาคังลวก)

อำเภอวังน้อย

ข้าวแกงบ้านสวน (สาขา ๑) กม.๖๔ ถ.พหลโยธิน โทร. ๐๘ ๑๓๔๔ ๒๖๐๕, ๐ ๓๕๒๗ ๑๕๗๑ (กระเพาะปลา, ข้าวราดแกง, ก๋วยเตี๋ยว, เค้ก)

ข้าวแกงบ้านสวน (สาขา ๒) กม.๗๖ ถ.พหลโยธิน โทร. ๐๘ ๕๔๒๔ ๙๘๖๖, ๐ ๓๕๗๒ ๓๒๓๑ (กระเพาะปลา, ข้าวราดแกง, ก๋วยเตี๋ยว, เค้ก)

ครัวสำราญ ๔๕/๑ ม.๒ ต.วังจุฬา โทร. ๐ ๓๕๗๒ ๑๐๗๓ (ปลาทอดกระเทียม, ปลาช่อนทรงเครื่อง)

ต้นเตย ๓๘/๑ ม.๒ ต.วังจุฬา โทร. ๐ ๓๕๗๒ ๑๔๐๓ (อาหารไทย, อาหารตามสั่ง, สุกี้)

ตลาดน้ำทุ่งบัวชม บริการอาหารไทย นานาชนิด พร้อมทั้งของฝากของที่ระลึก

ลุงนวย ๗๒ ม.๑ ต.ลำไทร โทร. ๐ ๓๕๓๖ ๑๒๔๘ (อาหารไทย, ปลา-กุ้งแม่น้ำ, ปูนิ่ม, หอยหลอดผัดฉ่า)

อำเภอบางปะหัน

ครัวริมบึง ๑๘ / ๒ ม.๑ ต.หันสัง (กม.๙๑.๕) โทร. ๐๘ ๙๖๑๖ ๔๗๖๖, ๐๘ ๑๔๙๙ ๘๖๙๙ (ส้มตำปลาทับทิม, ส้มตำปลาดุกฟู, ต้มแซ่บปลา)

ครัวบ้านสร้าง ถ.สายเอเชีย กม.ที่ ๘๕-๘๖

อุดมปลาเผา หน้าวัดพระงาม ถ.สายเอเชีย กม.ที่ ๘๐

อำเภอนครหลวง

คูเหลาไก่รวน ข้างโรงเรียนวัดบ้านซุ้ง ถ. นครหลวงภาชี

ลุงม้วน ตลาดใหม่เหนือวัดโตนด ถ.นครหลวง-ท่าเรือ

สวนอาหารซุ้มป่าสัก ๑๑๖ ม.๒ ต.บ่อโพง โทร. ๐ ๓๕๗๒ ๔๕๐๔, ๐ ๓๕๗๒ ๔๕๑๙ (อาหารไทย มีบริการล่องเรือชมโบราณสถานและวิถีชีวิตริมน้ำจากแม่น้ำป่าสักสู่อุทยานประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา โดยใช้เวลาประมาณ ๓ ชั่วโมง)

อำเภอมหาราช

ครัวทองแดง ๕ ม.๕ ต.เจ้าปลุก โทร. ๐ ๓๕๗๑ ๒๒๑๗, ๐๘ ๙๐๒๖ ๒๓๔๔, ๐๘ ๖๐๒๘ ๘๘๔๙

เจ้าปลุก ๑ ๒๓/๔ ม.๕ ต.เจ้าปลุก โทร. ๐ ๓๕๓๘ ๖๒๙๑, ๐๘ ๖๐๔๑ ๑๓๗๘ (ปลาเผาต่าง ๆ)

เจ้าปลุก ๒ ๓๙/๑ ม.๕ ต.เจ้าปลุก โทร. ๐ ๓๕๗๑ ๒๒๓๑ (ปลาเผาต่าง ๆ)

อำเภอเสนา

ก๋วยเตี๋ยวเรือไก่ฉีกเจ้าเจ็ด ป้าปุ๊ ป้าแป๊ะ (อยู่ใกล้วัดเจ้าเจ็ด)

จุ้งบริการ ๒ ถ.ริมน้ำ โทร. ๐ ๓๕๒๐๘ ๑๑๘๕ (อาหารป่า, ปลาแม่น้ำ)

เจ้าเจ็ดปลาเผา (ติดถนนสายพระนครศรีอยุธยา–สุพรรณบุรี) ๔๗/๓ ม.๗ ต.เจ้าเจ็ด โทร. ๐ ๓๕๒๐ ๑๘๗๖, ๐๘ ๙๐๔๑ ๓๗๐๖ (ปลาช่อนเผา, ฉู่ฉี่ปลาเนื้ออ่อน, ทอดมันปลากราย)

โอ โภชนา (ตลาดริมแม่น้ำเสนา) ๒๕๒/๒๑ ต.เสนา โทร. ๐ ๓๕๒๐ ๘๑๒๕, ๐๘ ๖๗๕๘ ๒๕๕๕

อำเภอบางบาล

ครัวน้อง (ริมแม่น้ำน้อยเชิงสะพานสีกุก) ๕๔ ม.๒ ถ.พระนครศรีอยุธยา-สุพรรณบุรี ต.น้ำเต้า โทร. ๐ ๓๕๒๘ ๙๒๘๘-๙ (อาหารไทย, กุ้ง-ปลาแม่น้ำ)

สนามกอล์ฟ

สนามกอล์ฟนอร์ธเทิร์น รังสิต กอล์ฟ คลับ ๑๙/๒ ม.๗ ถ.พหลโยธิน (กม.๕๘) ต.วังน้อย อ.วังน้อย โทร. ๐ ๓๕๒๑ ๕๔๑๒–๓, ๐ ๓๕๒๗ ๑๗๕๕-๖

สนามกอล์ฟบางไทรคันทรีคลับ ๗๗/๗ ม. ๓ ต.บางพลี อ.บางไทร โทร. ๐ ๓๕๓๗ ๑๔๙๑, ๐๘ ๑๖๔๓ ๙๑๒๑

สนามกอล์ฟเมืองเอกวังน้อย ๘๕ ม.๔ ถ.พหลโยธิน ต.ลำไทร อ.วังน้อย โทร. ๐ ๓๕๒๑ ๔๘๒๕–๙

สนามกอล์ฟกรีนเวิลด์ไพเวท กอล์ฟแลนด์ ๓๗ หมู่ ๘ อ.บางซ้าย โทร. ๐ ๓๕๓๗ ๑๔๙๓

สนามกอล์ฟ ราชครามกอล์ฟคลับ ๘๔ หมู่ ๑ อ.บางไทร โทร. ๐ ๓๕๓๖ ๗๐๖๐, ๐ ๓๕๓๖ ๗๐๖๑

สนามกอล์ฟ อยุธยากอล์ฟคลับ ๑๖/๒ หมู่ ๑ ต.เกาะเรียน อ.พระนครศรีอยุธยา โทร. ๐ ๓๕๗๐ ๓๖๖๔–๕

บริษัทนำเที่ยว

โกศลทัวร์ ๙๘/๒๐๔ ซ.๔ หมู่บ้านร่มรื่นการ์เดน ถ.อุดมสรยุทธ์ ต.เชียงรากน้อย อ.บางปะอิน โทร. ๐ ๓๕๗๔ ๒๒๖๗, ๐๘ ๑๙๒๑ ๒๗๐๑ (ย้อนรอยประวัติศาสตร์ไทย ล่องเรือเที่ยวไปในลำน้ำเจ้าพระยา)

คลาสสิค ทัวร์ ๑๒/๔ ถ.อู่ทอง ต.ประตูชัย อ.พระนครศรีอยุธยา โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๔๙๗๘, ๐ ๓๕๒๕ ๒๗๖๓

เดอะซันทราเวล เซอร์วิส ๑๒ /๓๔ ม.๔ ถ.นเรศวร ต.หอรัตนไชย อ.พระนครศรีอยุธยา โทร. ๐ ๓๕๒๓ ๒๕๐๑, ๐ ๓๕๒๓ ๒๖๕๘

นิสชิน ทราเวล เซอร์วิส ไทยแลนด์ ๑๖ ม.๔ ต.อุทัย อ.อุทัย โทร. ๐ ๓๕๓๕ ๖๘๖๘-๗๐

มัลติ ทราเวล ๑๒๖ ม.๓ ต.คลองสวนพลู อ.พระนครศรีอยุธยา โทร. ๐ ๓๕๒๑ ๓๘๒๘-๓๐

พรหมเอื้อ ทราเวล เซอร์วิส ๘๑/๕๒ ม.๑๑ ต.บ้านเลน อ.บางปะอิน โทร. ๐ ๓๕๒๖ ๒๓๘๔

สายทิพย์ ทราเวล แอนด์ เซอร์วิส จำกัด ๒๒๒/๑ ม.๗ หมู่บ้านพรทิพย์ ต.คลองสวนพลู อ.พระนครศรีอยุธยา โทร. ๐๘ ๑๙๙๔ ๙๑๓๓

อยุธยา โบ๊ท แอนด์ ทราเวล ๑๗ ซ.วชิรธรรมสาธิต ๓๕ แขวงบางจาก เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร โทร. ๐ ๒๗๔๖ ๑๔๑๔, ๐ ๒๗๔๖ ๑๒๘๗ (นำเที่ยวแบบกึ่งผจญภัย และล่องเรือชมโบราณสถานในจังหวัดอยุธยา)

เอ็น เอช แทรเวล แอนด์ บิซเนส (ตรงข้ามโรงแรมอยุธยาแกรนด์) ๖๑/๑ ม.๒ ต.ภูเขาทอง อ.พระนครศรีอยุธยา โทร. ๐ ๓๕๓๙ ๘๐๔๕

สนามกอล์ฟ

หมายเลขโทรศัพท์สำคัญ

ศาลากลางจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	โทร. ๐ ๓๕๓๓ ๖๖๔๗
ประชาสัมพันธ์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	โทร. ๐ ๓๕๓๓ ๖๕๕๐
สถานีตำรวจภูธรอำเภอพระนครศรีอยุธยา	โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๑๖๐๘, ๐ ๓๕๒๔ ๒๒๒๕
ตำรวจท่องเที่ยว	โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๑๔๔๖, ๐ ๓๕๒๔ ๒๓๕๒, ๑๑๕๕
โรงพยาบาลพระนครศรีอยุธยา	โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๑๗๒๘, ๐ ๓๕๒๑ ๑๘๘๘, ๐ ๓๕๓๒ ๒๕๕๕, ๑๖๖๙
โรงพยาบาลราชธานี	โทร. ๐ ๓๕๓๓ ๕๕๕๕–๖๑
สถานีเดินรถโดยสารประจำทาง	โทร. ๐ ๓๕๓๓ ๕๓๐๔
สถานีรถไฟอยุธยา	โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๑๕๒๑
ตำรวจทางหลวง	โทร. ๑๑๙๓

วัดพุทไธสวรรย์

พระราชวังบางปะอิน

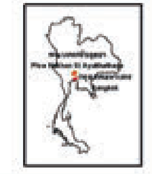

แผนที่ตัวเมืองพระนครศรีอยุธยา
PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA CITY MAP
N
สัญลักษณ์ Legend
City Hall
School
Bus Terminal
Tourism Authority of Thailand
Railway Station
Post Office
Police Station
Road
Stream, River
Railway
To Ang Thong
To Amphoe Phachi
To Suphan Buri
To Amphoe Bang Pa-in
Highway No.309
Highway No.3059
Highway No.3469
Highway No.3053
Highway No.3060
Thanon Khlong Sabua
Thanon Pa Maphrao
Thanon Naresuan
Thanon Ho Rattanachai
Thanon Bang-ian
Thanon Pathon
Thanon Rotchana
Thanon Khlong Tho
Thanon Si Sanphet
Thanon Chikun
.7 .35 0
Meters
Hotel
1 U-Thong Hotel
2 Cathay Hotel
3 Ayothaya Hotel
4 Wang Fa Hotel
5 Thewarat Tharn Hotel
6 Ban Kun Pra Hotel
7 Krung Sri River Hotel
Temple (Wat)
1 Wat Lokkayasutha
2 Wat Thammikarat
3 Wat Phra Si Sanphet
4 Wihan Phra Mongkhon Bophit
5 Wat Ratchaburana
6 Wat Mahathat
7 Wat Phraram
8 Wat Senasanaram
9 Wat Suwan Dararam Ratchaworawihan
10 Wat Na Phramen
11 Wat Phukhao Thong
12 Wat Kasatrathirat Worawihan
13 Wat Chai Watthanaram
14 Wat Phutthaisawan
15 Wat Kudi Dao
16 Wat Samanakottharam
17 Wat Phananchoeng Worawihan
18 Wat Yai Chaimongkhon
Hospital
1 Phra Nakhon Si Ayutthaya Hospital
Market
1 Hua Ro Market
2 Chao Phrom Market
Place of Interest
1 Phra Nakhon Si Ayutthaya Technical College
2 Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi
3 City Pillar Shrine
4 Phra Nakhon Si Ayutthaya Law Court
5 Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University
6 Phra Nakhon Si Ayutthaya Municipality Office
Tourist Attraction
1 Sriyalai Hall
2 Pridi Banomyong Memorial
3 Chedi Phra Si Suriyothai
4 Phra Nakhon si Ayutthaya Historical Park
5 Somdet Phra Si Nakharin Park
6 Grand Palace or Ancient Palace
7 Ayutthaya Elephant Camp
8 Khun Phaen House
9 King U-Thong Monument
10 Thai Boat Museum
11 Chao Sam Phraya National Museum
12 Ayutthaya Historical Study Centre
13 Institute of Ayutthaya Studies
14 Chankasem National Museum
15 City Wall and Fortresses
16 Dutch Settlement
17 Portuguese Village
18 Japanese Village
Restaurant
1 Baan Mae Choy Nang Rum
2 Baan Watcha Rachai Restaurant
3 Suan Arhan Khum Krungsri Restaurant
4 Ruean Rojjana Restaurant

แผนที่ท่องเที่ยวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA TOURIST MAP

สัญลักษณ์ Legend

⊙	อำเภอ	Amphoe (District)
★	สถานที่ท่องเที่ยว	Tourist Attraction
▣	สถานีรถไฟ	Railway Station
	แหล่งน้ำ, แม่น้ำ	Stream, River
	ทางหลวง	Highway
	ทางรถไฟ	Railway
	เส้นขอบเขตจังหวัด	Province Boundary
	เส้นขอบเขตอำเภอ	District Boundary

6 3 0 6 กิโลเมตร Kilometers

จ.ลพบุรี Lop Buri

ไป จ.ลพบุรี To Lop Buri

จ.อ่างทอง Ang Thong

ไป จ.อ่างทอง To Ang Thong

ไป จ.อ่างทอง To Ang Thong

ไป อ.วิเศษชัยชาญ To Amphoe Wiset Chai Chan

ไป จ.สุพรรณบุรี To Suphan Buri

ไป อ.บางปลาม้า To Amphoe Bang Pla Ma

ไป จ.สุพรรณบุรี Suphan Buri

ไป อ.สองพี่น้อง To Amphoe Song Phi Nong

จ.นครปฐม Nakhon Pathom

จ.นนทบุรี Nonthaburi

ไปกรุงเทพฯ To Bangkok

ไปกรุงเทพฯ To Bangkok

ไป จ.ปทุมธานี To Pathum Thani

ไป จ.ปทุมธานี To Pathum Thani

จ.ปทุมธานี Pathum Thani

ไป อ.ธัญบุรี To Amphoe Thanyaburi

ไป จ.สระบุรี To Saraburi

ไป จ.สระบุรี To Saraburi

จ.สระบุรี Saraburi

ไป จ.สระบุรี To Saraburi

สถานที่ท่องเที่ยว	Tourist Attraction
1 ตลาดลาดชะโด	Lat Cha Do Market
2 วัดตาลเอน	Wat Tan En
3 ปราสาทนครหลวง	Prasat Nakhon Luang
4 หมู่บ้านหัตถกรรมมีดอรัญญิก	Handicrafted Aranyik Knife Villages
5 แหล่งผลิตบ้านทรงไทย	Thai Style House Products Centre
6 พระที่นั่งเพนียด	Elephant Kraal Pavilion
7 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จันทรเกษม	Chantarakasem National Museum
8 เจดีย์พระศรีสุริโยทัย	Chedi Phra Si Suriyothai
9 คุ้มขุนแผน	Khum Khun Phaen
10 สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์	Somdet Phra Si Nakharin Park
11 สถาบันอยุธยาศึกษา	Institute of Ayutthaya Studies
12 ป้อมปราการรอบกรุง	City Wall and Fortresses
13 วัดนักบุญยอแซฟ อยุธยา	St.Joseph's Cathedral
14 หมู่บ้านโปรตุเกส	Portuguese Village
15 หมู่บ้านญี่ปุ่น	Japanese Village
16 ตลาดโก้งโค้ง	Talat Kong Khong
17 พระราชวังบางปะอิน	Bang Pa-In Palace
18 วัดนิเวศธรรมประวัติ	Wat Niwet Thamprawat
19 ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร	Bang Sai Arts and Crafts Centre
20 ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ	The Support Arts and Crafts International Centre of Thailand

วัดโลกยสุธาราม

ศูนย์ข้อมูลท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานใหญ่

๑๖๐๐ ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ แขวงมักกะสัน
เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐
โทร. ๐ ๒๒๕๐ ๕๕๐๐, ๑๖๗๒
โทรสาร ๐ ๒๒๕๐ ๕๕๑๑
e-mail : info@tat.or.th
www.tourismthailand.org
เปิดบริการทุกวัน เวลา ๐๘.๓๐-๑๖.๓๐ น.

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

๔ ถนนราชดำเนินนอก เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐
โทร. ๐ ๒๒๘๓ ๑๕๕๖
โทรสาร. ๐ ๒๓๕๖ ๐๗๔๖
www.mots.go.th
เปิดบริการทุกวัน เวลา ๐๘.๓๐-๑๖.๓๐ น.

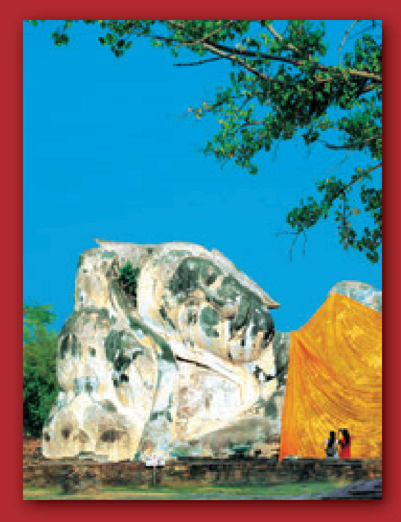
ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

ฝั่งผู้โดยสารขาเข้าในประเทศ ประตู ๓ ชั้น ๒
โทร. ๐ ๒๑๓๔ ๐๐๔๐ (๒๔ ชั่วโมง)

ททท. สำนักงานพระนครศรีอยุธยา

๑๐๘/๒๒ หมู่ ๔ ตำบลประตูชัย
อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐
โทร. ๐ ๓๕๒๔ ๖๐๗๖-๗ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๖๐๗๘
e-mail : tatyutya@tat.or.th
www.tourismthailand.org/ayutthaya
พื้นที่ความรับผิดชอบ: พระนครศรีอยุธยา และสระบุรี
เปิดบริการทุกวัน เวลา ๐๘.๓๐-๑๖.๓๐ น.

ปรับปรุงข้อมูล
เมษายน ๒๕๖๐

วัดโลกยสุธาราม

ข้อมูล : ททท. สำนักงานพระนครศรีอยุธยา
กองข่าวสารท่องเที่ยว (โทร. ๐ ๒๒๕๐ ๕๕๐๐ ต่อ ๒๑๔๑-๕)
ออกแบบและจัดพิมพ์ : กองผลิตอุปกรณ์เผยแพร่ ฝ่ายบริการการตลาด
ข้อมูลรายละเอียดที่ระบุในเอกสารนี้อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้

กรกฎาคม ๒๕๖๑
ห้ามจำหน่าย

1672
เบอร์เดียวเที่ยวทั่วไทย
๐๘.๐๐-๒๐.๐๐ น. ทุกวัน
บริการข้อมูลท่องเที่ยวทางโทรสาร ๒๔ ชั่วโมง
e-mail: info@tat.or.th
www.tourismthailand.org